

DE BIJBEL IN GROTE LIJNEN

HOOFDSTUK 1 - Van Adam tot Abraham.....	6
Genesis 1 en 2: De schepping en het paradijs.....	6
Genesis 3: De eerste zonde.....	7
Genesis 4: Kain en Abel en de gevolgen van de zonde.....	8
Genesis 5: De oudvaders	8
Genesis 6 t/m 9: De zondvloed	9
Genesis 11: De torenbouw van Babel en het eerste bericht over Abraham.....	10
Vragen, stellingen en discussiepunten	11
GOD OF DARWIN?	12
Oordeel zelf	12
De visie van Ronald Plasterk.....	12
De kritiek van Simon Conway Morris	13
Hoe logisch is het betoog van Richard Dawkins?	13
Joseph Haydn (1732-1809).....	14
HOOFDSTUK 2 - Van Abraham tot Jozua.....	15
Genesis 12: De roeping van Abraham.....	15
Genesis 13: Abraham en Lot scheiden van elkaar	15
Genesis 14: Abrahams reddingsexpeditie.....	15
Genesis 15: Belofte en teken.....	15
Genesis 16: Abraham en Hagar	16
Genesis 17: Gods verbond met Abraham en het teken van de besnijdenis.....	16
Genesis 18:1-15: God belooft Abraham opnieuw een zoon	16
Genesis 18:16 en 19:1-29: De ondergang van Sodom en Gomorra.....	16
Genesis 21: De geboorte van Izaäk.....	17
Genesis 22: Abrahams geloof op de proef gesteld	17
Genesis 23: Sara's dood en begrafenis	17
Genesis 24-28: Izaäks huwelijk met Rebekka en de strijd tussen Jakob en Ezaü.....	17
Genesis 29: Jakob in ballingschap, de bedrieger bedrogen	17
Genesis 35: Jakob terug in Kanaän, Jakob heet voortaan Israël	18
Genesis 37-50: De geschiedenis van Jozef	18
Genesis 49:10: De Messias zal komen uit het geslacht van Juda.....	18
Exodus: Algemeen.....	19
Exodus 3-4: De roeping van Mozes	19
Exodus 12: De uittocht en de instelling van het Pascha.....	19
Exodus 13-19: Van de schelfzee tot de Sinai	19
Exodus 20:1-17: De tien geboden	20
Exodus 25-31: De ontmoetingstent, de Tabernakel.....	20
Exodus 32-34: Het gouden kalf.....	20
Exodus 35-40: De afbouw van de Tabernakel	20
Leviticus: Algemeen.....	20
Leviticus 19:18: Het tweede grote gebod.....	20
Leviticus 25:10: Het Jubeljaar	20
Leviticus 26: Zegen en vloek	21
Numeri: Algemeen.....	21
Numeri 13-14: De twaalf verspieters.....	21
Numeri 20: De zonde van Mozes en Aäron in Meriba	21
Deuteronomium: Algemeen.....	21
Deuteronomium 6:1-10: De liefde tot God is het grote gebod	22
Deuteronomium 8:11-19: Waarschuwing tegen trots op eigen prestaties.....	22

Deuteronomium 15: Het sabbatsjaar.....	22
Deuteronomium 28: Opnieuw een hoofdstuk over zegen en vloek.....	22
Deuteronomium 31:7-8: Mozes wijst Jozua aan als zijn opvolger.....	22
Deuteronomium 34:1-8. Mozes' dood.....	22
Vragen, stellingen en discussiepunten.....	22
Toelichting.....	23
Voorbeelden.....	23
Genesis 15:1-6, blz. 11 van Het Boek.....	23
Genesis 16:1-6, blz. 12 van Het Boek.....	23
Genesis 18:8-15, blz. 13 van Het Boek.....	23
Zegen en vloek.....	24
HOOFDSTUK 3 - Van Jozua tot en met de ballingschap.....	25
Inleiding.....	25
Historisch Overzicht.....	25
Jozua.....	25
Richteren.....	26
Ruth.....	27
1 Samuël.....	27
2 Samuël.....	27
Splitsing van het rijk.....	28
Israël in ballingschap.....	30
Juda in ballingschap.....	30
1 en 2 Kronieken.....	30
Profeten.....	31
Voor het volk van het 10-stammenrijk Israël.....	31
Voor het 2-stammenrijk Juda.....	31
Profeten tijdens de ballingschap.....	32
HOOFDSTUK 4 - Van Ballingschap tot Hemelvaart.....	34
Inleiding.....	34
Oude Testament.....	34
De terugkeer uit de ballingschap.....	34
Lezen: Ezra 1.....	34
De herbouw van de tempel.....	35
Lezen: Haggai 1.....	35
De herbouw van de stadsmuren.....	35
Lezen: Maleachi 3 + 4.....	36
Tussen Oude en Nieuwe Testament.....	36
Diverse rijken.....	36
Nieuwe Testament.....	37
De 4 evangeliën (evangelie = blijde boodschap).....	37
De geboorte van Johannes en van Jezus.....	38
Lezen Lucas 1:5-25.....	38
Lezen Lucas 1:26-80.....	38
Lezen Lucas 2:1-7.....	38
Het werk van Johannes en de doop van Jezus.....	38
Lezen Mattheüs 3.....	39
De boodschap van Jezus.....	39
De gelijkenissen en wonderen van Jezus.....	40
De gevangenneming van Jezus.....	41
De kruisiging van Jezus.....	42
De opstanding van Jezus.....	43

De hemelvaart van Jezus	44
HOOFDSTUK 5 - Het boek Handelingen en de brieven.....	45
Handelingen	45
Algemeen.....	45
Hoofdstuk 2: Pinksteren	45
Hoofdstuk 4, 5, 6, 7 - Tegenstand van de Joodse raad en de steniging van Stefanus.....	46
Hoofdstuk 9 - De bekering van Paulus	46
Hoofdstuk 10 - De scheiding tussen heidenen Joden wordt opgeheven	46
Hoofdstuk 15 - De vergadering te Jeruzalem, het eerste concilie, de eerste synode.....	47
Hoofdstuk 17:13-34 - Paulus op de Areopagus in Athene.....	47
Hoofdstuk 18:24-28 - Apollos de self made evangelist uit Alexandrië bewijst ook dat Jezus de Christus is	47
Hoofdstuk 21:27-39 - Paulus gevangengenomen in Jeruzalem	47
Hoofdstuk 26 - Paulus zegt tegen stadhouder Festus en koning Agrippa dat hij "de nuchtere waarheid" spreekt.....	48
Hoofdstuk 28 - Evangeliseren vanuit de huiskamer.....	48
De brieven.....	48
Inleiding	48
De brief van de apostel Paulus aan de Romeinen.....	49
Een paar belangrijke geboden uit de brieven.	50
HOOFDSTUK 6 - Het boek Openbaring.....	52
Algemeen.....	52
1. Jezus Christus toont zijn heerlijkheid aan de apostel Johannes	52
2 en 3. De brieven aan de zeven gemeenten in Asia.....	52
4. Het beeld van de troon van God.....	53
6. De eerste zes zegels geopend.....	53
De 144.000 en de schare die niemand tellen kan.....	54
8 en 9. Het zevende zegel wordt geopend	54
10. Nog meer rampen en nog meer haast	54
11. De twee getuigen die gedood worden	55
12:1-6. De vrouw en de draak: de vervulling van Gen 3:15.....	55
12:7-12. Michaël overwint de draak en gooit hem vanuit de hemel op de aarde.....	55
12:13-18. De draak vervolgt de vrouw	56
13. Het beest uit de zee en het beest uit de aarde.....	56
14. De aankondiging van het oordeel.....	56
15. Het lied van de overwinnaars	56
16. De zeven plagen.....	56
17 en 18. De val van Babylon	57
19. Christus overwint het beest	57
20:1-6. Het duizendjarig rijk	57
20:7-10. Opnieuw het beeld van oorlog tegen de gelovigen en de vernietiging van de satan.....	57
21:1-8. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde	57
21:9-22:5. Het nieuwe Jeruzalem	58
22:6-21. Het slotwoord met een laatste belofte en de allerlaatste bedreiging	58
1. Hfst 6:2. De overwinningstocht van het witte paard	58
2. Hfst 6:3. De macht van het rosse paard dat de vrede van de aarde wegneemt.....	59
3. Hfst 6:5. Het zwarte paard dat honger brengt	59
4. Hfst 6:7. Het vale paard doodt een kwart van de wereldbevolking.....	59
5. Hfst 8:8. Het derde deel van de schepen verging	59
6. Hfst 8:11. Het derde deel van het rivierwater is vergiftigd.....	59
7. Hfst 9:20,21. Men vereert blinde afgoden.....	59

8. Hfst 13:17. De grote wereldwijde boycot van de gelovigen.....	59
9. Hfst 17 en 18. De macht van Babylon.....	59
10. Hfst 20:1-6. De macht van het christendom.....	60

HOOFDSTUK 1 - Van Adam tot Abraham

Genesis 1 en 2: De schepping en het paradijs

De Bijbel is het enige religieuze boek dat begint met een ordelijke verklaring van het ontstaan van het heelal (aarde, zon, maan, sterren en planeten) en sluit met een verhaal over het einde van het heelal. De geschiedenis van het ontstaan van deze wereld en de overige elementen van dit heelal vinden we in het boek *Genesis*, de profetie over het einde in het boek *Openbaring*. Beide boeken maken deel uit van de 66 door de Heilige Geest geïnspireerde boeken die men Bijbel noemt. Het woord "Bijbel" is afgeleid van het Griekse woord "Biblia" dat "Boeken" betekent. Opmerkelijk is dat de 66 bijbelboeken -hoewel geschreven door 40 verschillende schrijvers in een periode van ongeveer 1500 jaar, een samenhangend beeld geven en dat de honderden profetieën die er in voorkomen reeds in vervulling zijn gegaan of op dit moment in vervulling gaan. Dit is het bewijs dat de boeken inderdaad in opdracht van God zelf zijn geschreven.

In *Genesis* 1 en 2 lezen we dat God zijn kracht en wijsheid toonde door in slechts zes dagen het hele universum inclusief alle complexe levende organismen op de aarde uit het niets tot stand te brengen. In de Bijbel wordt daarna nog op honderden tekstplaatsen herinnerd aan dit bewijs eeuwige kracht en goddelijkheid. Het zijn teksten in de trant van "God spreekt en het is er." En in Romeinen 1:20-22 staat het ook nog eens heel duidelijk 'God is wel onzichtbaar, maar zijn werk - alles wat Hij heeft geschapen - bewijst zijn eeuwige kracht. Want sinds het ontstaan van de wereld is Zijn bestaan duidelijk te herkennen uit wat Hij gemaakt heeft. Daarom hebben de mensen geen enkele verontschuldiging. Hoewel de mensen in staat waren God te kennen, wilden zij hem niet de eer geven die hem toekomt en hem niet eens danken voor wat Hij heeft gedaan. Zij hielden zich met allerlei ideeën bezig. In hun verdwazing raakten zij het spoor bijster. Hoewel zij dachten dat zij alles wisten, waren zij in werkelijkheid dom.' Ook bij de voorlezing van het vierde gebod in de kerkdiensten wordt er steeds weer aan herinnerd dat God in slechts zes dagen de hele hemel en aarde heeft geschapen. In het licht van het scheppingsverhaal zijn alle overige wonderen die in de Bijbel worden beschreven goedbeschouwd slechts kruimelwerk. Overigens vinden we in hoofdstuk 1 meteen al aanwijzingen over de Goddelijke Drie-eenheid. In *Gen* 1:2 lezen we dat de Geest van God over de wateren zweefde en in vers 26 staat dat God zei: laat ons mensen maken die op ons lijken. Ongetwijfeld werd dit door God de Vader tegen Jezus Christus gezegd, omdat in *Johannes* 1:3 staat dat Jezus Christus al het bestaande heeft gemaakt. Wie de kracht en wijsheid van Jezus Christus goed op zich in wil laten werken doet er daarom goed aan om de natuur om zich heen goed te bestuderen en te bewonderen.

In de geschiedenis van de schepping van de mens vinden we een aanpak die we vandaag ook vaak aantreffen bij TV presentaties. In hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 tot en met vers 7 wordt in grote lijnen de volgorde van Gods schepping handelen vermeld. Daarna wordt in hoofdstuk 2 vanaf vers 7 als het ware verder ingezoomd op het aspect schepping van de mensen en de start van het eerste mensenpaar in het paradijs. Dat verklaart dat er een overlapping is met hoofdstuk 1 de verzen 26 t/m 30. Het boek *Genesis* meldt dat de Here God Adam in de hof van Eden plaatste om die te bewerken en te bewaren. Het leven van de eerste mens zag er bijzonder rooskleurig uit. Hij mocht van alle bomen in de hof vrij eten. Maar van slechts één boom: de boom van kennis van goed en van kwaad niet. Als hij daarvan zou eten zou hij de dood sterven. Er was slechts een heel simpel keuzeprobleem: kiezen voor eeuwig leven of voor de dood. Het leek zo eenvoudig. Vervolgens werd Eva geschapen als gelijkwaardige hulp naast Adam. Adam was heel gelukkig en Eva ook. Maar dat zou niet altijd duren.

Toelichting. Het lijkt erop dat God voor mensen die mochten twifelen aan de betrouwbaarheid van het scheppingsverhaal nog een paar controle punten in het scheppingsverhaal heeft laten opnemen. Een paar voorbeelden. De beschrijving van de schepping van licht en duisternis in hoofdstuk 1 vers 3. Men heeft zich altijd afgevraagd wat dit toch zou kunnen betekenen, en waarom er ook bij de eerste drie dagen wordt gesproken van avond en morgen. De zon wordt toch pas op de vierde dag geschapen? Hoe kan er dan sprake zijn van avond en morgen? Natuurkundigen worstelen al meer dan honderd jaar met de vraag wat licht nu eigenlijk is. Niemand durfde een uitspraak te doen. Maar sinds een jaar of tien vindt de theorie van de Engelse prof. Stephen Hawkins algemeen aanhang, die zegt dat licht in wezen de oermaterie is. Duisternis is de antimaterie. De oermaterie is uit het niets ontstaan en zal ook weer in het niets kunnen verdwijnen. Een voor de hand liggende uitleg van vers 3 wordt dan dat God op de eerste dag de wereldbol en alle overige materie in het heelal in de vorm van licht daarom heen heeft geschapen. En wat het verschijnsel dag en nacht op de eerste drie dagen betreft: Sinds 1992 heeft men gemeten dat er ergens aan de rand van het universum een soort muur van licht moet staan. De exegetische van het begrip dag/avond tijdens de eerste drie dagen wordt dan dat het oerlicht of de achtergrond verlichting het effect van morgen en avondschemering op de ronddraaiende aarde heeft gegeven. Misschien was het licht zwakker of anders van kleur maar er is geen enkele reden om de lengte van de eerste drie dagen "op te rekken" zodat er ook nog ruimte is voor een evolutieverhaal.

Een ander voorbeeld: In hoofdstuk 1 vers 21 en 24 lezen we dat God de levende wezens naar hun aard schiep. Maar wat is naar hun aard? Sinds ca 1870 weten we dankzij de bioloog Mendel dat je alleen binnen bepaalde soortgrenzen dieren kunt kruisen. Ga je daar buiten dan ontstaan er onvruchtbare exemplaren. Het begrip "naar zijn aard" is vandaag gemakkelijk biologisch te definiëren. Hetzelfde geldt voor het begrip mens. Dankzij DNA analyses is men het er nu wel over eens dat de huidige mensheid een en dezelfde stammoeder moet hebben gehad. Er is alleen nog strijd over de vraag of die moeder in Afrika of in Azië heeft gewoond.

Blijft natuurlijk het alternatieve scheppingsverhaal van de evolutionisten over het door toeval geleide ontwikkelingsproces gedurende 3,5 miljard jaren. Dit is theologisch gezien het grootste schandaal aller tijden. Omdat men het resultaat van Christus 'geniale scheppingshandelen' toe wil schrijven aan het stomme toeval. Als men het aan de duivel of aan een alternatieve Godheid had toegeschreven zou het nog minder beledigend zijn geweest. Een andere belediging is de stelling dat de mens in wezen niets anders is dan een dier. Deze stelling heeft nog grote maatschappelijke gevaren ook, zoals de geschiedenis van Nazi Duitsland ons heeft geleerd. In een speciale bijlage ga ik verder in op de vraag of het redelijk is om te geloven dat onze complexe aarde is ontstaan door de kracht van Jezus Christus, de geniale zoon van God of dat je zou moeten geloven in de kracht van het stomme toeval. De Bijbel zegt in het Nieuwe Testament dat geloven in Jezus Christus een zaak van redelijke Godsdienst is. De apostel Paulus spreekt van nuchtere waarheid. Waarom zouden wij zijn voorbeeld niet volgen?

Genesis 3: De eerste zonde

In dit hoofdstuk lezen we hoe de slang, in eerste instantie de vrouw verleidt om toch van de verboden boom te eten. De slang zegt tegen haar dat ze niet zal sterven als ze van de boom eet, maar dat haar ogen zullen worden geopend en dat ze als God zal zijn en het onderscheid tussen goed en kwaad zal kennen. Het leek de vrouw aantrekkelijk om door het eten van een heerlijke vrucht verstandig te worden, ze at van de boom en gaf haar man ook te eten. Toen kwamen ze er plotseling achter dat ze naakt waren en maakten zich schorten van vijgenbladen. Ze verborgen zich in de struiken toen ze het geluid van God hoorden. God vraagt of ze van de verboden boom hebben gegeten. De man geeft de vrouw die hij van God heeft gekregen de schuld en de vrouw geeft de schuld aan de slang. God begint met de veroordeling van de slang. De slang zal vervloekt

zijn en op zijn buik door het stof kruipen. Er zal vijandschap zijn tussen de slang en de vrouw, en tussen hun nakomelingen. Een van haar nakomelingen zal de kop van de slang verbrijzelen en de slang zal hem de hiel verbrijzelen. De vrouw krijgt verder dan vonnis te horen dat haar zwangerschapsproblemen sterk zullen toenemen en dat de man over haar zal heersen. Tegen de man zei God dat tengevolge van zijn zonde de aardbodem vervloekt is. Al zwoegende zal hij daarvan eten, omdat de aardbodem doornen en distelen zal voortbrengen. Totdat hij weer terug zal keren tot het stof. God zond hen vervolgens weg van de hof van Eden om te voorkomen dat ze ook nog eens zouden eten van de boom des levens en zo eeuwig zouden leven.

Toelichting. Uit het boek Openbaring blijkt dat we de slang in het paradijsverhaal moeten zien als een instrument van de satan. De vervloeking van de slang is dus bedoeld voor de satan zelf die door middel van een leugen het eerste mensenpaar tot zonde heeft verleid. De veroordeling tot het kruipen in het stof betekent dat de duivel, de oude slang na verloop van tijd niet meer in de hemel mag komen maar op de aarde zal worden geworpen. Zie Openbaring 12:8 en 9. Een algemeen aanvaarde uitleg is dat de duivel na de Hemelvaart van Jezus Christus uit de hemel is verdreven en op de aarde is gegooid. Het vermorzelen van de kop van de slang, duidt op de genadeslag die Jezus Christus, de unieke nakomeling van Eva de duivel zal toebrengen in de eindtijd. Zie Openbaring 19:19. Het vermorzelen van de hiel van de nakomeling van Eva duidt op de extra pijnlijke wijze waarop Jezus Christus zou worden gekruisigd. Hoewel de duivel hier de echte hoofdpersoon is mogen we aannemen dat de slang voor Adam en Eva een gewoon zintuiglijk waarneembaar dier was, dat waarschijnlijk na de veroordeling door God uit een boom viel en al schuifelend op zijn buik uit het gezicht verdween. Voor Adam en Eva het eerste bewijs van de voltrekking van Gods straf. De werkelijke strekking van Gods oordeel en zijn overwinningsbelofte zal Adam en Eva misschien nooit duidelijk zijn geworden.

Gen 3:15 wordt wel aangeduid als de "moederbelofte" of de eerste evangelieverkondiging. Het is een versluierde verwijzing naar de overwinning van Jezus Christus. De geschiedenis van de zondeval toont dat God niet alleen rechtvaardig is en de aangekondigde straf inderdaad laat voltrekken, maar tevens ook barmhartig. De doodstraf wordt niet meteen ten uitvoer gebracht. Maar het allerbelangrijkste is dat er weer perspectief op eeuwig leven wordt geboden.

Genesis 4: Kaïn en Abel en de gevolgen van de zonde

Adam en Eva krijgen in eerste instantie twee zonen. Kaïn de oudste en Abel de jongste. Beiden offeren aan God maar Kaïn merkt dat zijn offer niet door God wordt geaccepteerd. Kaïn wordt boos, maar God waarschuwt hem. Hij zou vrolijk kunnen kijken als hij maar goed zou leven. God waarschuwt hem om niet toe te geven aan zondige gevoelens. Maar Kaïn luisterde niet. Hij lokt zijn broer naar het open veld en slaat hem dood. God zoekt Kaïn op en vervloekt hem. Kaïn zal problemen hebben met het bebouwen van de aarde en hij zou als een zwerver en vluchteling op de aarde zijn. Kaïn toont geen echt berouw maar stelt zich zielig op door te klagen dat iedereen hem nu wel zal willen doden. God beschermt hem door een teken dat aangeeft dat ieder die Kaïn zal doden zeventvoudig zal boeten. Een achter-achter kleinzoon van Kaïn, Lamech geheten verhieft de door Kaïn geïntroduceerde geweldscultuur tot de norm. Hij maakte een lied waarin hij zong: Ik sloeg een man dood om mijn wonde en een knaap om mijn striem. Want Kaïn wordt zeventvoudig gewroken maar Lamech zeventenzeventig maal! In het zondvloedverhaal lezen we dat deze geweldscultuur de ondergang van de toenmalige wereld zou bewerkstelligen.

Genesis 5: De oudvaders

De eerste mensen waren volmaakt geschapen en dat is er waarschijnlijk ook de oorzaak van dat hun kinderen ook na de zondeval nog heel lang leefden. De oudste mens was Metuselah die maar

liefst 969 jaar oud werd. De mensen waren ook heel slim en creatief. Zo lezen we in Gen 4:22 dat de kinderen van Kain al koper en ijzer konden bewerken en muziekinstrumenten konden maken. De kennis over God was natuurlijk niet verdwenen. De mensen leefden lang genoeg om het door te vertellen. Zo lezen we van Henoch die zo dicht bij God leefde dat hij op zijn 365ste levensjaar tot God werd opgenomen. Toch had men grote moeite om rond te komen omdat God de aardbodem vervloekt had. In gen 5:29 staat dat de naam Noach betekende: deze zal ons troosten over de moeitelijke arbeid van onze handen op de door de Here vervloekte aardbodem. Toen Noach 500 jaar oud was kreeg hij drie zonen Sem, Cham en Jafet.

Genesis 6 t/m 9: De zondvloed

De nakomelingen van Kain en de nakomelingen van Seth, de derde zoon van Adam en Eva begonnen zich te vermengen. Dit was niet goed in de ogen van God. In Genesis 6 : 11 - 13 lezen we dat de mensen in de loop van de tijd steeds slechter en gewelddadiger werden in de ogen van God. Interessant is vers 3 waar gesproken wordt van 120 jaar die God de mensheid geeft om terug te keren van hun boze werken. Er zijn ook vertalingen die spreken van een beperking van de maximum leeftijd van de mens tot 120 jaar. Dit getal klopt vrijwel exact met de huidige leeftijdsstatistieken en met DNA analyses.

Toen God zag dat de boosheid en de geweldenarij van de mensheid een enorme omvang had aangenomen, besloot hij de hele mensheid te verdelgen. Maar Noach vond genade in de ogen van God want hij was een rechtvaardig en onberispelijk man. Noach kreeg gedetailleerde instructies om een enorme ark te maken, ca 135 m lang, 22,5 meter breed en 13,5 meter hoog. Een schip vergelijkbaar met een cruiseschip van ca 14.000 brutoregister ton. Australische christenen hebben uitgerekend dat er ca 25.000 dieren met de omvang van een schaap in zouden kunnen. Noach bouwde ca. 100 jaar aan het schip. Toen zond God van alle op het land levende diersoorten naar hun aard een mannetjes en een wijfje twee aan twee naar de ark. Van alle vogels en van de reine landdiersoorten werden er zelfs zeven paartjes gestuurd. Tenslotte gingen Noach, zijn vrouw, zijn drie zonen en hun vrouwen zelf in het schip en God sloot zelf de deur achter hen. Genesis 7:11 meldt dat vervolgens de regen uit de hemel stroomde en dat de ondergrondse watermassa's open braken. De datering is heel exact: Noach was 600 jaar oud, het was de zeventiende dag van de tweede maand. Veertig dagen raasde de watervloed over de hele aarde bedekte alles en nam de ark op zijn golven mee. Tenslotte stond het water zeven meter boven de hoogste bergtoppen. God vernietigde alles behalve Noach en zijn familie. De watervloed bedekte de aarde 150 dagen lang. Maar toen hielden de zware regens op en de ondergrondse wateren keerden weer terug naar hun normale loop. Na een lange droogtijd gingen Noach en de dieren uiteindelijk weer uit de ark. God beloofde dat hij de nooit meer zo zwaar zou vervloeken en vernietigen. Ten teken van dit verbond gaf God de regenboog. Zolang de aarde blijft bestaan, zullen zaaitijd en oogsttijd, koude en warmte, winter en zomer, dag en nacht niet ophouden. God zei dat de mensen voortaan ook van alle wilde dieren zouden mogen eten. Daartegenover stond dat moorden en het gebruiken van bloed was verboden. Dieren die mensen doodden moesten worden gedood, net zoals mensen die het bloed van andere mensen zouden vergieten. De kinderen van Noach kregen de opdracht om talrijk te worden en de hele aarde te vervullen.

Toelichting. Er zijn nogal wat mensen die zich afvragen of de aarde wel helemaal onder water is komen te staan. Het begrip 'hele aarde' kan in de Bijbel soms ook betekenen 'de hele naaste omgeving'. Geologisch onderzoek van de laatste jaren brengt aan het licht dat vrijwel de hele aardbodem op zijn kop heeft gestaan. Men vindt fossielen op de meest vreemde plaatsen. Ook is het zeker dat de continenten van Afrika en Zuid Amerika eens aan elkaar vast hebben gezeten. Voorts blijkt dat het aardoppervlak voor 72 % uit water bestaat. Terwijl de gemiddelde diepte van de oceanen is 4000 meter en de gemiddelde hoogte van het land 760 meter. Indien men het

openbreken van de ondergrondse wateren uit zou leggen als verzakkingen in de aardbodem, gepaard gaande met verschuiving van continenten dan is het onderwater zetten van de hele aardbodem gemakkelijk te verklaren. Overigens blijkt dat vulkaanuitbarstingen altijd gepaard gaan met zware regenval. Het drogingproces zou gepaard kunnen zijn gegaan met opheffing van grote delen van de aardkorst.

Genesis 10: De volkenlijst

In dit hoofdstuk vinden we een opsomming van de nakomelingen van de zonen van Noach. Bijzondere namen zijn: de zonen van Javan die langs de kust wonen en ieder een eigen taal hebben (vers 5), Nimrod de geweldige jager (vers 8-12) die ook grote steden als Ninevé bouwde. Door de geslachten heen verspreidden hun afstammelingen zich over de aarde en vormden zo volken. In vers 24 wordt gesproken van Peleg, (dat betekent verdeeldheid) omdat God in zijn dagen de talen van de mensen verdeelde. Maar je kunt ook denken aan de scheiding van de continenten omdat er op beide continenten overeenkomstige planten en dieren zijn te vinden. Het is niet ondenkbaar dat de scheiding plaatsvond ten tijde van Peleg.

Toelichting. Je zou op basis van de volkenlijsten in Genesis uit kunnen rekenen hoe oud de aarde is. Als je ervan uitgaat dat er steeds sprake is van een directe vader-zoon relatie zou Adam ongeveer 4.000 jaar voor Christus moeten zijn geschapen en zou de wereld dus ca. 6.000 jaar oud zijn. Het komt in de Bijbel echter ook vaak voor dat een verre nakomeling wordt aangeduid als 'zoon van'. Het gaat soms om perioden van 400 jaar. Vandaar dat men in orthodox christelijke kringen er van uit gaat dat de aarde tussen de 6.000 en 20.000 jaar oud is. Maar dat is dus wel heel wat anders dan de miljoenen jaren van de evolutionisten. Maar de Bijbelse gegevens over een jonge aarde kloppen wel degelijk met allerlei metingen die in de natuur worden uitgevoerd. Het gaat om ijsafzettinglagen in gletsjers, jaarringen bij bomen, stofafzetting op de maan, levensduur van kometen met een korte looptijd, de hoeveelheid micrometeorietenstof op het aardoppervlak, de hoeveelheid Helium in de atmosfeer en het verval van het aardmagnetisch veld. Aangezien veel sterren meer dan 20.000 lichtjaren van de aarde verwijderd zijn zou je een probleem hebben met het licht. Hoe kon het licht het aardoppervlak tijdig bereiken als de aarde maar 20.000 jaar oud zou zijn? De laatste jaren heeft men metingen gedaan over de afname van de lichtsnelheid. Wanneer alle meetresultaten in een curve worden uitgezet blijkt dat de lichtsnelheid oneindig groot moet zijn geweest rond ca 4.000 jaar voor Christus. Tenslotte nog een aardig voorbeeld uit de dierenwereld. Volgens de evolutionisten zijn de Dinosaurussen ca 65 miljoen jaar geleden plotseling allemaal uitgestorven door een meteoriet inslag. Maar in de Bijbel kom je toch nog een Dinosaurus tegen die gelijktijdig met de moderne mens moet hebben geleefd. In Job 40 : 10-19 vindt je een omschrijving van een groot monster, in het Hebreeuws als Behemoth aangeduid. Bijbelvertalers wisten tot voor kort geen raad met dit woord omdat ze geen beest kenden met een staart als een ceder en een enorme kracht in zijn buikspieren en lendenen. Sommigen kozen voor Olifant, anderen voor Nijlpaard maar iedereen wist dat het niet kon kloppen . Daarom laten Engelse vertalers soms gewoon het woord Behemoth staan. Men heeft inmiddels Dinosauriërs opgegraven met een staart van 30 meter, langer nog dan menige cederboom. Het ligt voor de hand dat men in nieuwere vertalingen zal kiezen voor Dinosauriër. Evolutionisten zullen er wel niet blij mee zijn!

Genesis 11: De torenbouw van Babel en het eerste bericht over Abraham

Lang niet alle mensen verspreidden zich over de aarde. Men ontdekte in het land Sinear een grote vlakte waar het goed wonen was. Men besloot een grote toren te bouwen die tot in de hemel zou reiken. Op die manier wilde men voorkomen dat de bevolking zich verder over de aarde verspreiden zou. God zag het en meende dat de mensheid die een taal zou spreken en op een plaats

zou wonen uiteindelijk alles zou kunnen bereiken wat men maar zou willen. Daarom besloot God om hun spraak te verwarren, zodat ze wel genoodzaakt zouden zijn om zich over de hele wereld te verspreiden. De stad waar dit gebeurde heette Babel = verwarring. In dit hoofdstuk vinden we nog eens een uitgebreide opsomming van de nakomelingen van Sem. Een van zijn nakomelingen heette Terah. Hij woonde in Ur der Chaldeeën. Hij besloot op een goede dag om naar het land Kanaän te emigreren, samen met zijn zoon Abraham, diens vrouw Sarai en zijn neef Lot. Sarai was de halfzuster van Abraham en had geen kinderen. Onderweg bleven zij echter in de stad Haran en vestigden zich daar.

Voorstudie advies:

Lees de eerste 11 hoofdstukken van Genesis en de in de inleiding genoemde teksten globaal door.

Vragen, stellingen en discussiepunten

1. Hoe vaak denk je aan de schepping van de aarde?
2. Hoe letterlijk neem jij het Bijbelverhaal?
3. Waar denk je aan als je een vogel ziet?
4. Waarom zou het zondvloed verhaal eigenlijk zijn vermeld?
5. Waarom staan de lijsten met de oudvaders in de Bijbel?

GOD OF DARWIN?

Oordeel zelf

In de discussie over de betrouwbaarheid van de Bijbel speelt in West Europa de evolutie theorie van de Engelse Charles Darwin een heel belangrijke rol. Volgens Darwin klopt er niets van het Genesis-verhaal en zijn alle levende organismen op aarde door een oneindig lange reeks van toevallige gebeurtenissen uit de dode materie ontstaan. Er is geen God die alles geschapen heeft. De mens is niet geschapen naar Gods beeld maar is niets anders dan een door toeval ontstaan hoogontwikkeld dier. Er is dus ook geen leven na de dood. Je leeft maar een keer. Atheïstische publicisten wekken de indruk dat de evolutie theorie zou stoelen op wetenschappelijke inzichten. Maar dat geldt alleen maar voor het feit dat er binnen een bepaalde soort (bijvoorbeeld honden) veel variaties mogelijk zijn. Men noemt dit de micro evolutie. De problemen rond de macro evolutie (overgang van de ene soort naar de andere) zijn in wezen huizenhoog. Zo heeft men nog steeds geen flauw idee hoe men ooit de overgang van dode naar levende materie in een laboratorium situatie zou kunnen nabootsen. Voorts ziet natuurlijk iedereen dat er geen levende tussenvormen te vinden zijn. Fossiele tussenvormen zijn er maar een handjevol, maar het zijn skeletten die onvolledig zijn en stuk voor stuk omstreden. Sinds kort is duidelijk geworden dat de grondvorm van het leven de cel zo enorm ingewikkeld is dat het onmogelijk is dat zoiets door toeval stukje bij beetje zou kunnen ontstaan. Geen wonder dat de evolutie goeroes elkaar bekritisieren en als je goed oplet zelf ruimschoots materiaal aandragen voor de onhoudbaarheid van hun verhalen. Toch blijft er één dogma over in die kringen: we geloven niet in God wat er ook gebeurt. Een speciaal probleem in West Europa is dat atheïstische hoogleraren zo graag de pen grijpen om hun anti-bijbelse ideeën in omloop te brengen en te houden. Het grote publiek denkt dan dat het gaat om wetenschappelijk onderbouwde verhalen maar niets is minder waar. Oordeel zelf maar. Onderstaand geef ik drie voor zichzelf spreken.

De visie van Ronald Plasterk

Prof. dr. Plasterk, van huis uit Rooms Katholiek, is hoogleraar moleculaire genetica in Utrecht, schrijft columns voor de *Volkskrant* en *Intermediair* en is commentator van het televisieprogramma *Buitenhof*.

In de *Groene Amsterdammer* van 19 mei 1999, een nummer dat geheel gewijd was aan het onderwerp God en wetenschap schreef hij een artikel onder de titel 'De blinde horlogemaker'. Het artikel begint als volgt.

'Als je vóór Darwin niet in God geloofde, was je echt gek. Het klassieke voorbeeld is dat van het horloge; stel je vindt een uurwerk op het strand. Het machientje geeft exact de tijd aan, en het is evident dat het ontwerp van dit horloge volledig gericht is op het verrichten van deze functie. Dan weet je een ding heel zeker: er is een horlogemaker die dit horloge gemaakt heeft. En nu vindt je op het strand een dier, bijvoorbeeld een zeehond, met ogen. Ogen zijn instrumenten die in alle opzichten minstens even mooi en functioneel in elkaar steken als een horloge. Dan hebben we het nog niet eens over het echte raffinement, namelijk hoe de hersenen de informatie verwerken die de ogen ontvangen. Dan weet je een ding zeker: iemand moet dit schitterend stukje techniek ontworpen en gemaakt hebben. Wie vóór Darwin dacht dat zoiets kon ontstaan bij toeval, zoals een mooi stuk steen van een rots kan afbreken, die was niet goed bij zijn verstand. Haydn prijst in zijn *Schöpfung* de natuur, en ziet in elke vogel, elke bloem, in elk ontluikend leven de hand van God. Elke nachtegaal zingt Zijn eer, elke bloem bloeit als een voorafspiegeling van Zijn Koninkrijk.

We weten inmiddels wie die horlogemaker was. Het was de natuurlijke selectie. Alle afgezaagde argumenten tegen de evolutietheorie zijn al vele malen weerlegd: Richard Dawkins heeft dat bijvoorbeeld heel welsprekend en heel helder gedaan in zijn boek ' *The Blind Watchmaker* '. Er was

één ijzersterk argument vóór het geloof in God, en dat was het argument dat Haydn zo mooi op muziek zette; het bestaan van levensvormen, met hun perfect op elkaar afgestemde levensvormen. Als je accepteert dat die in vier miljard jaar door evolutie zijn ontstaan, is er in de wereld zoals wij die kennen geen fatsoenlijke reden meer om te geloven in een Grote Bedoeler, die het allemaal zo bedacht heeft, die ons persoonlijk kent, en die het beste met ons voor heeft. Het is echt kiezen tussen God of Darwin'.

Het voorbeeld van het horloge dat Plasterk noemt is ontleend aan een boek van de Engelse dominee Paley, die in 1801 een boek publiceerde onder de titel *Natuurlijke Godsdienst*. Paley schreef voorbeelden bij 1 Rom. 20-22: Je kunt Gods kracht afleiden uit de natuur. Zijn voorbeeld van het horloge bezorgt de evolutionisten nog steeds slapeloze nachten. Ze schrijven er herhaaldelijk over. Maar hoe betrouwbaar en wetenschappelijk verantwoord is nu het verhaal van Dawkins? Hij is Professor in de zoölogie aan de universiteit van Oxford, maar is dit een garantie voor objectiviteit? Hieronder een paar citaten van een collega.

De kritiek van Simon Conway Morris

Conway Morris is hoogleraar paleobiologie aan de universiteit van Cambridge. Hij hield onlangs een lezing in Nederland en werd door Sander Voormolen van NRC Handelsblad geïnterviewd. Het opschrift van het artikel, geplaatst in het nummer van 30/31 maart 2002 is 'De mens is geen ongelukje' en het onderschrijft luidt: Simon Conway Morris vecht tegen het dogma van het toeval. Hoewel Morris zelf atheïst is vindt hij dat mensen als Dawkins misbruik maken van hun posities in de academische wereld. Voormolen vraagt 'Is er dan wel een blinde horlogemaker' aan het werk, zoals de evolutiebioloog Richard Dawkins ooit de richtingloosheid van de evolutie typeerde? 'Het is een beroemde uitdrukking van Dawkins, maar ik denk dat het eigenlijk misleidend is omdat het onze bewondering voor de biologische organisatie niet echt weergeeft. Dawkins ziet het zo omdat hij een materialistisch dogma aanhangt, en hij wil dat gebruiken als onderdeel van zijn betoog tegen religie. Dawkins is daar héél fel in; religie is een zodanig kwaad dat het uitgeroeid moet worden. Dat begrijp ik wel, maar hij gebruikt de wetenschap om een ideologie te ondersteunen. ... geen van de andere filosofieën van de biologie heeft de gehele evolutie effectief kunnen verklaren. Ik reageer op biologen met ideologische agenda's. Gould (hoogleraar in Harvard USA) bijvoorbeeld beweert dat de wereld van toevalligheden aan elkaar hangt en dat de mens per ongeluk is ontstaan. Wat daaruit volgt is -omdat wij een ongelukje van de evolutie zijn- dat elk moreel systeem van ons gebaseerd moet zijn op een menselijk construct. De biologie is hier gekaapt om een bepaalde kijk op de wereld te ondersteunen. Dat is op zichzelf gevaarlijk. Want systemen die naar zichzelf verwijzen in morele vraagstukken eindigen vaak in concentratiekampen. ... Natuurlijk zijn wij dieren, maar wij overtreffen onszelf als mensen.

Hoe logisch is het betoog van Richard Dawkins?

Plasterk zegt dat Dawkins de bezwaren tegen de evolutie theorie in zijn boek *The Blind Watchmaker* zo goed heeft weerlegd. Maar niets is minder waar. Dawkins voert zelfs doorslaggevende bezwaren aan tegen de theorie. Blijkbaar speculeert Plasterk erop dat vrijwel niemand dit niet in het Nederlands vertaalde boek gaat lezen. Of hij heeft het zelf ook niet gelezen. Hoe het ook zij op blz. 54 en 60 rekent Dawkins af met de orthodoxe evolutietheorie zoals die door Darwin was uitgedacht. Darwin geloofde dat het toeval met uiterst kleine stapjes uiteindelijk toch grote veranderingen in levende organismen teweeg kon brengen. Als er maar genoeg tijd was. De normale kansberekeningen gaan uit van stap voor stap veranderingen. Het is mogelijk dat een proces eerst een stapje in de goede richting doet, dus naar een hoger ontwikkeld organisme, maar daarna weer een stap of meerdere stappen terug doet. De richting van het normale toevalsproces is immers volgens de regels van de wiskunde volkomen willekeurig. Dawkins

erkent in zijn boek dat de kansberekening van de beroemde wiskundige Isaac Asimov terecht heeft aangetoond dat het onmogelijk is dat een hemoglobine molecule bij toeval zou kunnen ontstaan. Daarvoor zou een tijdsperiode nodig zijn die miljarden malen langer is dan de 3.5 miljard jaar die men de aarde thans mee wil geven. Over een heel levend lichaam hoef je dus al helemaal niet te gaan rekenen. Dawkins erkent dus dat de orthodoxe evolutionisten de wereld meer dan honderd jaar hebben misleid! Maar dat zegt hij niet met zoveel woorden! Hij stelt dat er een ander soort van kansberekening nodig is om de evolutie te verklaren. Zijn oplossing staat op blz. 58. Hij introduceert daar de gedachte aan een zelfsturend toevalsproces dat de mutaties die zich presenteren vergelijkt met het gewenste einddoel. Alleen de mutaties die de opbouw in de richting van het hoger ontwikkelde levende organisme ten goede komen worden vastgehouden. Andere worden niet gebruikt. Dawkins noemt dit cumulatieve of sprongsgewijze selectie. Hij schrijft juichend over de grote snelheid waarmee de ontwikkelingen nu mogelijk zijn geworden. Geen wonder! Maar het grote probleem is natuurlijk dat dit verhaal in strijd is met alle gangbare logica. Hoe kun je nu geloven in de kracht van zoiets als een zelfsturende roulette, een zelfstandig kiezend rad van avontuur of een doelgericht toevalsproces? Het wordt nu duidelijk waarop Conway Morris zinspeelde. Dawkins misbruikt zijn status als hoogleraar in de zoölogie om wiskundige ideeën te hanteren die in andere kringen alleen maar de lachlust zouden opwekken. Dit alles ter verdediging van een leugenachtige ideologie die evolutie heet en bedoeld is om het geloof in God te bestrijden. Maar het is in alle objectief gezien strikt onlogisch. Het is dus echt niet moeilijk om te bepalen wiens woord de waarheid is, dat van Darwin of dat van God.

Joseph Haydn (1732-1809)

Die Schöpfung - Oratorium voor solostemmen, koor en orkest.

Deel 14: Koor en trio.

Koor:

Die Himmel erzählen die Ehre Gottes
Und seiner Hände werk
Zeigt an das Firmament

De hemelen vertellen Gods eer.
En het uitspannel
toont het werk van Zijn handen.

Trio:

Dem Kommende Tage sagt es der Tag.
Die Nacht, die verschwand der folgende Nacht.

De ene dag vertelt het aan de komende dag.
De nacht die verdwijnt bij de volgende nacht.

Koor:

Die Himmel erzählen die Ehre Gottes.
Und seiner Hände werk
Zeigt an das Firmament

De hemelen vertellen Gods eer.
En het uitspannel
toont het werk van Zijn handen.

Trio:

In alle Welt ergeht das Wort.
Jedem Ohre klingend,
Keiner Zunge fremd.

Het Woord gaat door de hele wereld.
Klinkend in ieder oor,
Geen taal is er te moeilijk voor.

Koor :

Die Himmel erzählen die Ehre Gottes.
Und seiner Hände werk
Zeigt an das Firmament

De hemelen vertellen Gods eer.
En het uitspannel
toont het werk van Zijn handen.

HOOFDSTUK 2 - Van Abraham tot Jozua

Genesis 12: De roeping van Abraham

God zegt tegen Abraham dat hij zijn land en zijn familie moet verlaten en naar het land gaan dat God hem zelf zal wijzen. God belooft dat Hij hem tot een groot volk zal maken en dat Hij zijn naam overal beroemd zal maken. De hele wereld zal door Abraham worden gezegend. Abraham gehoorzaamde God en vertrok, op 75 jarige leeftijd, in gezelschap van zijn vrouw Saraï, zijn neef Lot en een grote kudde vee en slaven. Uiteindelijk kwamen ze in Kanaän aan. Daar verschijnt God weer aan Abraham en belooft hem dat hij dit land aan zijn nakomelingen zou geven. Abraham bouwt een altaar voor God op de plaats waar hij God ontmoette.

Genesis 13: Abraham en Lot scheiden van elkaar

Abraham en Lot hadden allebei veel vee. Om te voorkomen dat hun herders ruzie zouden krijgen over de benutting van de waterbronnen liet Abraham zijn neef de keuze: als hij links zou gaan zou hij rechts gaan en andersom. Lot kiest de meest vruchtbare vlakte: het gebied van Sodom en Gomorra. Maar het is ook het gebied waar de slechtste mensen van heel Kanaän wonen! Nadat Lot is vertrokken verschijnt God opnieuw aan Abraham en belooft nogmaals dat zijn nakomelingen al het land zullen erven, bovendien belooft God dat Hij aan Abraham een ontelbaar aantal nakomelingen zal geven. Abraham slaat zijn kamp op in de buurt van Hebron en bouwt daar ook een altaar voor God.

Genesis 14: Abrahams reddingsexpeditie

Op zekere dag worden de steden Sodom en Gomorra veroverd door koning Kedor Laomer en zijn bondgenoten. Zij nemen ook Lot en zijn familie gevangen en voeren ze af in de richting van Damascus. Zodra Abraham dit hoort organiseert hij met zijn bondgenoten een bevrijdingsexpeditie van in totaal 318 mannen. De expeditie wordt een groot succes. Alle gevangenen uit Sodom en Gomorra, inclusief Lot en zijn gezin, worden gered. Op de terugtocht komen ze langs Salem het huidige Jeruzalem. Melchizedek, de koning van Salem, die ook priester is van de Allerhoogste God, komt met brood en wijn voor de mannen van Abraham langs en zegent hem in de naam van God de Allerhoogste, de Schepper van Hemel en aarde.

Genesis 15: Belofte en teken

Hierna verschijnt God weer aan Abraham en belooft dat Hij hem zelf een grote beloning zal geven. Maar Abraham is somber gestemd en zegt "Och Oppermachtige Here, U kunt mij wel zegenen, maar wat helpt dat nu, zolang ik geen zoon heb? Wanneer ik sterf zal ik alles aan mijn Damascense slaaf Eliëzer na moeten laten". Maar God zegt dat niemand anders dan de eigen zoon de erfgenaam van Abrahams rijkdommen zal zijn. God neemt Abraham mee naar buiten wijst naar de nachtelijke hemel. "Kijk naar boven en tel al die sterren eens als je kunt, Zo zal je nageslacht zijn: ontelbaar"! Abraham geloofde het woord van de Here en dat was de reden dat God hem als een rechtvaardig mens beschouwde. God verzekert hem opnieuw dat Hij het land aan Abraham zal geven. Maar Abraham vraagt nu om een teken. God geeft het teken door in een droom aan hem te verschijnen en een heel concrete profetie te doen. God zegt tegen Abraham dat zijn nakomelingen ca. 400 jaar slaven zullen zijn in een ver land. Maar God zal dit land straffen en tenslotte zullen de nakomelingen het verre land, rijk beladen met veel goederen, verlaten en terugkeren naar het

land Kanaän. Want eerder zal de slechtheid van de Amoriëten niet het peil hebben bereikt, waarop ze worden gestraft.

Genesis 16: Abraham en Hagar

Maar Abraham en Sarai kregen nog steeds maar geen kinderen. Daarom gaf Sarai haar slavin, het Egyptische meisje Hagar (Arabisch naam voor de berg Sinai) als tweede vrouw aan Abraham. Sarai redeneerde als volgt: de Here heeft mij geen kinderen gegeven, maar de kinderen van mijn slavin zullen toch ook van mij zijn. Abraham stemde in met dit voorstel. Dit gebeurde tien jaar nadat ze het land Kanaän waren binnengetrokken. Maar zodra Hagar merkt dat ze in verwachting is begint ze Sarai te minachten. Sarai beklagt zich daarover en Abraham staat toe dat Sarai Hagar bestraft, waarna ze op de vlucht slaat in de richting van Egypte. Maar de Engel van God spreekt haar onderweg aan en zegt dat ze terug moet gaan naar Sarai en zich behoorlijk moet gedragen. De engel zegt dat haar nakomelingen tot een groot volk zullen uitgroeien. Ze moet haar zoon Ismaël (= God luistert) noemen. Haar zoon zal een vrijbuiterskind zijn die zijn hele familie zal trotseren. Zo kreeg Abraham, op zijn 86ste jaar een zoon van Hagar. En hij noemde hem Ismaël.

Genesis 17: Gods verbond met Abraham en het teken van de besnijdenis

Toen Abraham 99 jaar oud was, verscheen God weer aan hem en beloofde hem opnieuw dat hij ontelbare nakomelingen zou krijgen. U zult niet de vader van een maar van vele volken worden. Uw naam zal voortaan niet Abram maar Abraham zijn (= Vader van velen). Er zullen koningen onder uw nageslacht zijn. Dit verbond zal overgaan op elke nieuwe generatie, voor altijd. Het land Kanaän zal voor altijd van u en uw nakomelingen zijn. Uw gedeelte van het verbond bestaat uit de verplichting tot de besnijdenis. Iedere mannelijke nakomeling moet acht dagen na zijn geboorte worden besneden. Dit gebod geldt ook voor uw slaven. Iemand die weigert zich te laten besnijden moet worden uitgeroeid. Die heeft mijn verbond verbroken. En wat uw vrouw Sarai (= mijn prinses) betreft, zij zal voortaan Sara (= prinses) heten. Ik zal haar zegenen en haar moeder maken. Zij zal koningen voortbrengen. Abraham boog diep voor de Here, maar lachte in zich zelf en dacht 'Hoe kan een man van 100 vader worden en een vrouw van 90 jaar nog een kind baren? Hij zei daarom tegen God: 'och Here wat zou het mooi zijn als Ismaël u eerde en U hem zou zegenen'. Maar de Here zei: 'nee uw vrouw Sara zal volgend jaar om deze tijd een kind krijgen dat u Izaak (gelach) zult noemen'. Abraham besnede nog op dezelfde dag zichzelf en al zijn mannelijke huisgenoten.

Genesis 18:1-15: God belooft Abraham opnieuw een zoon

Korte tijd daarna verschijnt God nog eens aan Abraham in de persoon van drie mannen. Ze vragen naar Sara en verzekeren dat Sara volgend jaar op dezelfde tijd een zoon zal hebben. Sara hoort het en lacht er in stilte om. Maar God zei 'Waarom zit Sara te lachen en gelooft zij niet dat een vrouw van haar leeftijd nog een kind kan krijgen? Voor God is niets onmogelijk'. Maar Sara ontkende dat ze heeft gelachen, want ze was bang. Maar God zei 'Nee, u hebt wel gelachen'.

Genesis 18:16 en 19:1-29: De ondergang van Sodom en Gomorra.

Na afloop van dit gesprek deelt God aan Abraham mee dat Hij van plan is de steden Sodom en Gomorra te verwoesten vanwege hun zonden. Abraham pleit voor het behoud van de mensen in de steden als God nog 50 rechtvaardigen zou aantreffen. Maar na enig nadenken twijfelt hij en uiteindelijk vraagt hij na vier tussenstappen om genade als God er slechts 10 rechtvaardigen zou aantreffen. God belooft de steden niet te verwoesten als er nog 10 rechtvaardigen wonen. Daarna gaat Abraham terug naar zijn tent. Die avond komen er twee engelen bij de stadspoort van Sodom

aan en worden door Lot opgevangen. De mannen van Sodom omsingelen het huis van Lot en willen de mannen verkrachten. De engelen verblinden de ogen van de menigte zodat ze de deur van het huis van Lot niet meer kunnen vinden. De engelen dringen er bij Lot en zijn gezin op aan om te vluchten want God zal de stad de volgende morgen verwoesten. Ren voor je leven is het advies en kijk niet om. Helaas kijkt de vrouw van Lot wel om en wordt veranderd in een zout pilaar. Lot en zijn twee dochters bereiken veilig het stadje Zoar. De zondige steden werden volledig vernietigd. Op hun plaats ligt nu de Dode Zee.

Genesis 21: De geboorte van Izaäk

Sara raakt inderdaad in verwachting en brengt een zoon, Izaäk ter wereld. Abraham is dan 100 en Sara 90 jaar oud. Na verloop van tijd merkt Sara dat Ismaël haar zoontje loopt te bespotten. Hagar wordt daarom met haar zoon weggezonden. Maar God belooft Abraham en Hagar dat ook Ismaël zal uitgroeien tot een groot en machtig volk.

Genesis 22: Abrahams geloof op de proef gesteld

Enige tijd later stelt God Abrahams geloof op de proef. Hij vraagt aan Abraham om Izaäk te offeren. Juist op het moment dat Abraham het mes opheft wordt hij teruggeroepen door de Engel des Heren. Ik weet nu dat God de belangrijkste is in uw leven zegt de Engel. Zelfs uw eigen zoon, uw enige, van wie u zoveel houdt wilt u Mij geven. De Engel herhaalt nog eens de schitterende beloften uit het verleden met als argument dat Abraham God steeds heeft gehoorzaamd.

Genesis 23: Sara's dood en begrafenis

Sara werd 127 jaar oud. Ze stierf in Hebron. Abraham kocht van de Hethiet Efron een veld en de daarop liggende spelonk van Machpela dat tegenover Mamre ligt voor 400 sikkelen zilver gangbaar bij de koopman. Hoewel Efron eerst aanbood om hem de spelonk om niet te geven.

Genesis 24-28: Izaäks huwelijk met Rebekka en de strijd tussen Jakob en Ezau

Na verloop van jaren stuurt Abraham Eliëzer terug naar Irak om bij de familieleden, die nog wel in God geloven, een goede vrouw te vinden voor Izaäk. Hij vindt door God geleid het nichtje Rebekka, dat met hem meegaat om met Izaäk te trouwen. Evenals Sara is Rebekka erg knap. Izaäk en Rebekka krijgen na lang wachten en na gebed van Jakob tot de Here een tweeling Jakob en Ezau. Rebekka heeft een moeilijke zwangerschapsperiode. Ze vraagt aan de Here waarom dit zo moet zijn. God antwoordt dat ze zwanger is van een tweeling en dat er twee volken in haar schoot zijn. De oudste zal de jongste dienen. Jakob weet door bedrog de zegen van de oudste zoon in ontvangst te nemen. Als onderdeel van de zegen profeteert Izaäk dat Jakob de meester van zijn broeder en alle andere familieleden zal zijn. Als Esau hiervan hoort is hij woedend en hij maakt plannen om zijn broer te doden zodra zijn vader zal zijn gestorven. Maar opnieuw grijpt Rebekka in. Ze stuurt Jakob naar haar broer Laban in Paddan Aram zogenaamd om een goede vrouw te zoeken, maar in wezen om te voorkomen dat ze zelf, net als Eva destijds, door een moord twee zonen zal verliezen.

Genesis 29: Jakob in ballingschap, de bedrieger bedrogen

Jakob reist naar Paddan Aram en komt veilig bij zijn oom Laban aan. Hij wordt verliefd op Rachel de jongste dochter van Laban en werkt zeven jaar voor Laban om haar bruidschat te betalen. Laban bedriegt Jakob door hem eerst zijn oudere dochter Lea als vrouw te geven. Na de

bruidswEEK mag hij Rachel ook als vrouw nemen maar dan moet hij wel weer nog eens zeven jaar voor Laban blijven werken. De verhouding tussen Rachel en Lea is daarmee finaal verstoord, temeer omdat Rachel pas na heel lang wachten een zoon krijgt, Jozef geheten, terwijl Lea wel zes zonen krijgt. Ondanks alle tegenwerking van Laban zegent God Jakob, zodat zijn bezit aan vee steeds maar toeneemt. Bovendien heeft hij inmiddels al elf kinderen. De zonen van Laban worden jaloers en Laban begint zelf ook vijandig te worden. God zegt tegen Jakob dat hij nu terug moet gaan naar zijn vaderland en zijn familie. Laban is van plan om hem met geweld tegen te houden maar God spreekt rechtstreeks tot Laban om hem in toom te houden. De mannen nemen in goede harmonie afscheid. Een volgende uitdaging ligt nu bij Esau. Die komt met een leger van 400 man op Jakob af! Jakob wordt doodsbang, maar hij bidt tot God en doet een beroep op Zijn beloften. God had toch beloofd dat zijn nakomelingen talrijk zouden zijn als het zand van de zee?

Als Jakob de volgende morgen zijn broer ontmoet blijkt dat diens stemming volledig is omgeslagen. Zodra hij Jakob ziet rent hij naar hem toe en omhelst hem. Hij biedt aan om Jakob met zijn leger te begeleiden naar Kanaän maar Jakob slaat het aanbod af omdat zijn kleinvee geen gelijke tred zou kunnen houden met de ruiters van Esau.

Genesis 35: Jakob terug in Kanaän, Jakob heet voortaan Israël

Daarna zei God tegen Jakob: 'Ga naar Bethel en vestigt u daar. Bouw daar een altaar ter ere van de God die aan u verscheen toen u op de vlucht was voor Esau. God herhaalt de beloften die ook al aan Abraham en Izaäk waren gedaan en zegt dat hij niet langer Jakob (=bedrieger) genoemd moet worden maar Israël (= Hij die overwint met God). Onderweg van Bethel naar Bethlehem sterft Rachel na de geboorte van haar tweede kind Benjamin. Zo komt Israël dan eindelijk aan bij zijn vader Izaäk in Hebron. Korte tijd later sterft Izaäk, hij werd 180 jaar oud. Zijn zonen Esau en Jakob begraven hem samen.

Genesis 37-50: De geschiedenis van Jozef

Israël hield het meest van zijn zeventienjarige zoon Jozef omdat hij de oudste zoon van Rachel was die hij pas op latere leeftijd had gekregen. Maar Jozef werd door zijn vader wel erg voorgetrokken, hij verklikte de slechte daden van zijn broers aan zijn vader en vertelde over dromen die aangaven dat hij eens de baas over allen zou worden. De broers worden jaloers, gooien hem in een put en besluiten om hem te doden. Maar op het laatste moment verkopen ze hem toch maar aan handelaars die hem meenemen naar Egypte. Tegen zijn vader zeggen ze dat hij door een wild dier moet zijn verscheurd. Maar door Gods leiding maakt Farao Jozef tot de tweede machthebber in zijn hele Rijk en laat hem de hele voedselverzameling organiseren omdat God heeft laten weten dat er zeven magere jaren zullen komen.. Zo werd Jozef van gevangene in een keer op zijn dertigste jaar de machtigste man in het land in Egypte. Toen de magere jaren aanbraken kwamen ook de zonen van Jakob naar Egypte om graan te kopen. Jozef maakt zich aan hen bekend en laat zijn vader en al zijn broers met hun vrouwen en kinderen naar Egypte komen. Zeventig mensen in totaal. Farao laat ze wonen in het meest vruchtbare deel van zijn land. Het land Gosen. Zo woonde Israël jarenlang in het land Gosen en raakte daar ingeburgerd. Jakob leefde nog 17 jaar in Egypte en stierf op zijn 147^e jaar. Hij werd op zijn uitdrukkelijke verzoek in het land Kanaän in de grot van Machpela vlakbij Mamre begraven.

Genesis 49:10: De Messias zal komen uit het geslacht van Juda

Toen Jakob op sterven lag, ontbood hij al zijn zonen en sprak ze persoonlijk toe. Over Juda profeteerde hij: 'De scepter zal van Juda niet wijken, noch de heersersstaf tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en hem zullen de volken gehoorzamen'. Silo is een ouderwets Kanaänitisch woord voor Messias.

Exodus: Algemeen

De naam Exodus betekent 'Uittocht'. De centrale gebeurtenis is de uittocht van het volk Israël uit Egypte. Het verhaal van Exodus begint enkele eeuwen na de begrafenis van Jakob. Het nageslacht van Jakob was inmiddels uitgegroeid tot een groot volk. De Farao zag dit als een bedreiging en besloot om het volk Israël langzaam uit te roeien. Hij liet de volwassenen heel zwaar werk doen en hij gebood dat alle pasgeboren jongetjes in de Nijl moesten worden gegooid.

Exodus 1-2: Mozes overleeft dankzij een biezen kistje

Een van die jongetjes is Mozes. Zijn ouders gooien hem wel in de Nijl maar leggen hem eerst in een biezen kistje. De dochter van Farao, hoort hem huilen, krijgt medelijden en adopteert hem als haar zoon. Zo groeit Mozes op als een Egyptische prins. Maar hij voelt zich solidair met zijn verdrukte familieleden. Dit gaat zelfs zover dat hij in het geheim een Egyptenaar dood die een Israëliet mishandelt. Maar het gebeurde lekt toch uit. Mozes ontvlucht Egypte en verblijft jarenlang in het land Midian, waar hij trouwt met Zippora een dochter van de priester Jethro. Zijn dagen vult hij met het hoeden van schapen in de woestijn.

Exodus 3-4: De roeping van Mozes

Op zekere dag roept de Here hem en geeft hem de opdracht om naar Farao te gaan en de vrijlating van zijn volk te eisen. Mozes ziet er vreselijk tegenop, maar God geeft hem zijn broer Aäron als woordvoerder mee en stelt hem ook in staat om drie wonderen te doen. Farao is uitermate koppig. Zelfs na negen plagen die heel Egypte treffen laat hij het volk niet gaan.

Exodus 12: De uittocht en de instelling van het Pascha

Pas na de tiende plaag waarbij alle eerstgeborenen van mensen en vee sterven laat hij het volk gaan. De Egyptenaren zijn zo blij dat ze het volk overladen met geschenken, precies zoals God destijds aan Abraham had voorspeld. Op de avond voor het vertrek vierden de Israëlieten feest: het Pascha.

Exodus 13-19: Van de schelfzee tot de Sināi

God leidt het volk naar het Zuiden naar de oever van de Schelfzee een ondiepe uitloper van de Rode Zee. Farao denkt dat ze verdwaald zijn en trekt er met een leger van ruiters op uit om zich te wreken. Als Mozes zijn staf uitsteekt baant God door middel van een sterke wind een droog pad door de zee. De Israëlieten trekken er droogvoets doorheen. Als ze op de oever staan is Farao nog maar halverwege. Mozes strekt zijn staf uit en het water stroomt weer terug. Farao verdrinkt met al zijn ruiters.

Het tweede deel van Exodus beschrijft episodes van de woestijnreis van het volk Israël. God leidt het volk zelf door een wolkkolom overdag en een lichtkolom in de nacht. Deze reis staat verder ook beschreven in de boeken Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Ondanks het feit dat God hen had bevrijd en hen grote wonderen had laten zien toonde het volk al snel een gebrek aan vertrouwen. Na drie maanden komt het volk bij de berg Sināi aan. Vanaf de Sināi gaf God zijn geboden aan Mozes. Het zijn de bekende tien geboden en talloze regels voor het vereren van God en het liefdevol omgaan met de naaste. Ook op het gebied van armoedebestrijding en bescherming van vreemdelingen worden er veel geboden gegeven. God wilde niet dat er armoede onder de Israëlieten voor zou komen.

Exodus 20:1-17: De tien geboden

1. Vereer geen andere goden.
2. Vereer geen gesneden beelden.
3. Gebruik Gods naam niet op een lichtzinnige manier.
4. Gedenk de Sabbatdag.
5. Eer uw vader en uw moeder.
- 6 Gij zult niet doodslaan.
7. Gij zult niet echtbreken.
8. Gij zult niet stelen.
9. Gij zult geen vals getuigenis geven tegen uw naaste.
10. Gij zult niets dat van uw naaste is begeren.

Exodus 25-31: De ontmoetingstent, de Tabernakel

God draagt Mozes op om een speciale tent te maken waar God temidden van zijn volk komt wonen. In de tent staat ook de Ark, dit is de gouden verbondskist met speciale voorwerpen die aan God grote daden moeten herinneren. In de voorhof staan de altaren waarop men offers aan God kan brengen..

Exodus 32-34: Het gouden kalf

Toen Mozes wel heel erg lang op de berg bleef dacht men dat hij dood was. Het volk dwingt Aäron om een gouden stierenbeeld te maken als representatie van God. Men richt een groot feest aan. Maar plotseling komt Mozes terug. Namens God legt Mozes het volk ene straf op: 3000 man wordt gedood.

Exodus 35-40: De afbouw van de Tabernakel

De aanwijzingen die God gegeven had voor de bouw worden nu stipt uitgevoerd. Uiteindelijk wordt de tent feestelijk ingewijd.

Leviticus: Algemeen

Het boek bevat allerlei voorschriften voor de priesters en hun helpers die afkomstig waren uit de stam van Levi. In Leviticus vinden we bepalingen voor de eredienst in Israël, voor het heiligdom en het godsdienstig leven. Van alle belangrijke offers wordt precies beschreven hoe ze moeten worden gebracht. Ook alle grote feesten en vrije dagen komen aan de orde. De heiligheid van God is in Leviticus een belangrijk thema. Je zou Leviticus kunnen zien als een handboek voor de priesters of de Levieten.

Leviticus 19:18: Het tweede grote gebod

Wees niet haatdragend of wraakzuchtig, maar heb uw naaste net zo lief als uzelf.

Leviticus 25:10: Het Jubeljaar

Eens in de vijftig jaar wordt het door de Joden verkochte grond weer teruggeven aan de oorspronkelijke eigenaars.

Leviticus 26: Zegen en vloek

God belooft het volk te zullen zegenen als het zich aan zijn geboden houdt. Er volgt een hele rij van zegeningen die men mag verwachten. Maar de keerzijde is dat God ook dreigt met een grote lijst met straffen als ze zich niet aan Zijn geboden houden. Heel herkenbaar is vers 33: 'Maar ik zal u onder de volken verstrooien en Ik zal achter u het zwaard trekken en uw land zal een woestijn zijn'.

Numeri: Algemeen

Numeri is het Latijnse woord voor 'Getallen'. Numeri is genoemd naar de twee volkstellingen die in het boek voorkomen. Het boek vertelt over het vervolg van de reis naar het land Kanaän. In de woestijn komen de Israëlieten verschillende keren tegen God en Mozes in opstand omdat ze bang zijn voor de toekomst en terugverlangen naar de tijd in Egypte. Voor straf moeten ze 40 jaar langer door de woestijn trekken. Numeri spreekt over Gods voortdurende trouw en de onvoorstelbare zondigheid en ondankbaarheid van de mens.

Numeri 13-14: De twaalf verspieders

Jozua had 12 verspieders uitgezonden om het land te verkennen. Tien mannen zeggen dat het land niet goed is en de reuzen die er wonen zijn niet te overwinnen. Jozua en Kaleb zeggen dat het land wel goed is en dat men het met de hulp van de Here best zal kunnen veroveren. De hele vergadering wil hen stenigen en iemand aanstellen die hen terug zal brengen naar Egypte. Maar dan verschijnt God zelf en weerhoudt hen daarvan. God zegt dat Hij het hele volk zal uitroeien en verder zal gaan met de familie van Mozes en Aaron. Maar Mozes pleit voor het volk. God wijzigt Zijn beslissing. Maar er volgt toch een enorme straf. Hoofdstuk 14:22: 'Geen van de mannen die mijn glorie kennen en de wonderen gezien hebben, die ik in Egypte en in de woestijn heb gedaan, zullen het land zien. Want zij hebben nu al tienmaal geweigerd Mij te gehoorzamen en te vertrouwen.'

Numeri 20: De zonde van Mozes en Aäron in Meriba

Het volk was weer eens boos omdat er niet voldoende water was. God geeft aan Mozes de opdracht om tegen een rots te spreken en dan zal die water geven. Maar Mozes zegt tegen het volk in gezelschap van Aäron: 'Luister opstandelingen! Moeten wij voor jullie water uit deze rots laten komen?' Toen hief Mozes de staf op en sloeg twee keer op de rots. Het water gutste er uit en de mensen en al hun vee konden drinken. Maar de Here zei tegen Mozes en Aäron: 'omdat u Mij niet hebt geloofd en Mij niet de eer hebt gegeven voor de ogen van het volk Israël, zult u beiden hen niet het land mogen binnenbrengen'.

Deuteronomium: Algemeen

Deuteronomium betekent 'Tweede wet'. Het boek bevat allerlei wetten die ook in eerdere boeken al aan de orde zijn geweest. Kort voordat de Israëlieten het land Kanaän binnen zullen trekken, spreekt Mozes ze voor de laatste maal toe. Hij spoort het volk aan tot geloof en gehoorzaamheid. Na de benoeming van Jozua als zijn opvolger neemt Mozes afscheid van het volk.

Deuteronomium 6:1-10: De liefde tot God is het grote gebod

Verzen 4-8; 'Hoor Israëel: de Here is onze God; de Here is een. Gij zult de Here uw God liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw kracht. Wat ik u heden gebied zal in uw hart zijn, gij zult het uw kinderen inprenten en daarover spreken.....'

Deuteronomium 8:11-19: Waarschuwing tegen trots op eigen prestaties

Vers 17 en 18: 'Zeg dan niet bij uzelf; mijn kracht en de sterkte van mijn hand heeft mij dit vermogen verworven. Maar u zult aan de Here uw God denken, want hij is het die u kracht geeft om vermogen te verwerven teneinde Zijn verbond gestand te doen'.

Deuteronomium 15: Het sabbatsjaar

Eens in de zeven jaar komen alle Joodse slaven weer vrij en worden de schulden van Joden kwijtgescholden.

Deuteronomium 28: Opnieuw een hoofdstuk over zegen en vloek

Verzen 62-68: opnieuw een bedreiging met verwoesting van het land, verstrooiing over de hele wereld en wereldwijde vervolging.

Deuteronomium 31:7-8: Mozes wijst Jozua aan als zijn opvolger

Deuteronomium 34:1-8. Mozes' dood

Nadat God hem vanaf de berg Nebo het beloofde land heeft laten zien sterft Mozes op 120 jarige leeftijd. God zelf laat hem begraven. Maar niemand heeft het graf ooit gevonden.

Vragen, stellingen en discussiepunten

1. Het belangrijkste kenmerk van Abraham was dat hij vertrouwde op Gods beloften.
2. Je moet nooit proberen om God een handje te helpen met eigen slimigheid.
3. Het echte kenmerk van het Joodse volk is niet dat ze van Abraham afstammen maar van Sara. Daarmee geeft God impliciet aan dat monogamie een scheppingordening is.
4. De rechten van de Joden op het grondgebied rond Jeruzalem kunnen niet worden gebaseerd op de Bijbel.
5. Wie de Oud Testamentische wetgeving goed bestudeert weet dat het voor een gewoon mens onmogelijk is om aan al Gods eisen te voldoen. Vandaar dat Jezus Christus is gekomen is om de wet te vervullen. Zie Mattheüs: 5:17 "meen niet dat ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om te ontbinden maar om te vervullen".
6. De straf van Mozes en Aaron is een voorbeeld van de waarschuwing van Jezus in Lucas 12:48 "Als iemand veel heeft ontvangen, zal ook veel van hem worden geëist".

Piet Akkerman 19 april 2002

Toelichting

De bovenstaande 4,5 x A4 geeft uiteraard maar een onvolledig beeld van ca 180 A4 aan tekst die er letterlijk in de Bijbel staat. Mijn samenvatting is altijd subjectief. De beste manier is het zelf lezen van de teksten. Een kernvraag die altijd opkomt is hoe betrouwbaar de oude teksten eigenlijk wel zijn. Ook hier geldt, net als bij Genesis, dat er wel degelijk controle punten zijn te vinden met name in de archeologie. Maar kenners van de oude geschiedschrijving in het midden Oosten wijzen op de unieke manier waarop de historische boeken van het OT de hoofdpersonen beschrijven. Zij worden niet uitgebeeld als halfgoden, zoals in de omliggende culturen. Zij staan niet boven alle kritiek. Tegelijk worden zij ook niet genadeloos afgeslacht. De Bijbel kent geen doofpot cultuur, maar ook geen maaiveldcultuur. Goede daden worden ronduit erkend en tegelijk worden de slechte niet onder de mat geveegd. De hoofdpersonen uit de Bijbel worden psychologisch volkomen geloofwaardig neergezet als mensen van vlees en bloed met dezelfde emoties zoals wij die vandaag ook kennen. En daar ligt dan ook weer het zoveelste bewijs voor de betrouwbaarheid van de Bijbel. Geen enkele schrijver uit de oudheid zou het aangedurfd hebben om de hoofdpersonen in een religieus verhaal zo kwetsbaar neer te zetten. Maar voor God zelf is dat uiteraard geen enkel probleem. Voor de gelovig lezers evenmin want, want die merken hoe goed God de zielen kent van Zijn eigen maaksel. De gelovigen van vroeger waren niet volmaakt wij evenmin. Dat houdt de moed erin.

Voorbeelden

Genesis 15:1-6, blz. 11 van Het Boek

Abraham was toch gedepimeerd na het succes van zijn bevrijdingsexpeditie. Zijn neef Lot en alle andere mannen gingen weer naar huis met hun kinderen en werkten weer vrolijk verder aan hun toekomst. Maar wat was zijn eigen toekomst zonder de beloofde zoon? Hij stort al zijn hart uit bij God.

Vers 6 staat model voor alle gelovigen. Christenen worden gerechtvaardigd door het gelovig aanvaarden van Gods beloften. Voor Abraham was dat een leven voor zijn nog niet geboren zoon en al zijn nakomelingen in het beloofde land Kanaän. Voor ons is dat het eeuwige leven op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, ook wel in de bijbel aangeduid als het nieuwe Jeruzalem.

Genesis 16:1-6, blz. 12 van Het Boek

Het idee om slavinnen als draagmoeders te gebruiken voor hun eigenaressen was in die tijd waarschijnlijk heel gewoon. We lezen dat Rachel en Lea het ook doen. Maar God heeft deze slimheid niet uiteraard niet nodig. Het geschetste conflict tussen Sara en Hagar zou je vandaag ook als probleemgeval in de Libelle tegen kunnen komen, inclusief het onterechte verwijt aan het adres van Abraham. Overigens zie je uit dit voorbeeld hoe belangrijk God de monogame verhouding tussen mannen en vrouwen vindt. Door de huwelijksband krijgt een vrouw unieke rechten. Een ander voorbeeld is Maria de moeder van Jezus. Jezus wordt gerekend tot het huis van David niet omdat Maria een rechtstreekse afstammeling van David was maar omdat ze verloofd was met een man die Jozef heette en van koning David afstamde.

Genesis 18:8-15, blz. 13 van Het Boek

Sara had al zo vaal via Abraham gehoord dat ze een kind zou krijgen, logisch dat ze bleef twijfelen. God krijgt medelijden met haar en komt langs om het haar zelf te verzekeren. Sara krijgt de volgende tekenen: de vreemde man weet dat ze Sara heet, de man weet dat ze achter het tentzeil stiekem staat te lachen, de man laat duidelijk weten dat Hij in staat is om Sodom en Gomorra zwaar te straffen. Reeds de volgende morgen weet Sara dat Hij niet heeft gebluft. Er was vanaf dat moment voor haar ook geen enkele reden meer om te twijfelen aan de voorspelling dat ze het volgende jaar om dezelfde tijd een kind zou hebben.

Zegen en vloek

Wie de beschrijvingen van de opsommingen van zegen en vloek op zich in laat werken moet wel constateren dat God in moderne managements termen gesproken alle denkbare positieve en negatieve incentives door Mozes laat opsommen om maar te bereiken dat het Joodse volk Hem zal blijven dienen zodat het niet ten onder zal gaan.

Leviticus 26 blz. 114 en 115 verzen 14, ...32 en 33. Deut. 28: Het boek nog veel uitgebreider. Blz. 180,181 en 182, verzen 62-68 blz. 182 zijn helaas goed te traceren in de wereldgeschiedenis. In het jaar 70 werd Jeruzalem verwoest tijdens een opstand tegen de Romeinen. De opstandleider was, volgens Flavius Jesefus, een grote schurk Johannes van Gischala geheten. Hij vermoordde alle landgenoten die hem niet steunden bij de opstand inclusief de wettige Hogepriester. Kortom iemand die het gebod "Gij zult niet doodslaan" op grote schaal aan zijn laars lapte. Onderhandelingspogingen van de Romeinen die de tempel wilden redden wees hij spottend van de hand omdat hij tot het laatste moment dacht dat God aan zijn kant stond. Maar een halve waarheid is een hele leugen. God staat niet aan de kant van mensen die zich niets van Zijn geboden aantrekken. Overigens blijkt uit de verhalen van Josephus hoe de profetie van Jezus over de ondergang van Jeruzalem in vervulling is gegaan. Daar komen we later nog wel op terug.

Duidelijk is dat de Joodse religieuze fanatici die menen dat het land Israël tot iedere prijs Joods moet blijven en daarvoor zelfs premier Rabin hebben vermoord, hun standpunt niet op de Bijbel kunnen funderen. Dit nog afgezien van het feit dat slechts 10 % van de huidige Joodse staat God erkent als heer van de Schepping.

HOOFDSTUK 3 - Van Jozua tot en met de ballingschap

Inleiding

Hoewel ik echt van plan was er niet zo'n lang verhaal van te maken, is het me niet gelukt. Dit gedeelte beslaat ook de meeste tekst in de bijbel. Ik wist ook niet wat ik dan zou moeten weg laten. Hopelijk ziet iedereen het wel zitten om deze informatie door te nemen.

Deze geschiedenis van het volk van God, die in verschillende bijbelboeken beschreven wordt, beslaat een tijd van ruim 600 jaar.

In de historische bijbelboeken (Jozua, Richteren, Ruth, 1 en 2 Samuël, 1 en 2 Koningen, 1 en 2 Kronieken) staan beschrijvingen van gebeurtenissen in een bepaald deel van het land Kanaän terwijl het volk Israël daar woont. Enkele geschiedenissen uit de verschillende boeken overlappen elkaar of spelen in dezelfde tijd maar in een ander deel van het land. Vandaar dat het wel handig is om het boekje Wegwijs in de Bijbel erbij te houden.

De ballingschap van het noordelijk deel van het volk (noemen we ook wel het 10-stammenrijk Israël) vindt ruim 120 jaar eerder plaats dan de ballingschap van het zuidelijke deel (noemen we ook wel het 2-stammenrijk Juda). Tijdens de ballingschap van het volk is God duidelijk nog steeds aanwezig. In een deel van het bijbelboek Daniël wordt ook historie beschreven. Het boek Ester beschrijft een geschiedenis wanneer een overblijfsels van Gods volk al weer terug kan keren naar Jeruzalem.

Verder bevat de bijbel ook nog een aantal boeken van profeten. Profeten zijn mensen die van God een boodschap door geven. Vaak roepen ze op tot terugkeer naar Gods goede wetten. Een aantal profeten moesten ook sommige profetieën uitbeelden. Denk aan Hosea.

Tenslotte zijn er nog de wijsheidsboeken (Job, Spreuken en Prediker) en de poëtische bundels (Hooglied en Psalmen) In het boekje Wegwijs in de bijbel kun je daar ook iets over lezen.

Historisch Overzicht

Jozua

Jozua is de opvolger van Mozes. Onder zijn leiding trekt het volk, door Gods kracht Kanaän binnen. We lezen dat in drie grote veldslagen het land veroverd wordt, en hoe het vervolgens onder het volk verdeeld wordt.

In Jozua 1 komt God met het bevel voor de mobilisatie. Hij geeft daarbij weer een belofte en waarschuwing. De belofte is dat God al het gebied geeft aan het volk, Hij noemt ook de grenzen. De waarschuwing is: handel naar de geboden van de wet van Mozes.

In Jozua 2 worden twee verkenners er op uit gestuurd. Zij moeten later via Rachab uit de stad Jericho vluchten. *Rachab* laat zo zien dat ze, ook al komt ze uit een ander volk, God vertrouwt. Zij heeft gehoord van die machtige God die zoveel wonderen heeft gedaan en ze wil daar bij horen. *God beloont haar, zie ook Hebr. 11:31.*

Jozua 3 en 4 laten de doortocht door de Jordaan zien.

Jozua 5 vertelt van de besnijdenis van het volk. Want het is belangrijk dat ze weten dat ze als Gods volk dit land krijgen en niet omdat ze zo geweldig sterk zijn of zo.

In Jozua 6-9 vallen de stad *Jericho* en *Ai* en probeert de stad *Gibeon* met een list niet verwoest te worden. In de verhalen wordt weer duidelijk dat Gods macht groot is en dat je dan God ook de eer moet geven.

Vervolgens wordt in Jozua 10-13 verteld van de verovering van Zuid-Kanaän en Noord-Kanaän.

In Jozua 14-22 wordt het land verdeeld onder de 12 stammen van het volk Israël en mogen de stam van Ruben, Gad en de halve stam Manasse hun stuk land aan de oostkant van de Jordaan opzoeken, waar hun vrouwen en kinderen al waren gebleven.

Tenslotte neemt Jozua afscheid en houdt het volk voor dat zij God mogen danken voor alles en dat dit ook uit hun leven moet blijken.

Richteren

Het boek Richteren gaat over de tijd na het overlijden van Jozua. In hoofdstuk 1 gaat de strijd om het bezit nog even door. Daarna treden er in Israël richters op: *militaire leiders* die de vijanden verslaan en het volk terug proberen te brengen naar God.

De laatste 5 hoofdstukken van dit bijbelboek beschrijven waarschijnlijk een situatie aan het begin van de richtertijd. Het *geeft niet echt een rooskleurige tijd aan*. Er wordt een tijd getoond, waaruit blijkt dat leven naar Gods goede wetten een groot probleem blijkt. Jozua had Mozes opgevolgd, maar Jozua heeft niet een opvolger.

Het volk is nu in het door God beloofde land. Ze moeten nu als mondig volk laten zien dat ze het verbond met God willen houden. Alles daarvoor is aanwezig: eigen land en nationale onafhankelijkheid, goede leefregels, een regering door familieoudsten en een heiligdom in Silo. God is hun koning (*een theocratie*). Maar het lijkt al gauw nergens op. In het eerste verhaal (Richteren 17 en 18) wordt verteld van de stam Dan. Na een vreemde gebeurtenis rond een eigen godshuis zijn ze op zoek gegaan naar een nieuw woongebied. Daar gaan ze weer op een eigen manier God dienen. (Later in de tijd van koning Jerobeam stelt deze koning ook in Dan een verkeerde dienst voor God in.) Het tweede verhaal (Richteren 19-21) is een gruwelijk verhaal over de stam Benjamin.

Vanaf Richteren 3 komen er heel wat militaire leiders met Gods kracht het volk helpen en herinneren aan Gods verbond.

Otniël (jongere broer van Kaleb die samen met Jozua verspieder was van het land in de tijd van Mozes) verslaat de koning van Aram en het volk heeft 30 jaar rust.

Ook bij richter *Ehud* verloopt het zo, hij vermoordt de koning van Moab.

Samgar verslaat de Filistijnen en ondertussen moeten *Barak* en *Debora* optreden tegen Jabin, een Kanaänitische koning. Deze koning heeft een belangrijke militaire leider namelijk Sisera. Door de profetes Debora krijgt Barak bevel om tegen deze legeraanvoerder op te trekken, maar hij wil Debora mee hebben. Debora voorspelt Barak dan dat Sisera door een vrouw verslagen zal worden. Zij beschrijft in Richteren 5 in een gedicht deze gebeurtenis en dit staat bekend als de lofzang van Debora.

Gideon bindt de strijd aan met de Midianieten. Dit is in een tijd waarin de bendes van de Midianieten steeds het land van het volk Israël invallen en de oogst stelen. Wanneer je het verhaal van Gideon leest, merk je dat het volk weer afgoden dienden en dat ze bang waren. Gideon krijgt de kracht van Gods Geest om zonder angst op te treden. Helaas vervalt Gideon later in een eigen manier om God te dienen en dat zien we terug in *Abimelech*, zijn zoon. In Richteren 9 staat dan een parabel met de bedoeling om aan Abimelech te laten zien hoe gruwelijk hij gehandeld heeft en dat God wel zal straffen.

Eerst treden dan nog *Tola* en *Jair* op. We weten verder daar niet zo veel van.

Dan wordt *Jefta* (een soort roversleider) door God geroepen om de Ammonieten te bestrijden. (Richteren 10 en 11) Omdat Jefta een soort gelofte doet voor God moet hij zijn enige dochter aan God afstaan. Ook ontstaat er een soort burgeroorlog tussen de Efraïmieten en de volgelingen van Jefta. Dit betekent de dood van 42000 man uit Efraïm.

Voor en tijdens *Simson* (Richteren 13-16) treden nog drie richters op: *Ebsan*, *Elon* en *Abdon*. (Richteren 12:8-15) Simson wordt op een heel andere manier een richter. Hij wordt voor zijn geboorte al geroepen door God. Hij dient de God van Israël niet op de juiste manier, maar toch gebruikt God ook zulke mensen om verder te gaan met zijn volk. Voor ons misschien onbegrijpelijk maar ook leerzaam.

Ruth

Hoewel het boek *Ruth* zich afspeelt in de tijd van de richters, vertelt het niet over oorlog en geweld. Dit kleine boekje laat zien dat er in die chaotische tijd nog plaats was voor geloof en liefde. Elimelech en Noömi en hun twee zonen gaan vanwege een hongersnood in Moab wonen. De jongens trouwen daar met *Moabitische* meisjes. Na verloop van tijd overlijden Noömi's man en zonen. Noömi keert dan terug naar Israël. Ruth, een van haar schoondochters, besluit met Noömi mee te gaan. Ze wil ook de God van Israël gaan dienen. In Israël trouwt ze met een familielid van Noömi en krijgt een zoon. *Uit deze familie wordt later David geboren, een van Israëls bekendste koningen. En eeuwen later wordt uit dit geslacht Jezus geboren. God laat zien dat hij ondanks al het goddeloze gedrag van zijn volk toch bezig is met zijn plan. Hij houdt zich aan zijn belofte.*

1 Samuël

Samuël is de laatste richter van Israël. Hij begint met zijn taak in een tijd waarin de geestelijke leiders (priesters) het niet zo nauw nemen met de regels van God. Samuël komt als kleine jongen in dienst van de priesters. Hij ziet veel van de misstanden. God laat hem weten dat hij het is die het volk weer de toekomst moet laten zien met een leven met God.

In Samuël 8 wordt verteld dat de zonen van Samuël hun positie verkeerd gebruiken en daarom wil het volk een koning. Dat ze daarmee te kennen geven God niet als hun Koning te zien, doet Samuël en God verdriet. Toch gebruikt God die koningen uiteindelijk wel in zijn Verlossingsplan. Eerst wordt *Saul* als koning aangesteld en Samuël maakt hem duidelijk dat God het is die hem deze positie geeft. Daarom is het nog eens van extra belang dat Saul het goede voorbeeld geeft. Helaas kan Saul daar niet mee omgaan. Hij wil een machthebber zijn zoals in de omliggende landen. In 1 Samuël 15:10 geeft God aan dat Hij er spijt van heeft dat Hij Saul koning gemaakt heeft. God heeft er verdriet van en vraagt Samuël om vervolgens David als toekomstige koning aan te wijzen. Het eerste boek van Samuël eindigt dan ook met de dood van Saul.

2 Samuël

In dit boek wordt geschreven over de regeringsperiode van *David* als opvolger van Saul. Koning David brengt uiteindelijk na veel strijd rust in het land. Hij kiest *Jeruzalem* als residentiestad. *David leeft als een man waarin duidelijk de liefde en dankbaarheid voor God tot uiting komen.*

Veel *Psalmen* zijn afkomstig van deze koning en hij bezingt daarin zijn vertrouwen op God. God heeft deze man veel mogelijkheden gegeven. Hij was sterk, vlug en moedig (Psalm 18:33-35) Hij was een dichter en muzikant, hij was een bendevoorman en wist hoe hij ruwe mannen in toom kon houden. Hij was een organisator en in zijn genialiteit verviel hij ook wel in uitersten: hij was streng

en zachtmoedig, laks tegenover zijn zonen en soms zwaar zondigend. Maar ook kende hij diepe berouw en was hij vroom. David moeten we dus niet als een soort supermens zien. Er staan verhalen in dit boek waaruit blijkt, dat hij soms zijn eigen wegen ging. (2 Samuël 11 en 12, het verhaal rond Batseba) Ook had David grote problemen binnen zijn familie. (2 Samuël 13-18) Toch zegent God hem. David heeft van Israël een staat gemaakt waarin niet meer de afzonderlijke stammen elkaar betwisten. Hij heeft de rechtspraak en de dienst aan God goed geregeld. (1 Kronieken 23-27) *En hij mag zelfs een stamvader zijn van de Verlosser, Jezus.*

1 Koningen

Tenslotte sterft David en volgt zijn zoon *Salomo* hem op. Salomo staat bekend als vredevorst. *God verschijnt aan Salomo (1 Kon.3 en 2 Kron. 1) en geeft hem veel wijsheid.* De boeken *Spreuken* en *Prediker*, waarin de kijk op het leven doordacht wordt en gezet wordt in het licht van God de Schepper, zijn waarschijnlijk voor een groot deel van koning Salomo afkomstig. Het boek *Hooglied* heeft deze koning ook geschreven en beschrijft op dichterlijke manier Gods geweldige gave van de liefde en de seksualiteit. Daardoor kan Salomo uitgroeien tot een internationaal bekende bewindsman. Hij heerst vanaf de rivier de Eufraat tot het land Egypte en beheerst de volken Edom, Moab, Ammon en Aram. *Hij bouwt een tempel voor God.* (1 Koningen 5-8 en 2 Kron. 5-7) Daarna komt de koningin van Scheba op bezoek. (1 Kon. 10 en 2 Kron. 9) Tenslotte vervalt Salomo toch in hebzucht. *Onder invloed van zijn vele buitenlandse vrouwen die hun eigen godsdienst meenamen, leeft hij weelderig en legt het volk zware belastingen op om het te kunnen bekostigen.* Wanneer Salomo oud geworden is, laat hij zich verleiden om met zijn vrouwen zich te buigen voor Astarte (godin van Sidoniërs) of voor Moloch (god van Ammon) of voor een van de andere goden. God moet verdriet gehad hebben over dit verval.

Stierf David met een blij vooruitzicht dat het volk van God gezegend was door God, Salomo sterft met het besef dat er veel onenigheid tussen het volk is. Daarom wordt David meer als voorbeeld gesteld dan Salomo.

Wanneer Salomo sterft, wordt zijn zoon *Rehabeam* koning. De mensen uit het noorden van het land weigeren echter om hem als koning te beschouwen. Ze kiezen een andere man uit om over hen te heersen: *Jerobeam*.

Splitsing van het rijk

Vanaf 1 Kon. 11 zien we grote problemen ontstaan tussen de *tien noordelijke* stammen en de *twee zuidelijke* stammen. God gebruikt Jerobeam om de straf over het koningshuis van Salomo te bewerkstelligen. God belooft Jerobeam te zegenen wanneer hij goed luistert naar God. Helaas zien we al snel dat Jerobeam zo zijn eigen regels opstelt. Maar ondertussen is de zoon van Salomo, Rehabeam koning geworden. De verschillende stammen vragen naar de manier waarop Rehabeam koning wil zijn en ze krijgen een vernederend antwoord. Dan besluiten 10 stammen zich af te keren van het rijk en zij roepen Jerobeam tot koning uit. In 1 Kon. 12 en 2 Kron. 11 versterken beide rijken hun positie en stelt Jerobeam een eigen manier van God dienen in, de *kalverendienst* in *Dan* en *Bethel*. Hij gaat zelfs zover dat hij de taken van een priester doet. Er verschijnt dan een profeet die profeteert: Altaar, de HERE zegt dat een kind met de naam Josia als nakomeling van David zal worden geboren en dat hij op u de priesters uit de tempels op de heuvels, die hier komen om reukwerk te offeren, zal verbranden. En deze profetie gaat in 2 Kron. 23:15-20 daadwerkelijk in vervulling. Hoe reageren de inwoners van het 10-stammenrijk op deze maatregelen? Er zijn mensen die het er absoluut niet mee eens zijn. Veel priesters bijvoorbeeld. Zij trekken uit Israël weg en gaan in Juda wonen. En ook andere mensen uit het rijk die de HERE willen dienen, trekken weg naar Juda. (2 Kron. 11:13-17)

Vervolgens komt in Israël de ene koning na de andere aan de macht. In het 10-stammenrijk gaat het koningschap niet altijd over van vader op zoon. Zo was *Nadab* de zoon van *Jerobeam* maar werd hij door *Baesa*, een hoge militair, vermoord en *Baesa* werd daarna koning over Israël. Met *Baesa's* koningschap gebeurt weer precies hetzelfde. Zijn zoon wordt door een legerofficier vermoord. (1 Kon. 16) Onder *Omri* krijgt het 10-stammenrijk een nieuwe hoofdstad, namelijk *Samaria*.

wetenwaardigheidje: De naam *Omri* word ook vermeld op de *Mesasteen*, een gedenksteen die *Mesa*, de koning van *Moab* heeft opgericht. Enkele fragmenten worden in het *Louvre* bewaard. *Mesa* vertelt op die steen dat *Omri*, de koning van Israël *Moab* heel wat jaren vernederd heeft. Maar uiteindelijk heeft *Moab* Israël zware slagen toegebracht.

Het boek 1 Koningen eindigt met het koningschap van *Achab* over Israël. Daarin kun je lezen hoe erg het op den duur gesteld is met de dienst aan de HERE God. *De profeet Elia* heeft een moeilijke taak van God gekregen. Toch mogen we tot onze verbazing zien, dat God toch steeds weer zijn volk opzoekt. *Achab* deed God heel veel verdriet en toch laat God hem elke keer weer de macht van HEM zien.

In Juda is ondertussen ook het een en ander gebeurd. God heeft *Sisak*, de koning van *Egypte* gestuurd om *Rehabeam* te straffen en enkele schatten worden uit de tempel van God meegenomen naar *Egypte*. De zoon van *Rehabeam*, *Abia* is daarna 3 jaar koning en voert oorlog tegen Israël. Daarna komt *Asa*, zoon van *Abia* op de troon. *Asa* treedt op als hervormer en vernietigt de offerhoogtes en verbiedt tempelprostitutie. God laat het volk weer zien hoe Hij gediend wil worden en God zegent de lange regeerperiode van *Asa*. Na hem wordt zijn zoon *Josafat* koning en dat is tegelijk met *Achab* (koning van Israël). Ongeveer 20 jaar regeren deze koningen tegelijkertijd. *Josafat* is een vrome koning en neemt de belangrijke maatregel om het volk de wet van God te leren kennen. Hij stuurt priesters en levieten het hele land rond om het volk te leren wat God al aan *Mozes* gezegd had. (1 Kon. 22:41-47 en 2 Kron.17-19)

2 Koningen

Dit boek begint met het oordeel over *Ahasia* koning van Israël. Daarna wordt *Joram*, de broer van *Ahasia* koning over Israël.

Ook in Juda komt een koning *Joram*, zoon van *Josafat*.

Ondertussen wordt Elia door God opgenomen en moet Elisa zijn profetische taken voortzetten. (2 Kon. 2-8)

Israël krijgt *Jehu* als koning, door *Elisa* aangewezen. *Jehu* krijgt van God de taak om het oordeel over de familie van *Achab* uit te voeren en ook *Izebel*, de weduwe van *Achab* wordt gestraft. (2 Kon.9:30-36)

In Juda komt *Atalia*, dochter van *Izebel* en moeder van koning *Ahasia* aan de macht. Zij moordt zoveel mogelijk van haar familie uit, maar een koningsdochter *Joséba* (getrouwd met de priester *Jojada*) redt de één jaar oude *Joas* en verbergt hem 6 jaar in de tempel. (2 Kon. 11 en 12) Wanneer *Joas* 7 jaar is, wordt hij koning en door de priester *Jojada* geholpen, doet hij wat God goed vindt. Helaas verandert dat wanneer de priester sterft.

In Israël wordt *Joahas*, zoon van *Jehu*, koning en na hem ook een *Joas*. Ondertussen sterft *Elisa* en in zijn graf gebeurt een wonder. (2 Kon. 13:20 en 21)

Israël in ballingschap

In beide rijken wisselen de koningen elkaar af en soms richten ze zich weer tot God en soms dwalen ze ook weer helemaal van zijn goede regels af. God kijkt niet werkeloos toe, wanneer zulke dingen gebeuren. Telkens weer laat Hij de mensen waarschuwen. Totdat de maat vol is God doet uiteindelijk waar Hij voor gewaarschuwd heeft: Hij laat het 10-stammenrijk wegvoeren naar het land Assyrië. Daar moet het leven in ballingschap. (2 Kon. 17) Vroeger in de tijd van Mozes tijdens de tocht door de woestijn heeft God al voor deze straf gewaarschuwd. Hij heeft in Deuteronomium 28 al duidelijk gezegd: Als u mij dient, zal het u goed gaan. Maar als u niet naar mij luistert en u niet stoort aan de wet, zal Ik u straffen. Wanneer u zich niet bekeert, zal ik vijanden tegen u doen optrekken en u laten wegvoeren.

In het 2-stammenrijk komt koning *Hizkia*. Hij laat weer eens zien dat God nog steeds aan zijn belofte denkt. Door steeds raad te vragen bij Gods profeten (onder andere Jesaja) wordt Hizkia een machtige koning. Hij krijgt zelfs na een ziekte nog een aantal jaar de tijd om het werk van God te doen als koning. (2 Kon. 18-20)

Daarna komen er weer een aantal koningen die niet laten zien dat ze eigenlijk koning zijn van Gods volk. Vooral *Manasse* vergiet veel bloed.

Josia kan weer als een soort hervormer gezien worden want hij lijkt in zijn doen en laten op koning David. Hij vindt de *oude wetboeken* in de tempel die hij aan het restaureren was. Hij ziet de noodzaak ervan in om het volk weer in die wet te onderwijzen.

De zonen van Josia komen daarna aan de macht. Maar moeten zich al gauw schikken naar Egypte. Ondertussen verandert er heel wat in de grote wereldrijken. Het Assyrische rijk gaat te gronde en Babel komt daarvoor in de plaats. Ook Egypte is weer tot bloei gekomen onder koning Neco en de zoon ervan.

Juda in ballingschap

Babel ziet kans om Jeruzalem te belegeren en *Jojakim* en *Jojachin* te verslaan. *Nebukadnessar* brengt een groot deel van het volk naar Babel en daarbij rooft hij de tempel en het paleis van de koning leeg. Alleen de allerarmste mensen blijven in Juda achter en *Sedekia* wordt door *Nebukadnessar* aangewezen als koning. (2 Kon. 24) *Sedekia* blijkt niet veel te hebben geleerd van wat er is gebeurd. Na acht jaar komt ook hij in opstand tegen Babel. *Nebukadnessar* grijpt hardhandig in. *Jeruzalem en de tempel worden nu compleet verwoest*. De mensen die nog niet waren weggevoerd, worden nu ook naar Babel gebracht. *Sedekia* wordt zwaar gestraft. Zijn zonen worden voor zijn ogen vermoord.

Het lijkt erop dat dit het einde zal worden voor Gods volk. De inwoners van Israël en Juda zijn weggevoerd uit hun land. Je zou verwachten dat het volk van God nu langzamerhand zal opgaan in andere volken. Maar God heeft het zijn volk al eeuwen voor de ballingschap laten weten: er is een toekomst voor Israël. De wegvoering zal niet het einde betekenen.

1 en 2 Kronieken

Deze boeken bevatten dezelfde historie als 1 en 2 Koningen.

1 Kronieken begint met de geslachtsregisters van koning David en de lijn van Levi. Daarna volgt een beschrijving van Sauls dood en het bewind van koning David. De nadruk ligt vooral op de geestelijke toestand van het volk

2 Kronieken beschrijft ook een gedeelte van de historie van Juda. De bouw van de tempel wordt beschreven en Salomo's andere bouw- en handelsactiviteiten. Na Salomo's regering komen er verschillende nakomelingen van David en daarbij wordt weer gekeken naar de geestelijke toestand

van het volk. Koning Hizkia krijgt extra aandacht vanwege de sterke geestelijke opleving. Daarna komt de beschrijving van de verwoesting van Jeruzalem. En tenslotte eindigt het boek met de mededeling dat de Perzische koning de verbannen Israëlieten weer laat terugkeren naar hun eigen land.

Profeten

Enkele profeten treden op voordat het volk in ballingschap gaat om ze weer terug te brengen tot een goede manier om in God te geloven.

Voor het volk van het 10-stammenrijk Israël

Amos wordt door God vanuit Juda naar Israël gestuurd. Hij protesteert vooral tegen de schijnheiligheid van de mensen in Israël. Zijn doen zich vroom voor, maar ondertussen worden de armen onderdrukt en is de rechtspraak één corrupte bende. Amos wijst het volk erop dat God deze levenswijze niet accepteert. Maar het volk luister niet. Amos krijgt te horen dat hij moet maken dat hij wekomt. Toch maakt deze moedig schapenfokker uit Juda eerst zijn boodschap af. God stuurt hem immers. Hij mag gelukkig naast straf ook redding aankondigen: Ik zal een omkeer brengen in het lot van mijn volk Israël; verwoeste steden zullen zij boomgaarden zullen zij aanleggen en de vrucht ervan eten. (Amos 9:14)

De profeet *Hosea* geeft niet alleen mondeling de boodschap van God door. Zijn eigen huwelijksleven moet ook uitbeelden hoe het met de verhouding tussen God en het volk gesteld is. Want het volk Israël heeft het verbond met God verbroken en is afgoden gaan dienen. Ook Hosea's vrouw verlaat hem en wordt prostituee. De manier waarop het volk met God omgaat, is te vergelijken met de wijze waarop Hosea's vrouw met haar man omgaat; Israël pleegt in feite overspel. Wanneer Hosea's vrouw uit armoede als slavin verkocht zal worden, koopt Hosea haar en brengt haar terug naar zijn huis. Deze daad van liefde zegt ook hoe God is: God blijft wél trouw en Hij is altijd bereid weer voor het volk te zorgen.

In het boek *Jona* staat een profetie en gebeurtenis over de stad Ninevé. Dit heeft dus niet zo veel te maken met het volk van God. Toch kunnen we hem plaatsen in de tijd van Jerobeam 2. In 2 Kon. 14:25 voorspelt de profeet Jona Jerobeam het slagen van de verovering van gebieden. In het verhaal over Ninevé zien we de houding van Jona. Jona is teleurgesteld over de goedheid van God ten opzichte van Ninevé. Zo was de houding van veel inwoners van Israël. Ze hadden het idee dat God hen wel zal helpen omdat ze Gods volk zijn, maar andere volken moesten maar gestraft worden door God.

Voor het 2-stammenrijk Juda

Joël heeft het over een sprinkhanenplaag en zo wordt het naderend onheil over Juda en de stad Jeruzalem onder de aandacht gebracht. Ook Joël kondigt daarna het herstel aan. Er komt een mooie heilsprofetie in voor: de komst van de Heilige Geest wordt voorspeld. (Joël 2:28-31 en vervuld in Handelingen 2:16-21)

Jesaja laat met zijn met zijn boodschap horen hoe God over het volk van Juda denkt. Hij doet dat vaak in beeldende taal. Jesaja is vooral bekend omdat zijn heilsprofetieën vaak in het Nieuwe Testament worden aangehaald. Jezus verwijst ook naar Jesaja om te laten zien dat Hij de beloofde Redder is. Hoewel Jesaja zelf niet begrepen zal hebben over wie hij sprak, is voor ons de levensloop van de Verlosser heel goed te volgen. Zo wijst Jesaja vooruit naar Jezus' geboorte

(Jes. 7:14), naar zijn werk (Jes. 35), zij lijden (Jes. 50:6, 53:7), zijn dood (Jes. 53:5), zijn begrafenis (Jes. 53:9) en zijn opstanding (Jes. 53:10).

De profeet *Micha* is een tijdgenoot van Jesaja. Micha kondigt aan dat Samaria en Jeruzalem, de hoofdsteden van Israël en Juda, zullen worden belegerd en ingenomen. God kan het onrecht dat er gepleegd wordt, niet langer aanzien.

Sefanja is profeet in Juda terwijl Israël al is weggevoerd naar Assyrië. De Judeeërs denken dat God niet op hun zondige leven reageert. Ze hopen dat God hun vijanden zal straffen, maar hen zelf zal ontzien. Sefanja komt vertellen dat het zo niet zal gaan. Juda zal juist het eerst gestraft worden als het zich niet bekeert; en dan pas zijn de vijanden aan de beurt.

Habakuk is een profeet die vlak voor de ondergang van Juda profeteert. Habakuk vraagt aan God waarom Hij toestaat dat er zoveel onrecht en ellende in Juda te vinden is. En hoe kan God een nog slechter volk gebruiken om Juda te straffen? God antwoordt Habakuk dat de gelovige in vertrouwen op God moet leven. Hij zal alles op zijn tijd en wijze rechtzetten. God heeft de macht over alle volken en Hij weet wat goed is. (Gewoon simpelweg je lot in God's handen leggen, maar dat is voor ons allemaal erg moeilijk want we willen zo graag het effect zelf zien.) God zal de Babyloniërs, die alleen op zichzelf vertrouwen, heus ook wel straffen.

Jeremia laat ons duidelijk zien dat profeteren voor God erg moeilijk werk kan zijn. Jeremia vertelt dat de Judeeërs een steeds grotere hekel aan hem als profeet krijgen. In plaats van Gods woorden ter harte te nemen, haten ze de bringer van Gods boodschap. Zo lezen we dat Jeremia mishandeld wordt, dat er een moordaanslag op hem is voorbereid en dat hij lange tijd gevangen zit. Jeremia wordt er soms moedeloos van. Jeremia maakt zelf nog mee dat uitkomt waar hij voor gewaarschuwd heeft: Jeruzalem wordt ingenomen door de koning van Babel.

Profeten tijdens de ballingschap

De waarschuwingen van de profeten hebben het volk van Juda niet tot inkeer gebracht. Het Babylonische leger valt Juda binnen en verwoest Jeruzalem. Edom, het naburige land van Juda, profiteert van deze aanval. Ze mengen zich onder de vijand en plunderen de stad.

Obadja spreekt in zijn boek een vreselijk oordeel uit over het land Edom en zijn bewoners.

Ezechiël is een profeet die ook in ballingschap is weggevoerd. Hij mag van God onder de ballingen profeteren. Hij spreekt de Judeeërs moed in en hoop. Hij waarschuwt de mensen: God brengt jullie niet terug omdat jullie zo goed zijn. Hij zal jullie terugbrengen om de andere volken te laten zien hoe machtig en heilig Hij is. Toen jullie in ballingschap gingen, hebben jullie Gods naam in opspraak gebracht. De volken waar jullie kwamen, spotten: 'Dat is nu het volk van God, maar toch moesten ze uit zijn land vandaan! Kennelijk is die God heel wat minder machtig dan de goden van Babel!' Het heeft God diep gegriefd dat zijn naam zo door het slijk werd gehaald. Wanneer God jullie terugbrengt, doet Hij dat niet vanwege jullie, maar vanwege zijn naam. (Ezechiël 36:19-27) Ezechiël voorzegt ook dat God meer zal doen dan zijn volk terugbrengen. Hij zal nieuwe mensen van hen maken. Hij zal hun een nieuw hart geven. In plaats van een hart van steen zullen ze een warm kloppend hart krijgen. Ze zullen een andere instelling krijgen tegenover God en tegenover elkaar.

Daniël is als jongen naar Babel meegenomen. Hij krijgt samen met drie van zijn vrienden een belangrijke positie aan het hof van koning Nebukadnessar. Deze koning heeft zich omringd met waarzeggers en andere raadslieden. Ook Daniël wordt opgeleid tot zo'n raadsman. Op een gegeven

moment krijgt Daniël de gelegenheid om de koning te vertellen dat er een God is die dromen e.d. kan geven en ze ook van betekenis kan voorzien. Koning Nebukadnessar is diep onder de indruk van Daniël- maar vooral van de God van Daniël. Hij begrijpt dat Daniëls God de God is die over alles en iedereen regeert (Daniël 2, 3 en 4)

Verder staan in het boek Daniël nog allerlei profetieën die Daniël kreeg en moest opschrijven. In sommige stukken zie je een relatie met het boek Openbaring.

Helgamarie van der Welle

HOOFDSTUK 4 - Van Ballingschap tot Hemelvaart

Inleiding

In de voorgaande lessen hebben we kennis gemaakt met het land en het volk Israël in de tijd van het Oude Testament. We zagen dat het Oude Testament uit 39 verschillende Bijbelboeken bestaat. Deze Bijbelboeken staan niet (allemaal) in volgorde van tijd, maar ze zijn (zoals je kunt lezen op bladzijde 10 van het boekje "Wegwijs in de Bijbel") gesorteerd op soort, namelijk:

1. de wet
2. de historische boeken
3. de poëtische boeken
4. de profetische boeken.

In les 1 en 2 hebben we de 1^e 5 boeken, de wet, behandeld. In les 3 kwam een deel van de historische, poëtische en profetische boeken aan bod. In deze les gaan we verder met de historische boeken en de profetische boeken. Tevens maken we een begin met het Nieuwe Testament. Les 4 gaat namelijk over de terugkeer van Juda en Israël uit de ballingschap tot en met de hemelvaart van Christus. Deze periode beslaat ongeveer 500 jaar. De volgende Bijbelboeken zullen hierbij aan de orde komen:

Oude Testament

Tussen OT en NT

Nieuwe Testament

1.	Ezra	(historisch boek)	<i>informatie over diverse</i>	1.	Lucas
2.	Haggai	(profetisch boek)	<i>wereldrijken</i>	2.	Mattheüs
3.	Zacharia	(profetisch boek)		3.	Johannes
4.	Nehemia	(historisch boek)		4.	Marcus
5.	Maleachi	(profetisch boek)			

In "Het Boek" wordt overigens voorafgaand aan ieder Bijbelboek een korte beschrijving gegeven over het ontstaan van het boek, de schrijver en het thema van het boek. Door dit te lezen, kun je wat beter de situatie voorstellen waarin het geschreven is en op wie het direct betrekking heeft.

Oude Testament

De terugkeer uit de ballingschap

Wat God via Daniël en andere profeten heeft beloofd, gebeurt. Nadat het Babylonische rijk 70 jaar bestaan heeft, wordt het veroverd door het Perzische rijk. God gebruikt Kores, de koning van Perzië, om zijn volk weer terug te laten gaan. Er gebeurt op die manier precies wat God al door de profeet Jesaja heeft laten voorzeggen (Jesaja 45:1-7).

Lezen: Ezra 1

Ieder die bij Gods volk hoort, mag dus terug. Dat geldt niet alleen voor degenen die in het twee-stammenrijk woonden, maar ook voor mensen uit het tien-stammenrijk. Het Perzische rijk omvat namelijk ook het gebied waar de inwoners van het tien-stammenrijk een paar honderd jaar geleden zijn heengevoerd.

God zorgt ervoor dat Zijn volk niet met lege handen thuis hoeft te komen. Koning Kores draagt zijn onderdanen op de Israëlieten goud, zilver, huisraad en vee mee te geven. Daarnaast geven ze vrijwillig dingen mee voor de tempel. Kores zorgt er bovendien voor dat alles wat Nebukadnessar (de koning van Babel) uit de tempel had geroofd, weer mee terug naar Jeruzalem gaat.

Lang niet alle mensen gaan terug naar Jeruzalem. Veel mensen zijn in Babel geboren en voelen zich er thuis. Ze willen er blijven wonen. De mensen die wel gaan, zijn God heel erg dankbaar. Ze hebben het gevoel dat ze dromen. En niet alleen zij zijn onder de indruk. Ook de mensen uit andere volken, die eerst dachten dat Israëls God minder machtig was dan de goden van Babel, staan nu versteld (Psalm 126).

De herbouw van de tempel

Bijna 50.000 Israëlieten zijn naar hun land teruggekeerd. Snel begint men, onder leiding van Jozua en Zerubbabel, met de herbouw van de tempel. Er wordt een altaar gebouwd, zodat de priesters in ieder geval weer offers kunnen brengen. Daarna worden de fundamenten van de tempel gelegd. Wanneer dat werk klaar is, wordt er een groot feest gevierd, waarbij het hele volk aanwezig is. Er wordt muziek gemaakt en gezongen om God te danken en te loven. Tot in de wijde omtrek is te horen hoe blij het volk is over wat de Here gedaan heeft.

Maar al snel na deze feestdag komt de bouw van de tempel voor lange tijd stil te liggen. De Samaritanen, een volk dat tijdens de ballingschap in het land heeft gewoond, werken de herbouw tegen.

Lezen: Haggai 1

Na een aantal jaren stuurt God weer profeten naar zijn volk toe: Haggai en Zacharia (Ezra 5:1-2). Ze roepen de mensen op om verder te gaan met de bouw van de tempel. "Jullie wonen in mooi betimmerde huizen, terwijl Gods huis nog een ruïne is! Dat kan toch niet? Ga de bergen in, kap hout, en bouw de tempel weer op!" Het volk luistert naar de profeten, en gaat met enthousiasme aan de slag. En na enkele jaren is het werk voltooid: de tempel staat er weer. Met een feest wordt de tempel ingewijd.

De herbouw van de stadsmuren

De tempel is nu herbouwd, maar Jeruzalem is nog steeds een stad zonder muren: iedere vijand kan er zonder moeite binnenvallen. De Israëlieten worden daar van alle kanten om bespot. Maar dan zorgt God ervoor dat Nehemia, een Israëliet die een functie heeft aan het Perzische hof, tot landvoogd over Juda wordt aangesteld. Nehemia krijgt van de koning van Perzië toestemming om naar Juda te gaan en de muren van Jeruzalem te restaureren.

Nehemia pakt het werk grondig aan. Samen met andere Israëlieten begint hij met het herstel van de muren en van de stadspoorten. Ondanks spot van de omstanders, ondanks tegenwerking, en ondanks het feit dat men de Israëlieten verdacht probeert te maken bij de Perzische regering, kunnen de Israëlieten de stadsmuren in korte tijd herbouwen.

Wanneer de muren voltooid zijn, is het voor iedereen zichtbaar: Israël heeft weer een veilige plaats om te wonen. De voltooiing van de bouw wordt gevierd met een groot feest, dat de hele week duurt. Op dit feest leest Ezra uren achter elkaar voor uit de 1^e 5 bijbelboeken, waarin Gods wetten beschreven staan. Zo houdt hij de mensen voor dat ze alleen veilig zijn wanneer ze zich aan Gods geboden houden.

De toehoorders zijn diep onder de indruk. Ze zijn bedroefd over alles wat ze verkeerd hebben gedaan, en ze bekennen hun zonden tegenover God. Alle mensen die ernst willen maken met het verbond, leggen een eed af en verplichten zich op die manier om alle geboden en voorschriften van

God uit te voeren. Het volk maakt zo een nieuw begin met het leven in dienst van God, de Koning van Israël.

Wachten op de redder

Israël is terug in het land dat God aan Abraham en zijn nakomelingen had beloofd. Maar dat betekent niet dat daarmee alles goed is. De Israëlieten hebben bijvoorbeeld geen eigen koning. Het verlangen naar de Redder die beloofd is, wordt daarom steeds groter.

God heeft via profeten als Micha en Jesaja al veel over Hem verteld. De mensen uit deze tijd weten heel wat meer over hem dan Adam en Eva wisten. Micha zegt bijvoorbeeld: "Bethlehem in Efratha, u bent één van de kleinste steden in Juda, maar toch zult u de geboorteplaats zijn van onze Koning, die al eeuwig leeft." Uit wat Micha hier zegt kunnen de Israëlieten een aantal dingen afleiden over de toekomstige Redder: Hij zal geboren worden in Bethlehem, de plaats waar David ook vandaan kwam. Hij zal, net als David, een nakomeling zijn van Jakobs zoon Juda. Hij zal koning worden over Israël. En: Hij zal meer dan een gewoon mens zijn. Van een gewoon mens kun je immers niet zeggen dat zijn oorsprong in de eeuwigheid ligt.

Zo hebben de profeten meer dingen over de beloofde Redder mogen onthullen. Maar wanneer Hij zou komen, wist niemand. Het was voor iedereen afwachten. En wachten kan soms heel lang duren... Intussen begint het volk zich weer langzaam maar zeker af te keren van de Here. De priesters verwaarlozen de tempeldienst, er zijn Israëlieten die trouwen met vrouwen die andere goden vereren, er is sprake van echtscheiding en van geweld.

Lezen: Maleachi 3 + 4

Maar Maleachi (schrijver van het laatste boek van het Oude Testament) eindigt hoopvol. Hij kijkt vooruit naar de komst van de Redder en hij spreekt over een profeet die zijn komst zal voorbereiden.

Tussen Oude en Nieuwe Testament

Diverse rijken

Voor een goed begrip van het Nieuwe Testament is het belangrijk iets te weten over de gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden in de tijd tussen het Oude en Nieuwe Testament.

Het Perzische rijk (559-331 voor Chr.)

We hebben al gezien dat in de tijd van de ballingschap het Babylonische wereldrijk werd overwonnen door het Perzische. De Joden kregen toestemming om terug te gaan naar Israël, maar dat betekende niet dat het land vanaf dat moment weer van de Joden was. Israël bleef onderdeel van het grote Perzische wereldrijk.

Het Macedonische rijk (331-323 voor Chr.)

Het Perzische rijk heeft zo'n 200 jaar bestaan. Toen werd het veroverd door Alexander de Grote, de jonge koning van Macedonië en Griekenland. Hij deed er alles aan om de Griekse taal en cultuur in alle landen van zijn wereldrijk in te voeren. Dankzij Alexander de Grote werd het Grieks een wereldtaal: het werd in alle landen rond de Middellandse Zee gesproken. Vandaar ook dat het Nieuwe Testament in het Grieks geschreven is.

Egyptische en Syrische overheersing (ca. 300-164 voor Chr.)

Alexander stierf op 33-jarige leeftijd. Na zijn dood viel zijn enorme rijk in 4 delen uiteen. Twee van deze delen waren Egypte en Syrië - de landen ten zuiden en ten noorden van Israël. Deze

landen hebben beiden een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van Israël. Israël werd eerst door Egypte en later door Syrië overheerst. De Syrische overheersing is een zware periode voor Israël geweest. De koning van Syrië drong zijn godsdienst aan de Joden op. Hij liet Jeruzalem voor een deel verwoesten en wijdde de tempel aan de Griekse god Zeus. Joden die zich verzetten, werden vervolgd en gemarteld.

De vrijheidsstrijd (164-104 voor Chr.)

In die tijd ontstond er een vrijheidsstrijd in Israël. Een groep mannen, die zich de Makkabeeën noemde, begon een guerrillastrijd tegen de Syrische overheersing. Het lukte ze de verschillende Syrische legers te verslaan en Jeruzalem te heroveren. De tempel werd ontdaan van alles wat met de Griekse godsdienst te maken had en werd weer in gebruik genomen voor de dienst aan God. In de loop van de jaren werd ook de rest van het land heroverd. Na eeuwen van overheersing was Israël eindelijk weer een vrij land.

Israël onder de Romeinen (vanaf 63 voor Chr.)

Israëls onafhankelijkheid duurt niet lang. In het jaar 63 voor Christus wordt het land veroverd door de Romeinen. Israël wordt een deel van het enorme Romeinse wereldrijk. Het heeft wel een eigen koning, maar die staat in dienst van de Romeinse keizer. In de tijd van Jezus' geboorte is Herodes de Grote koning over Israël.

Herodes is bepaald niet geliefd onder de Joden. Ten eerste omdat hij afkomstig is uit een Edomitische familie. Hij is dus een verre afstammeling van Esau. Bovendien is hij een wrede koning. Hij is zo achterdochtig dat hij een paar van zijn zonen laat vermoorden als hij ze van opstandige plannen verdenkt. Verder heft hij zware belastingen en straft hij iedere vorm van verzet op een bloedige manier af. Hij probeert de Joden te vriend te houden door de tempel in Jeruzalem te vernieuwen en er gebouwen bij te laten maken. Maar het lukt hem niet de Joden daarmee voor zich te winnen. Ze blijven hem zien als een buitenlander en als een vriend van de Romeinse bezetter.

Na de dood van Herodes wordt het land verdeeld onder 3 van zijn zonen. Archelaüs wordt koning over Judea en Samaria; Herodes Antipas wordt koning over Galilea en Perea; Filippus krijgt het te zeggen over het gebied ten noordoosten van het Meer van Galilea.

Koning Archelaüs blijft niet lang aan de macht. Hij is zo wreed en tiranniek dat zijn onderdanen aan Augustus, de keizer van het Romeinse rijk, om zijn afzetting vragen. Judea en Samaria komen voortaan rechtstreeks onder Romeins bestuur te staan. Over dit gebied regeert voortaan een Romeinse stadhouder. Eén van die stadhouders is Pontius Pilatus, de man die Jezus ter dood veroordeeld heeft.

In de tijd dat Jezus op aarde werkt, bestaat Israël dus uit 3 delen en wordt het bestuurd door 3 verschillende machthebbers (zie ook het kaartje op bladzijde 102 van het boekje "Wegwijs in de Bijbel").

Nieuwe Testament

De 4 evangeliën (evangelie = blijde boodschap)

De eerste 4 boeken van het nieuwe testament brengen allen het goede nieuws dat de Redder van de wereld op aarde is gekomen. Ze beschrijven Zijn leer en Zijn daden en vertellen dat Zijn lijden, sterven en opstanding mensen bevrijdt van zonde en dood. Het eerste dat opvalt als we de evangeliën lezen, is dat ze geen van allen een volledige levensbeschrijving van Jezus geven. Over Jezus' jeugd wordt maar heel weinig geschreven. Het grootste deel van de evangeliën gaat over de 3 jaar dat Jezus in het openbaar optrad en over het einde van Zijn leven.

De geboorte van Johannes en van Jezus

Wat Maleachi heeft voorspelt gebeurt! De profeet Johannes, zal de komst van Jezus voorbereiden. (NB: Johannes, ook wel Johannes de Doper genoemd, is overigens niet dezelfde man als de Johannes die het Bijbelboek heeft geschreven).

Lezen Lucas 1:5-25

De bejaarde priester Zacharias en zijn vrouw Elisabeth hebben geen kinderen. Maar er gebeurt een groot wonder in hun leven. Een engel van de Here (Gabriël) vertelt Zacharias, terwijl hij bezig is met zijn werk in de tempel, dat hun gebeden zijn verhoord. Elisabeth en hij zullen een zoon krijgen, die ze Johannes moeten noemen. Zacharias heeft moeite om deze boodschap te geloven en vraagt om een teken. En een teken krijgt hij... Hij kan niet meer spreken totdat zijn zoon geboren wordt.

Lezen Lucas 1:26-80

Een paar maanden na de verschijning van de engel aan Zacharias, verschijnt Gabriël ook aan Maria, een familielid van Elisabeth. Ook Maria zal zwanger worden en een zoon krijgen. Het kind zal Zoon van God genoemd worden. God zelf zal hem Koning maken, zoals zijn voorvader David was. En hij zal voor altijd regeren over Israël. Maria vraagt hoe het mogelijk is dat ze zwanger zal worden: ze heeft nog nooit gemeenschap met een man gehad. Ze is nog niet getrouwd. Gabriël antwoordt haar dat de Heilige Geest ervoor zal zorgen dat ze zwanger wordt. Dan aanvaardt Maria de taak die God haar geeft. Ze stelt zich helemaal ter beschikking van God, die haar wil gebruiken om Zijn Zoon geboren te laten worden.

Hoewel Maria er niet om vraagt, krijgt ze een teken van God - een bevestiging van de waarheid van Gabriëls woorden. In haar familie is er ook iemand anders zwanger. Iemand van wie geen mens het zou verwachten: Elisabeth, die niet alleen te oud is om kinderen te krijgen, maar van wie ook bekend is dat ze onvruchtbaar is. Een duidelijk bewijs dat God aan het werk is. God, die ervoor kan zorgen dat een bejaarde, onvruchtbare vrouw een kind krijgt, kan er ook voor zorgen dat Maria een kind krijgt.

Lezen Lucas 2:1-7

Micha had aangekondigd dat de Redder die God beloofd had in Bethlehem zou worden geboren. Maar het lijkt erop dat het kind dat Maria verwacht, geboren zal worden in Nazareth, de plaats waar Maria en haar verloofde Jozef wonen. Maar dan worden Jozef en Maria gedwongen naar Bethlehem te gaan. Keizer Augustus besluit een volkstelling te houden. Alle inwoners van zijn rijk moeten naar de plaats waar ze oorspronkelijk vandaan komen. Jozef, een afstammeling van David, moet daarom op reis naar Bethlehem. De inmiddels hoogzwangere Maria gaat met hem mee. En zo wordt Jezus geboren in de plaats die Micha al genoemd had.

Na een aantal mooie gebeurtenissen (Lucas 2:8-20, Lucas 2:25-39) maar ook na een hele nare gebeurtenis (Mattheüs 2), gaan Jozef, Maria en Jezus terug naar Nazareth en vestigen zich daar. Jezus groeit hier op tot een volwassen man.

Het werk van Johannes en de doop van Jezus

Ruim 30 jaar bereidt Jezus het werk voor dat Hem te wachten staat. Hij is bezig met het Oude Testament en leert hieruit wat God, Zijn Vader, van Hem verwacht.

Lezen Mattheüs 3

In deze tijd treedt Johannes op als heraut van Jezus. Een heraut zorgt ervoor dat de komst van een koning wordt aangekondigd, zodat de mensen klaar waren om hem te ontvangen. Maar Johannes is geen gewone heraut. Dat is alleen al te zien aan zijn kleren: met zijn eenvoudige haren mantel en zijn leren riem ziet hij er eerder uit als een boeteprofeet (denk aan Elia in het Oude Testament). Het is ook te zien aan zijn sobere levenswijze. Ook blijkt het uit de plaats waar hij de mensen toespreekt. Hij komt niet naar de mensen toe, zoals je van een heraut zou verwachten. Nee, hij laat de mensen naar hem toekomen. Ze moeten, als ze iets willen horen over de Koning en Zijn koninkrijk, naar de rivier de Jordaan gaan, naar het woestijngebied. Ook aan Johannes' boodschap is te merken dat hij niet zomaar een heraut is. Hij roept de mensen niet op de straten van hun stad te versieren en hun mooie kleren aan te doen. Hij roept ze op zich te bekeren. Hij maakt de mensen duidelijk: jullie moeten een radicale verandering ondergaan!

Er komen zeer veel mensen op Johannes af om naar hem te luisteren. Opvallend is dat Johannes niet alleen tot de mensen spreekt, maar dat hij ze ook doopt. De doop beeldt uit dat de zonden als vuil worden weggewassen. Ook de mensen die allang in God geloven worden gedoopt. Zelfs de Farizeeën en Sadduceeën komen op Johannes af. Deze mensen, die zich streng aan allerlei geboden houden, verwachten misschien dat Johannes hen met veel eerbetoon zal ontvangen en zal zeggen dat zij echt geen doop nodig hebben. Maar Johannes kondigt hun juist Gods straf aan. Hij ziet heel goed dat ze zich niet echt willen bekeren. Achter hun vrome gedrag zit een heel verkeerde instelling. Ze denken dat het met hen wel goed zit: ze stammen immers af van Abraham, met wie God een verbond gesloten had. Johannes waarschuwt hen om niet op die familieband te vertrouwen. God verwacht ook van de nakomelingen van Abraham dat ze zich tot Hem bekeren. Als ze dat niet doen, zal God hen straffen.

Op een dag staat Jezus tussen de mensen in naar Johannes te luisteren. Geen van de omstanders weet dat Hij degene is om wie het gaat. Jezus wil zich, net als alle andere mensen, laten dopen. Johannes protesteert wanneer hij dat hoort. Hoe zou hij Jezus kunnen dopen? Jezus, de Koning die hij heeft aangekondigd, hoeft zijn oude leven toch niet te laten afwassen en een nieuw leven te beginnen?! Toch geeft Jezus aan Johannes de opdracht Hem te dopen. Hij laat op die manier zien dat Hij één wil zijn met de zondige mensen. Het is zelfs zo dat Hij de zonden van al die mensen op zich neemt. Je zou kunnen zeggen: het vuil dat van de mensen die gedoopt werden is afgespoeld, kleeft vanaf nu aan Zijn lichaam.

Dat Jezus door zich te laten dopen Gods wil uitvoert, blijkt meteen. Wanneer Hij, na gedoopt te zijn, weer opstaat uit het water, breekt de hemel open. De Heilige Geest verschijnt in de gestalte van een duif en daalt op Jezus neer. En God zelf verklaart dat Jezus Zijn Zoon is en dat Hij van Hem houdt.

Op dat moment heeft God zelf Jezus gezalfd. Normaal werden mensen die een belangrijke taak kregen met olie gezalfd (1 Samuël 16:13). Die olie was een teken van de Heilige Geest. Maar Jezus wordt met de Geest zelf gezalfd. Vanaf nu is Hij aangesteld voor de taak die God Hem heeft gegeven, en is Hij er klaar voor.

De boodschap van Jezus

Jezus trekt het gebied Galilea rond met een belangrijke boodschap. Hij vertelt aan alle mensen dat Gods koninkrijk dichtbij is. In korte tijd wordt Hij een bekendheid. Naast Zijn 12 vaste leerlingen (die Jezus zelf heeft uitgekozen - Marcus 3:13-19), reizen vele andere mensen met Hem mee. Ze willen niets van Zijn woorden missen.

Eén van Jezus' toespraken is opgetekend in Mattheüs 5-7 en wordt wel "de bergrede" genoemd omdat Jezus zijn redevoering op een berg gehouden heeft. Jezus vertelt hoe het koninkrijk van God of "het hemelrijk" eruit zal zien. En Hij vertelt ook wie er in dit koninkrijk mogen wonen (Mattheüs 5:1-12). In de bergrede maakt Jezus ook duidelijk wat de grondwet van Gods koninkrijk

is. Jezus schrijft geen nieuwe wetten uit. De wet die God aan Israël heeft gegeven, geldt ook in het rijk van God (Mattheüs 5:17-48). Jezus houdt de mensen voor dat ze niet gericht moeten zijn op het zorgen voor eten, drinken en kleding. Mensen die bij God horen, hoeven zich niet druk te maken voor zulke zaken. Mensen die bij God willen horen, moeten gericht zijn op dat wat werkelijk van belang is: Gods koninkrijk. Gods koninkrijk moet het eerste voor hen zijn (Mattheüs 6:25-34).

Lezen Mattheüs 7:24-29

Aan het einde van Zijn toespraak stelt Jezus Zijn toehoorders voor een belangrijke keus. Doen wat Jezus zegt - of niet. Hun hele leven hangt af van de keus die ze maken ten aanzien van Jezus' woorden. Wie naar Jezus luistert en Zijn woorden vervolgens naast zich neerlegt, lijkt op iemand die zo dom is zijn huis op zand te bouwen. Het kan best een poosje goed gaan met een huis zonder goede fundering, maar op een gegeven moment gaat het mis. Wie aan het werk gaat met Jezus' woorden, lijkt op iemand die zo verstandig is om zijn huis op een rots te bouwen. Wat voor ramp er ook gebeurt, het huis heeft een goede fundering en het blijft staan.

Hoe kan een mens burger worden van het koninkrijk waar Jezus het in de bergrede over heeft? Stelt God Zijn eisen niet veel te hoog? Het lijkt erop dat Jezus de mensen hier een veel te zware last oplegt. Maar zo is het niet (Mattheüs 11:28-30). Wie naar Jezus toekomt, krijgt inderdaad een last te dragen, maar het zal aanvoelen alsof hij van zware last bevrijd is. Hoe kan dat? De volgende gelijkenis die Jezus aan Zijn leerlingen heeft verteld, maakt het wat meer begrijpelijk.

Lezen Johannes 15:1-8

Jezus gebruikt een beeld dat de Israëlieten erg vertrouwd is: het beeld van een wijnstok. Jezus vergelijkt Zichzelf met de stam van de wijnstok en Zijn volgelingen met de ranken (de zijtakken waaraan de druiventrossen groeien). "Een rank kan niet op zichzelf bestaan" zegt Jezus. Dat spreekt vanzelf. Om te kunnen leven en vrucht te kunnen dragen moet een rank met de stam verbonden zijn. Een rank die van de stam is afgesneden, blijft niet doorleven alsof er niets gebeurd is. Hij krijgt geen voedsel meer en sterft af. Jezus legt uit: "Precies zo is het met jullie. Wanneer jullie los van Mij gaan leven, kunnen jullie geen vruchten voortbrengen." Dat wil zeggen: wanneer mensen zonder Jezus leven, kunnen ze onmogelijk leven zoals Jezus dat bedoeld heeft. Ze kunnen niet leven als burgers van Gods koninkrijk. Jezus belooft Zijn volgelingen: "Wanneer jullie leven in verbondenheid met Mij, zullen jullie wel vrucht dragen." Mensen die bij Jezus horen, kunnen dingen waartoe ze uit zichzelf niet in staat zouden zijn. Jezus zelf geeft hun daarvoor de kracht.

Gods koninkrijk is er niet voor mensen die denken dat ze perfect zijn. Het is voor mensen die weten dat ze absoluut niet in staat zijn om zich aan Gods wet te houden en die hun toevlucht helemaal bij Jezus zoeken. Die mensen zullen ervaren dat de last die Hij hun oplegt licht is. Er is een zeer sterke band tussen Jezus en hen. Jezus geeft hun de kracht om te vechten tegen slechte gewoonten en verkeerde verlangens. Hij helpt hen om anders te worden, om een begin te maken met het leven zoals God dat bedoeld heeft.

Het leek onmogelijk om een burger van Gods koninkrijk te worden. Maar Jezus maakt het onmogelijke mogelijk!

De gelijkenissen en wonderen van Jezus

Jezus' woorden gaan vanaf het begin van Zijn optreden vergezeld van gelijkenissen en wonderen. De 4 evangeliën staan er bol van! Omdat dit inmiddels al de 8^e bladzijde is die ik heb volgetypt, ga ik daar verder niet uitgebreid op in... Hieronder staan wel een aantal teksten die je een keer voor jezelf door zou kunnen lezen:

Gelijkenissen: Mattheüs 8:1-17, Mattheüs 12:9-13, Marcus 4: 1-34, Marcus 12:1-11, Lucas 18:1-14, Johannes 10:1-18.

Wonderen: Marcus 2:1-12, Marcus 4:35-41, Marcus 5, Marcus 6:34-44, Marcus 7:25-37, Marcus 8, Lucas 5:1-7, Lucas 7:1-23.

Geen gewoon mens kan wat Jezus doet. Daar zijn de Joden het al snel over eens. Maar dat betekent niet dat ze begrijpen wie Jezus is. Wij hebben de hele Bijbel, voor ons is het niet moeilijk om te zien wie Jezus is. Maar voor de Joden in Jezus' tijd, de tijd waarin het Nieuwe Testament nog niet bestaat, is het niet zo makkelijk om Jezus te herkennen als de Christus en als de Zoon van God. De meeste mensen die Jezus meemaken, komen niet verder dan verbazing of angst. Er zijn ook mensen die Jezus niet vertrouwen. Onder hen zijn veel schriftgeleerden en Farizeeën. Vanaf het moment dat ze Jezus tegen de verlamde man hebben horen zeggen: "Je zonden worden vergeven" (Marcus 2:5-7), beschouwen ze Hem als een godslasteraar. De gedachte dat Jezus de door God beloofde Redder is, komt bij de godsdienstige leiders van Israël niet op. Ze geloven dat Jezus Zijn kracht heeft te danken aan Satan (Mattheüs 9:33-34). Al heel snel na het begin van Jezus' optreden maken de schriftgeleerden plannen om Hem ter dood te laten brengen. Maar het officiële besluit om Hem terecht te stellen valt pas een paar jaar later.

Lezen Johannes 11:1-44

Lazarus, een goede vriend van Jezus, is enkele dagen geleden gestorven. Jezus gaat naar de plaats toe waar hij begraven ligt. De mensen denken dat Hij hem de laatste eer wil bewijzen. Maar tot ieders ontzetting laat Jezus het graf openmaken! Dan roept Hij Lazarus. En de man, die 4 dagen geleden gestorven was, komt tot leven! Velen van de mensen die dit hebben meegemaakt, gaan in Jezus geloven.

De gevangenneming van Jezus

Maar wanneer de Farizeeën en de overpriesters dit horen, is de maat vol. Het Sanhedrin (Joods bestuursorgaan) komt meteen in een spoedzitting bijeen. Als iedereen achter Jezus aan blijft lopen, zal Hij door het volk tot koning uitgeroepen worden. De Romeinen zullen dat ongetwijfeld beschouwen als opstand tegen het Romeinse gezag. Ze zullen hardhandig ingrijpen en de Joden straffen. Vandaar dat de leden van het Sanhedrin het besluit nemen Jezus te doden. De hogepriester heeft een goed argument voor dit plan: "Het is in uw belang dat 1 mens sterft voor het volk en niet het hele volk verloren gaat." De hogepriester heeft niet in de gaten dat hij hier profetische woorden spreekt. In feite zegt hij precies waar het bij Jezus' dood om gaat!

Er moet alleen nog een deugdelijke aanklacht tegen Jezus gevonden worden. De leden van het Sanhedrin besluiten Jezus in de val te lokken. Ze gaan in groepjes naar Jezus toe om Hem strikvragen te stellen (Marcus 12:13-34). Ze willen er op die manier voor zorgen dat Hij iets zal zeggen op grond waarvan Hij ter dood veroordeeld kan worden. De leden van het Sanhedrin krijgen tot hun vreugde hulp uit onverwachte hoek: één van Jezus' eigen leerlingen, Judas, wil ervoor zorgen dat ze Jezus in handen krijgen. Judas, die altijd bij Jezus was geweest en alles met Hem heeft meegemaakt, verradt zijn meester voor geld!

Lezen Marcus 14

Op de avond dat Jezus gevangen genomen zal worden, blijkt dat Hij precies wist wat er met Hem ging gebeuren. Nadat Hij met Zijn leerlingen het Pascha (een Joods feest ter herinnering aan de uittocht van het volk Israël uit Egypte) gevierd heeft, zegt Hij tegen hen "Jullie zullen Me vannacht allemaal in de steek laten. Maar wanneer Ik door God ben opgewekt uit de dood, zal Ik voor jullie uitgaan naar Galilea."

Terwijl Jezus Zich in de Hof van Gethsemané (een tuin op de helling van de Olijfberg) al biddend voorbereidt op alles wat komen gaat, is er een zwaar bewapende troep onderweg om Hem te arresteren. Ze grijpen Jezus en de discipelen vluchten weg!

Jezus wordt naar het paleis van de hogepriester gebracht. Daar probeert men een grond te vinden om Hem te kunnen veroordelen tot de doodstraf. Het is de omgekeerde wereld: de aanklacht moet nog gevonden worden als het vonnis al vaststaat. Het blijkt onmogelijk te zijn om tot een aanklacht te komen. Volgens de wet moeten er minstens 2 getuigen zijn van een bepaalde misdaad of strafwaardige uitspraak. Veel mensen komen met valse beschuldigingen tegen Jezus, maar de beschuldigingen kloppen niet met elkaar. Tenslotte, als er geen aanklacht gevonden kan worden, verandert de hogepriester zijn beleid: hij probeert Jezus tot godslastering te laten komen. Hij vraagt Hem op de man af: "Bent u de beloofde Christus, de Zoon van God?" Voor de leden van het Sanhedrin is het uitgesloten dat Jezus echt de Christus zou kunnen zijn. Terwijl Jezus gedurende het hele proces heeft gezwegen, geeft Hij nu antwoord. Want nu gaat het om het centrale punt; het punt waarop Hij beoordeeld wil worden. Jezus zegt ronduit dat Hij inderdaad de Christus is. Als de hogepriester dat hoort, maakt hij hevig geschokt een scheur in zijn kleren (in die tijd een manier om te laten zien dat je ergens bedroefd of ontzet over bent). Ondertussen is hij echter zeer opgelucht: de zaak is rond! Jezus kan terecht gesteld worden. Hij lastert God en op Godslastering staat de doodstraf!

De kruisiging van Jezus

Om ervoor te zorgen dat Jezus ter dood gebracht kan worden, brengen de Joden Hem naar de Romeinse stadhouder Pilatus. Hij moet het doodvonnis uitspreken.

Lezen Marcus 15

Pilatus ziet eigenlijk helemaal niet in waarom Jezus schuldig is. Maar hij zit in een moeilijke positie. Wanneer hij Jezus vrijspreekt, zullen de Joodse leiders ervoor zorgen dat de Romeinse keizer dat te horen krijgt. En de keizer zal het Pilatus zeker niet in dank afnemen dat hij iemand die zichzelf als de Joodse koning beschouwt, vrijgelaten heeft. Daarom geeft Pilatus de beslissing uit handen. Hij doet de mensen die zich voor zijn paleis verzameld hebben het voorstel: "Zal ik ter ere van het paasfeest Jezus loslaten?" Pilatus rekent erop dat het volk, dat voor het grootste deel op hand van Jezus is, dat idee zal toejuichen. Maar opgestoot door hun godsdienstige leiders, eisen de mensen massaal dat Barabbas, een moordenaar, vrijgelaten wordt. Jezus moet gekruisigd worden! Pilatus kan er nu niet meer onderuit: hij geeft de opdracht Jezus te geselen en Hem daarna aan een kruis te laten spijkeren.

Nadat de soldaten Jezus als koning verkleed hebben, laten ze Hem zien wat ze van Hem vinden: ze slaan, bespugen en bespotten Hem. Tenslotte brengen ze Hem naar Golgotha, de plaats waar Hij gekruisigd wordt.

De soldaten, de voorbijgangers, de priesters en de schriftgeleerden en de gekruisigde misdadigers, allemaal bespotten ze Jezus. En God laat het toe. Hij komt niet op voor Zijn Zoon. De hemel blijft gesloten. Zelfs de zon verdwijnt midden op de dag. Drie uur lang hangt Jezus in het donker. Dan schreeuwt Hij tot God: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?" Dan geeft Hij een luide schreeuw. Hij blaast de adem uit en sterft.

Wanneer Jezus sterft, gebeurt er in de tempel iets onverklaarbaars. Het gordijn, dat het Heilige van het Allerheiligste scheidt, scheurt van boven naar beneden open. De plaats waar God aanwezig is, is daarmee ineens vrij toegankelijk geworden. Op deze manier laat God zien dat er met het sterven van Jezus een nieuwe periode is aangebroken. Door Jezus' dood is de kloof die God en de mensen scheidde, verdwenen. Wie in Jezus gelooft, mag zonder belemmering bij God komen.

De opstanding van Jezus

Jezus' volgelingen zijn bedroefd en teleurgesteld. Ze hadden gedacht dat Jezus de Christus was, de Redder van wie de Joden in die tijd verwachtten dat Hij Israël zou bevrijden van de vijanden. Maar het is nu wel duidelijk dat Hij de Christus niet was. Ze zitten helemaal vast in hun verdriet. Er is niemand onder hen die zich herinnert wat Jezus verscheidende malen uitdrukkelijk gezegd heeft: dat Hij op de 3^e dag na zijn sterven weer opgewekt zou worden (Marcus 8:31).

Toch zijn er ook mensen die Jezus' woorden over een opstanding uit de doden niet vergeten zijn. Het zijn de overpriesters en de Farizeeën. Niet dat ze geloven dat Jezus weer tot leven zou kunnen komen. Ze zijn bang dat Jezus' leerlingen het lichaam uit het graf zullen roven en dan zouden ze de mensen kunnen laten geloven dat Hij is opgestaan (Mattheüs 27:63-64). Ze vragen Pilatus om het graf te laten verzegelen. Ook laat Pilatus een aantal Romeinse soldaten de wacht houden bij het graf.

Lezen Mattheüs 28

Maar wat de Farizeeën voor onmogelijk hadden gehouden en waar de discipelen helemaal niet meer op hadden gerekend, gebeurt toch. Zondagmorgen vroeg beeft de aarde. En nog voor de soldaten van de schrik zijn bekomen, zien ze een gestalte uit de hemel neerdalen. Hij ziet eruit als een bliksemflits en zijn kleren zijn sneeuwwit. De soldaten, die beven van angst, zien hoe de gestalte de verzegelde steen die de grafkamer afsluit, wegrolt en erop gaat zitten. De soldaten vluchten weg en vertellen alles wat ze hebben meegemaakt aan de overpriesters en de oudsten. Het Sanhedrin komt meteen in spoedzitting bijeen. Wat ze gevreesd hebben is gebeurd: Jezus' lichaam is op de derde dag na Zijn dood verdwenen. En het is duidelijk dat Zijn leerlingen hier niets mee te maken hebben gehad. De soldaten zijn daar de getuigen van. De leden van het Sanhedrin komen niet op het idee om te erkennen dat ze fout zijn geweest. Dat Jezus inderdaad de Zoon van God is en dat ze Hem ten onrechte hebben gedood. Ze proberen de zaak zo snel mogelijk in de doofpot te stoppen. Ze willen dat de soldaten die de wacht hebben gehouden een leugen de wereld in helpen. En voor veel geld laten de soldaten zich omkopen.

Inmiddels zijn er 2 vrouwen, volgelingen van Jezus, op weg naar het graf om het lichaam van Jezus te verzorgen. Ze hebben lekker ruikende kruiden en zalfolie bij zich, die ze over het lichaam van Jezus willen uitgieten, om de geur van ontbinding tegen te gaan. Dat deed men in het oosten vaak wanneer er iemand gestorven was. Wanneer ze bij het graf aankomen, zien ze tot hun verbazing dat de zware steen is weggerold. Dan zien ze de engel, van wie de soldaten zo schrokken. De engel stelt hen meteen gerust: ze hoeven niet bang te zijn. Jezus, naar wie ze op zoek zijn, ligt niet meer in het graf. En dat niet omdat Zijn lichaam gestolen is, maar omdat Hij weer tot leven is gekomen! De engel geeft de vrouwen de opdracht naar Jezus' leerlingen te gaan. Zij moeten het goede nieuws ook horen. En wanneer ze Jezus in levende lijve willen ontmoeten, moeten ze naar Galilea gaan, zoals Hij hun van tevoren al gezegd had. De vrouwen doen meteen wat de engel heeft gezegd. Bang en blij tegelijk haasten ze zich terug. En terwijl ze nog onderweg zijn, krijgen ze de verrassing van hun leven: Jezus komt hen tegemoet en begroet hen. De vrouwen vallen vol eerbied voor Jezus neer en aanbidden Hem. Het is Hem echt. Wat de engel zei is waar: Jezus leeft!

Lezen Lucas 24:36-49

Meerdere mensen hebben inmiddels getuigd dat ze Jezus hebben ontmoet. Maar het blijft voor de leerlingen nog steeds moeilijk om te geloven dat hun meester echt is opgestaan uit de dood. Ze schrikken dan ook vreselijk wanneer Jezus plotseling in hun midden staat. Ze denken dat ze een geestverschijning zien. Jezus moet echt moeite doen om te bewijzen dat Hij het is. Hij laat Zijn leerlingen de littekens van de spijkers in Zijn handen en voeten zien. Zo overtuigt Hij hen ervan

dat Hij dezelfde is als degene die een paar dagen geleden aan het kruis was gestorven. Ook eet Hij voor hun ogen een stuk brood en vis. Zo bewijst Jezus dat Hij geen geest, maar een mens is. Eindelijk zijn de leerlingen ervan overtuigd dat het Jezus is die bij hen is. Dan begint Jezus hun vanuit het Oude Testament uitleg te geven waarom Hij, de beloofde Redder, moest lijden, sterven en opstaan uit de dood. Hij zorgt ervoor dat de leerlingen gaan begrijpen dat dit de enige manier was waarop het weer goed kon komen tussen God en de mensen. Dat dit de manier was waarop Hij de Satan kon overwinnen.

De hemelvaart van Jezus

Ruim een maand nadat Hij is opgestaan uit de dood, gaat Jezus naar de hemel. Maar voordat Hij de hemeltrou bestijgt, belooft Hij Zijn leerlingen dat de Heilige Geest over hen zal komen om hen kracht te geven voor hun belangrijke taak. Ze moeten namelijk de wereld ingaan en de mensen over Jezus vertellen. Zij zijn immers de ooggetuigen van alles wat er met Jezus gebeurd is. Ze moeten de mensen oproepen zich te bekeren en in Jezus Christus te gaan geloven. Overal zullen ze vertellen over de redding die Jezus brengt.

Dat is het laatste wat de leerlingen van Jezus horen. Na deze woorden wordt Hij omhooggetild naar de hemel. Maar Jezus heeft de aarde niet voorgoed verlaten: Hij zal weer terugkomen!

Vragen en stellingen

1. Hoe kijken de buitenlanders tijdens de ballingschap aan tegen de God van Israël? Zie hiervoor Ezechiël 36:19-21 en Daniël 2:47. Kun je deze reacties verklaren? Wat voor reactie zou je vandaag de dag kunnen verwachten van mensen die niet in God geloven?
2. In het Oude Testament heeft God een heleboel beloften gedaan die in het Nieuwe Testament zijn vervuld. Soms gingen daar perioden van honderden jaren overheen, maar God doet wel altijd wat Hij zegt. Als je je daar bewust van bent, is het niet moeilijk om te geloven dat het waar is wat er in de Bijbel staat.
3. Met welke van de volgende uitspraken ben je het eens?
  - a. Wie bij Gods koninkrijk wil horen, moet daar zijn uiterste best voor doen.
  - b. Wie bij Gods koninkrijk wil horen, hoeft daar niets voor te doen.Vergelijk ook wat er staat in Marcus 10:13-16.
4. De vijandige houding van de schriftgeleerden en Farizeeën tegenover Jezus is veelzeggend. Waar hebben de mensen in Zijn omgeving zich vooral aan geërgerd? Kun je je dat voorstellen?
5. Wat zegt het jou dat Jezus 100% mens en 100% God is? Was dat persé noodzakelijk?
6. Kun je verschillen aangeven tussen de opstanding van Jezus en de opstanding van Lazarus?
7. Wat heb je aan de hemelvaart van Christus? Zouden we niet zonder dat heilsfeit kunnen?
8. Bijbellezen en bidden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In de bijbelgedeeltes die je leest, spreekt God je aan. En God wil graag dat je Hem antwoord geeft. Vind je dat moeilijk omdat je (soms) nog twijfelt aan het bestaan van God?

HOOFDSTUK 5 - Het boek Handelingen en de brieven

Handelingen

Algemeen

Het boek Handelingen is een vervolg op het evangelie van Lucas. Het boek vertelt wat er gebeurt met de christenen in de jaren na de Hemelvaart van Jezus. Het geloof in Jezus verspreidt zich steeds verder; eerst in Jeruzalem, vervolgens ook daarbuiten uiteindelijk zelfs tot in Rome. De auteur is Lucas, van huis uit arts, een naaste medewerker van de apostel Paulus die alles nog eens nauwkeurig opschrijft voor Theofilus een Romeinse autoriteit. Door heel Handelingen, tot hun aankomst in Troas worden de zendelingen beschreven als "zij". Op dat punt verandert plotseling het onderwerp en wordt er geschreven over "wij". Zonder zichzelf bij name te noemen laat de auteur ons weten dat hij zich bij het gezelschap heeft gevoegd. Een belangrijk deel van het boek Handelingen gaat over de zendingsreizen van de apostel Paulus. Zowel Paulus als Lucas zijn Romeinse staatsburgers van Joodse komaf. De roeping van Paulus (zijn Joodse naam is Saulus) hoeft ons niet te verbazen. Hij had de beste opleiding in de Joodse godsdienst genoten die toen denkbaar was. Die opleiding maakte dat hij gemakkelijk toegang had tot de Joodse synagogen in het buitenland. Ook kon hij natuurlijk heel goed uit de Schriften aantonen dat Jezus de beloofde Messias was. Want alle Joden zouden hem narekenen en dat wordt door de Bijbel positief geduid. *Geloven is geen zaak voor dummy's. Zie onder meer hoofdstuk 17:11 over de Joden in Berea. "Elke dag keken zij in de Boeken na of het waar was wat Paulus beweerde. Het gevolg was dat velen van hen in Jezus Christus gingen geloven".* Verder kon hij reizen waarheen hij maar wilde omdat hij als Romeins staatsburger overal de bescherming genoot van de overheid. Zo lezen we in hoofdstuk 26 dat de overste Claudius Lysias uit Jeruzalem zelfs 70 ruiters en 200 lansknachten inzet om te voorkomen dat Paulus door de Joden zou worden vermoord. Als vrijgezelle tentenmaker was hij financieel onafhankelijk. En als je leest wat voor ontberingen hij heeft doorstaan, tot een steniging toe, dan moet hij lichamelijk ook wel bijzonder taai zijn geweest. Dat was wel nodig ook, want waar hij ook kwam werd hij tegengewerkt en zelfs gestenigd. Ook de Joden die tot het christendom waren overgegaan maakten zijn leven vaak nog erg moeilijk. Deze Judaïstische christenen wilden vasthouden aan de schaduwachtige wetten uit de tijd van Mozes zoals de besnijdenis en het maken van onderscheid tussen reine en niet reine mensen en dieren. Maar op een speciaal concilie in Jeruzalem wordt met deze dwaling afgerekend. Alleen het bloed van Jezus Christus reinigt de gelovigen die hun schuld belijden en zich laten dopen van alle zonden. Dat blijft de kern van zijn boodschap.

Hoofdstuk 2: Pinksteren

De uitstorting van de Heilige geest. Het begin van de internationale evangelisatie.

In hoofdstuk 1:4-8 lezen we dat Jezus in de periode tussen zijn opstanding en zijn Hemelvaart nog veel contact had met zijn discipelen en zelfs met hen aan tafel zat. Vlak voor zijn Hemelvaart droeg hij hen op om in Jeruzalem te blijven en te wachten totdat Hij hen met de Heilige geest zou dopen. Met de kracht van de Heilige Geest zullen ze uittrekken over de hele wereld om van Jezus te getuigen. Vlak na de Hemelvaart waren er ca 120 volgelingen van Jezus bij elkaar in Jeruzalem. Plotseling wordt de Heilige Geest op hen uitgestort. Men heeft vuurvlammen op het hoofd en men spreekt in vreemde talen. De omstanders zijn stomverbaasd en vragen zich af wat dit zou kunnen betekenen. Maar Petrus houdt een toespraak waarin hij aantoont dat door deze bijzondere gebeurtenis profetieën die gegeven zijn in de boeken Joël, Jesaja Samuël en de Psalmen in vervulling gaan (2:14-36). Petrus roept op tot berouw en bekering en tot de doop in de naam van

Jezus Christus. Er komen op diezelfde dag al 3000 mensen tot het geloof. Men kwam voortdurend in de tempel bijeen, gebruikte het Avondmaal en leefde in gemeenschap van goederen. Ze stonden in hoog aanzien bij het volk en God voegde dagelijks mensen toe aan de kring die behouden werden.

Hoofdstuk 4, 5, 6, 7 - Tegenstand van de Joodse raad en de steniging van Stefanus

De Joodse leiders zien dit alles met afschuw aan en proberen de evangelieverkondiging met geweld, bedreiging en gevangenneming tegen te houden. Maar de apostelen laten zich niet intimideren en tot hun grote verrassing stuurt God hen zelfs een engel om hen uit de gevangenis te bevrijden. Daardoor neemt het aantal gelovigen nog meer toe. De apostelen krijgen echter organisatorische problemen met het verzorgen van de weduwen. Men benoemt daarom zeven diakenen die hen en andere hulpbehoevenden moeten gaan helpen. Een van hen was Stefanus, hij deed wonderen en grote tekenen hetgeen de woede van de joodse leiders allen maar groter maakte. Men sleepte hem voor het gerecht en voerde valse getuigen aan. Stefanus houdt een verdedigingsrede waaruit blijkt dat hij het Oude Testament op zijn duimpje kent. Men wordt echter woedend als hij uit zijn betoog laat volgen dat de profeet Jesaja al heeft gezegd dat de tempel niet de echte woonplaats van God is en dat de Joodse leiders in Jeruzalem altijd al schuldig zijn geweest aan het vermoorden van profeten. Deze verwijzing naar de moord op Jezus en maakt hen woedend. Vlak voordat ze hand aan hem slaan zegt hij 7:56 "*Ik kan de hemel zien! Ik zie Jezus de mensenzoon, aan de rechterhand van God!*" Dan stortten zich als één man op hem, sleuren hem buiten de stad en stenigen hem. Daarna begint Paulus de vervolging van de christenen op grote schaal te organiseren. Hij verwoest de gemeente en gaat het ene huis na het andere binnen, sleurt mannen en vrouwen mee en levert ze af bij de gevangenis.

Hoofdstuk 9 - De bekering van Paulus

Paulus gaat in zijn fanatisme zelfs op weg naar de Syrische stad Damascus om ook daar de christenen te vervolgen. Maar dan verschijnt op klaarlichte dag Christus tot hem in een helder licht uit de hemel en een stem zegt "Saul Saul waarom vervolgt u mij?" "Wie bent u Here?" vroeg Saulus. "Ik ben Jezus", zei de stem "die u zo fanatiek vervolgt. Sta op en ga de stad binnen. Daar zal u gezegd worden wat u moet doen". Paulus staat op en blijkt blind te zijn geworden. Hij is totaal verbijsterd en eet en drinkt gedurende drie dagen niets. Jezus stuurt na afloop van die dagen een discipel met de naam Ananias bij hem die hem de handen oplegt waardoor hij wordt vervuld met de Heilige Geest. Paulus begint meteen te prediken in Damascus. Hij bewijst uit de Schriften dat Jezus de Christus is (9:22). De Joden zijn verbijsterd en proberen hem te doden. Hij reist naar Jeruzalem om zich aan te sluiten bij de discipelen. Maar iedereen is bang voor hem. Alleen Barnabas durft het aan om hem bij de apostelen te brengen. Opnieuw gaat Paulus prediken en opnieuw proberen de Joden hem te doden. Daarom sturen de discipelen hem naar zijn geboortestad Tarsus in zuid Turkije. Daar is hij vast wel veilig. Uit het boek Galaten weten we dat Paulus maar 15 dagen in Jeruzalem is geweest en dat hij daarna wel zeventien jaar buiten Israël heeft gezwoven om het evangelie te verkondigen. Zo diep schaamde hij zich voor de ellende die hij destijds had aangericht.

Hoofdstuk 10 - De scheiding tussen heidenen Joden wordt opgeheven

De apostel Petrus en de gelovige Romeinse hoofdman Cornelius krijgen speciale gezichten van God waaruit blijkt dat de scheiding tussen reine en onreine dieren is opgeheven en dat Joden en heidenen gewoon met elkaar om moeten gaan. Voorheen mochten ze zelfs niet met elkaar eten. Cornelius wordt de eerste heiden die in de naam van Jezus Christus gedoopt wordt.

Hoofdstuk 15 - De vergadering te Jeruzalem, het eerste concilie, de eerste synode

In Jeruzalem waren ook veel Farizeeën tot het geloof gekomen. Heel prachtig natuurlijk, maar een groot probleem was dat ze dachten dat de heidenen ook moesten worden besneden en de wet van Mozes ook moesten gaan houden. Dat was een grote belemmering voor de heidenen om tot het geloof te komen. Maar bovenal deed het tekort aan de kracht van Christus' verlossingswerk. De apostelen en de oudsten belegden toen een vergadering om dit probleem te bespreken. Petrus zegt dat men geen juk op de hals van de heidenen moet leggen dat de Joden zelf ook nooit hebben kunnen dragen. Je kunt alleen door geloof behouden worden en niet door werken der wet. Toen men hoorden hoe Paulus en Barnabas vertelden over alle tekenen en wonderen die God onder de heidenen had gedaan werd de hele vergadering er stil van. Daarna neemt Jakobus de broer van Jezus (dus net als Jezus ook een prins uit het huis van David) het woord en zegt dat nu de tijd is aangebroken waarvan de profeet Amos heeft gesproken. *Ik zal terugkeren om het vervallen huis van David te herbouwen. Op de plaats van de ruïne zal Ik een nieuw gebouw neerzetten, zodat de rest van de mensheid de Here zal zoeken, alle vreemde volken die Ik voor Mijzelf heb opgeëist.* (15: 16 en 17). Daarom moet men de gelovigen uit de heidenen niet verder lastig vallen.

Hoofdstuk 17:13-34 - Paulus op de Areopagus in Athene

Op zijn reizen komt Paulus ook in Athene. Hij spreekt met de Joden in de Synagoge, op de markt en ook op de Areopagus het trefpunt van de filosofen. Paulus begint zijn betoog met te stellen dat hij komt namens de God die hemel en aarde heeft gemaakt. Het is de taak van de mensheid om Hem te vereren. Men moet niet denken dat de Godheid gelijk is aan een beeld van goud of zilver. Als Paulus verwijst naar de opstanding der doden begint een deel van de toehoorders te spotten, een ander deel zegt dat hij nog maar eens terug moest komen. *Sommige mannen sloten zich bij hem aan en werden christen. Onder hen waren Dionysius een stadsbestuurder, en een vrouw die Damaris heette, en nog enkele anderen.* (vers 34).

Hoofdstuk 18:24-28 - Apollos de self made evangelist uit Alexandrië bewijst ook dat Jezus de Christus is

In Efeze duikt een evangeliserende Jood met de naam Apollos op. Hij was geboren in Alexandrië in Egypte en was een groot kenner van de Schriften. Apollos was tot het geloof in Jezus gekomen en reisde nu ook door Turkije. Hij werd door de christenen daar hartelijk ontvangen en verder onderwezen over en was hun tot grote steun. *Nadat hij in Achaje was aangekomen, werd hij op een geweldige wijze door God gebruikt om de christenen te ondersteunen. Krachtig weerlegde hij de Joden in het openbaar. Daarbij bewees hij aan de hand van de Boeken dat Jezus de Christus was* (27,28).

Hoofdstuk 21:27-39 - Paulus gevangengenomen in Jeruzalem

Nadat Paulus meer dan zeventien jaar in het buitenland het evangelie heeft verkondigd gaat hij weer naar Jeruzalem. Hij wordt hartelijk ontvangen door Jakobus, de broer van Jezus, en de andere oudsten. Maar binnen een paar dagen slaan de Joden die hem in Turkije hadden horen preken alarm. Men zegt dat Paulus tegen het Joodse volk, de wet van Mozes en de tempel preekt. De woedende menigte stort zich op Paulus en probeert hem te doden. Gelukkig komt de Romeinse stadscommandant tussen beide en geeft hem bescherming als hij hoort dat Paulus ook Romeins staatsburger is. Dan volgt er een lange lijdensweg waarbij Paulus zich moet verdedigen tegen de

Joden. De door Rome aangestelde machthebbers vinden eigenlijk dat Paulus onschuldig is, maar gezien het fanatisme van de Joden is het politiek niet haalbaar om hem vrij te laten in het Joodse land. Zijn vrijlating zou een oproer kunnen veroorzaken en Paulus zou het risico lopen alsnog door de Joden te worden vermoord.

Hoofdstuk 26 - Paulus zegt tegen stadhouder Festus en koning Agrippa dat hij "de nuchtere waarheid" spreekt

Stadhouder Festus zat dus met Paulus in zijn maag. Hij wist dat Paulus onschuldig was maar durfde hem niet los te laten. Op zekere dag komt zijn collega bestuurder koning Agrippa bij hem op bezoek. Festus zoekt steun bij het oordeel van Agrippa. Agrippa heeft een Joodse vrouw Bernice en kent de profeten ook heel goed. Men leidt Paulus voor hem. Paulus zegt als het ware dat hij niets ingewikkelds te vertellen heeft *"Ik vertel groot en klein niets anders dan wat Mozes en de profeten hebben voorspeld. Namelijk dat de Christus zou lijden en als eerste uit de dood zou terugkomen om de Joden en andere volken te vertellen dat er licht komt."* Terwijl Paulus met zijn verdediging bezig was, riep Festus ineens: *"Het is u in uw hoofd gelagen Paulus. Al dat gestudeer heeft u gek gemaakt."* Maar Paulus antwoordde *"Ik weet precies wat ik zeg excellentie. Wat ik gezegd heb is waar zonder enige overdrijving" (24,25).* Agrippa zegt na afloop tegen Festus dat Paulus niets heeft gedaan dat strafbaar is. Maar, om problemen met de Joden in zijn eigen gebied te vermijden zegt hij *"Als hij zich niet op de keizer had beroepen zou hij nu vrij man zijn"*. En dus zette men Paulus op transport naar Rome.

Hoofdstuk 28 - Evangeliseren vanuit de huiskamer.

Na een lange avontuurlijke reis met schipbreuk komt Paulus in Rome aan. Wie gevaren heeft weet dat ook dit Bijbelverhaal historisch is. De autoriteiten geven hem een soort huisarrest en Paulus kan in Rome, het wereldcentrum van die tijd, iedereen ontvangen wie maar wil. Zo ontvangt hij natuurlijk ook een delegatie van de Joodse synagoge. *"Hij probeerde hen aan de hand van de boeken van Mozes en de profeten ervan te overtuigen dat Jezus de Christus is. Sommigen werden inderdaad overtuigd door wat hij zei. Maar anderen geloofden hem niet"*. Paulus probeert ze nog tot betere inzichten te brengen door er op te wijzen dat zelfs *hun weigerachtige houding al door de profeet Jesaja was voorzeggd. Jesaja 6:9-10.* Paulus voorspeld dat de heidense volken het wél zullen geloven. De laatste verzen van het boek Handelingen luiden als volgt: *"Paulus woonde twee volle jaren in het huis dat hij had gehuurd en ontving iedereen die bij hem kwam. Hij liet geen kans voorbij gaan om over het Koninkrijk van God te spreken. Met grote vrijmoedigheid sprak hij over de Here Jezus Christus. En niemand legde hem een strobreed in de weg."*

De brieven

Inleiding

Er zijn dertien brieven van Paulus, gericht aan de: Romeinen, Korinthiërs 2x, Galaten, Efeziërs, Filippenzen, Kolossenzen, Thessalonicenzen 2 x en aan Timotheüs 2x, Titus en Filémon. Acht overige brieven: Hebreëën (schrijver onbekend), Jakobus (de broer van Jezus), de apostel Petrus 2x, de apostel Johannes 3x, en Judas (ook een broer van Jezus).

We moeten het boek Handelingen de brieven en het boek Openbaring zien als de invulling van de belofte die Jezus aan zijn discipelen had gedaan over het sturen van de Heilige Geest. In Johannes 16:12-15 lezen we dat Jezus aankondigt dat Hij weer terug gaat naar de Vader en dat hij hen een Trooster zal zenden. *"Ik zou u nog zoveel moeten zeggen maar dat zou nu te zwaar*

zijn. Maar als de Heilige Geest komt, zal Hij u de weg wijzen naar de volledige waarheid. Wat Hij u te zeggen heeft, heeft Hij niet uit zichzelf, maar Hij geeft door wat Hij hoort. Hij zal vertellen wat er in de toekomst gaat gebeuren." En in Johannes 14:26 staat dat de Trooster, de Heilige Geest en alles wat Jezus heeft gezegd in herinnering zal brengen. De apostel Petrus zegt het ook nog eens: 1 Petrus 1:21: *"Want zij hebben die woorden niet zelf bedacht, maar de Heilige Geest heeft hen ertoe gedreven namens God te spreken."*

De Heilige Geest heeft dus apostelen en anderen geïnspireerd om het evangelie dat Jezus zelf tijdens zijn omwandeling op aarde al mondeling had gebracht schriftelijk vast te leggen. Daarenboven is dit evangelie van Jezus nog verduidelijkt en toegelicht in het boek Handelingen en in de brieven. Tenslotte heeft de Geest zowel in de brieven en in het boek Openbaring mensen laten opschrijven wat er in de toekomst zal gaan gebeuren. Op die manier worden de gelovigen bemoedigd als ze zelf zien dat Gods plan met deze wereld stap voor stap doorgaat.

Het merendeel van de brieven is geschreven in de eerste decennia na het sterven van Jezus.

Het vergt teveel tijd om per brief een samenvatting te geven. Daarbij komt dat over hetzelfde onderwerp vaak in meerdere brieven iets wordt geschreven. Een uitzondering wil ik maken voor de eerste drie hoofdstukken van de brief aan de Romeinen omdat je die als een korte samenvatting van het hele evangelie zou kunnen zien.

De brief van de apostel Paulus aan de Romeinen

Paulus kwam pas aan het eind van zijn leven als gevangene in Rome. Maar al een paar jaar daarvoor schreef hij aan de christenen in Rome deze brief. In de gemeente van Rome leefden conflicten tussen christenen die uit het jodendom afkomstig waren en heidenschristenen. In de eerste drie hoofdstukken wil Paulus duidelijk maken hoe ongehoorzaam de totale mensheid is. *"Ik moet in de hele wereld mensen oproepen God te gehoorzamen en in Christus te geloven"* (1:5). Die oproep geldt dus zowel heidenen als Joden. De heidenen zijn ongehoorzaam omdat zij God niet de eer geven die Hem toekomt. *"Vanuit de hemel straft God alle slechte zondige mensen, die de waarheid niet willen accepteren. Want die mensen kunnen heel goed weten dat God er is. Hij heeft het hun zelf bekend gemaakt. Hij is wel onzichtbaar, maar Zijn werk - alles wat Hij heeft geschapen, bewijst zijn eeuwige kracht. Want sinds het ontstaan van de wereld is zijn bestaan duidelijk te herkennen uit wat Hij gemaakt heeft. Daarom hebben de mensen geen enkele verontschuldiging. Hoewel de mensen in staat waren God te kennen, wilden zij hem niet de eer geven die Hem toekomt en hem niet eens danken voor alles wat Hij heeft gedaan"* (1: 18-21). Als straf geeft God ze over aan hun eigen slechte begeerten die leiden tot moord ruzie, list en bedrog (1:29). Maar ook de heidenen weten best dat ze daardoor schuldig zijn ook al kennen ze God niet. *"Hoewel er volken zijn die de geschreven wet van God niet hebben, doen zij van nature toch wat God wil. Daaruit blijkt dat zij weten wat goed en kwaad is. De wet van God staat in hun hart geschreven. Hun geweten vertelt hun wat ze moeten doen."* (2:14-16). Maar ook de Joden zijn schuldig. *"Uiteraard heeft uw besnijdenis naar de Joodse wet allen waarde als u zich aan de wet houdt. Maar als u dat niet doet bent u niet beter af als de mensen die geen Jood zijn."* Het is duidelijk dat zowel heidenen als Joden schuldig zijn en de eeuwige dood verdienen. *"Voor God is niemand rechtvaardig, werkelijk niemand. Er is niemand verstandig. Er is niemand die echt zijn best doet om God te vinden."* Maar er is uitkomst dankzij Jezus Christus. *"Maar God is zo goed en vergevend hen weer aan te nemen zonder dat het hen iets kost en zonder dat zij het hebben verdiend omdat Jezus Christus hen uit de zonde heeft bevrijd. God heeft Christus Jezus gegeven als verzoeningsoffer"* (3: 24,25).

Een paar belangrijke geboden uit de brieven.

1. Gelovigen moeten zich aansluiten bij een plaatselijke kerkelijke gemeente. (Handelingen 2:47; Galaten 4:26; Efeziërs 5:25-27; Hebreeëen 2:11,12; Hebreeëen 10:24,25; Hebreeëen 12:23). Want Jezus Christus wil dat de gelovigen één zijn; Joh. 17:21. De gelovigen moeten zich onderwerpen onderwijzing en de tucht van de kerk (Hebreeëen. 13:17, Mattheüs 11:28-30). Op die manier vinden ze rust bij Jezus Christus (Mattheüs 11:28-30) en steunen ze met hun gaven de andere gelovigen (Efeziërs 4:12), als leden van een en hetzelfde lichaam. (1 Korinthe 12:7,27; Efeziërs 4:16.).
2. De gemeente moet er voor waken dat men het evangelie zuiver blijft prediken (Galaten 1:8; 1 Timotheüs 3:15).
Men moet doop en avondmaal bedienen zoals Christus die heeft ingesteld (Handelingen 19:3-5; 1 Korinthe 11:20-29).
De kerkelijke tucht moet worden uitgeoefend om de zonden te bestraffen (Mattheüs 18:15-17; 1 Korinthe 5:4,5,13).
Kortom, men moet zich richten naar het zuivere Woord van God en afwijzen wat daar tegenin gaat. (Johannes 8:47; Johannes 17:20; Handelingen 17:11; Efeziërs 2:20; Kolossenzen 1:23; 1 Timotheüs 6:3).
3. De gemeente moet er rekening mee houden dat er van buitenaf uit de eigen gelederen dwaalleraren zullen komen die een ander evangelie zullen brengen dan dat door Jezus en de apostelen is verkondigd. Deze dwaalleraren zullen trachten de kerk te verwoesten met mooie woorden en schijnbaar slimme redematies. Paulus zegt in Handelingen 20:30 dat het mannen zullen zijn die uit de gemeente zelf voortkomen. Zie verder Romeinen 16: 17; Galaten 1:8; 2 Thessaloniëzen 3:6 en 14; 1 Timotheüs 1:3-11; 2 Timotheüs 2:14-18; 2 Timotheüs 3:1-10; 1 Petrus 5:8; 2 Petrus 2: 1-12; 2 Petrus 3:3-8; 1 Johannes 4 :4; 2 Johannes 1:7; Judas 1: 3-19.
4. De kerkelijke gemeente moet bestuurd worden door een raad van oudsten. (Handelingen 20:28, Efeziërs 4:11,12; 1 Timotheüs 3:1-5; Titus 1:5-10). Oudsten moeten mannen zijn die veel kwaliteiten hebben waaronder de gave om dwaalleraars te weerleggen. Dit op het eerste gezicht vrouwonvriendelijke gebod is waarschijnlijk met zoveel nadruk gegeven omdat de duivel hoofdzakelijk mannelijke dwaalleraren op de gemeenten af zal sturen. In militaire kringen pleit men niet voor niets voor handhaving van het machtsverwicht met de vijandelijke krachten.
5. Christenen moeten met iedereen spreken over hun Heer Jezus Christus, want God wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning van de waarheid komen (1 Timotheüs 2:4, 2 Timotheüs 3:7, Hebreeëen 10:26).

Vragen/ discussiepunten/stellingen

1. Waarom zou het christendom in Europa in het slop zijn geraakt?
2. Welke dwalingen zouden we vandaag in onze omgeving kunnen onderscheiden ?
3. Hoe heb je zelf de kerkelijke gemeenschap tot nu toe ervaren?
4. Hoe zou volgens jou de kerkelijke gemeenschap moeten functioneren?
5. Welke overwegingen vormen voor jou een belemmering om aan te nemen dat het verhaal over de redding door Jezus Christus de nuchtere waarheid is ?

6. De woorden van Jakobus, tijdens het concilie te Jeruzalem gesproken, geven duidelijk aan dat er geen Bijbelse gronden meer zijn voor het herstel van de Joodse natie . Wie daar wel voor pleit speelt letterlijk met vuur .

Piet Akkerman 3 juni 2002.

HOOFDSTUK 6 – Het boek Openbaring

Algemeen

Het boek Openbaring is geschreven door de apostel Johannes, de apostel waarvan bekend is dat Jezus hem bijzonder lief had. Johannes was tijdens het regime van keizer Domitianus (81-96 n. Chr.), vanwege zijn geloof gevangen gezet op Patmos, een eilandje ergens tussen Griekenland en Turkije in. De eerste lezers van de brief waren leden van de gemeenten in de Romeinse provincie Asia of klein Azië gelegen aan de westkust van het huidige Turkije. Jezus dicteert aan Johannes brieven die bestemd zijn voor de zeven gemeenten in de steden Efeze, Smyrna, Pergamum, Tyatira, Sardes, Filadelfia en Laodicea. De centrale boodschap is dat alles wat er op aarde gebeurt, ook de meest verschrikkelijke dingen, deel uitmaken van Gods plan. De profetieën in Openbaring, door Jezus tekenen der tijden genoemd, zijn niet gegeven om het exacte tijdstip van de ondergang van de wereld te berekenen. Dat zou de mensen maar zorgeloos maken. Teveel mensen zouden nog even willen wachten met het gaan vereren van God. Iedereen moet leven alsof Christus vandaag nog terug komt. Openbaring laat de gebeurtenissen in de wereldhistorie dan ook niet zien in een strikt chronologische volgorde. Zo geven de hoofdstukken 5 + 6, 11 :1-13, 12, en 20 elk een samenvatting van de wereldgeschiedenis vanuit een bepaald gezichtspunt. Daarnaast zijn er hoofdstukken die bepaalde aspecten van Gods plannen met de mensheid belichten, b.v. 7 en 10. Toch gaat het om concrete profetieën die aangeven wat er in de toekomst gaat gebeuren. Ze zijn bedoeld om de gelovigen te bemoedigen. Als ze goed op de tekenen der tijden letten, zoals Jezus en de apostel Paulus hen nadrukkelijk hebben geboden (Matth. 24 : 32,33, Marc. 13 :18, Luc. 21 : 30,31; 29., 1 Thess. 5 ; 2.,3, .4,) dan zien ze de ene profetie na de andere in vervulling gaan. Daardoor worden ze des te meer gesterkt in hun geloof dat God de wereldgeschiedenis beheerst. Dat is ook de garantie dat uiteindelijk ook de mooiste profetie die er is ook in vervulling zal gaan. De terugkomst van Jezus Christus die het eeuwige leven schenkt aan iedereen die Hem liefheeft.

1. Jezus Christus toont zijn heerlijkheid aan de apostel Johannes

Johannes schrijft dat hij in geestvervoering raakte op een zondag. Hij hoorde een stem die hem gebod om alles wat hij zag en hoorde op te schrijven in een boek en dat aan de zeven gemeenten te zenden. Toen hij omkeek zag hij een schitterende gestalte. Iemand als een mens, met sneeuw wit haar, ogen als een vuurvlam, voeten als gloeiend koper, en zijn stem was als het geluid van klaterend water. Hij had zeven sterren in zijn rechterhand en uit zijn mond kwam een twee snijdend scherp zwaard en zijn gezicht was als de kracht van de zon. Johannes valt als dood voor de voeten van de gestalte neer. Maar die legt vriendelijk zijn rechterhand op Johannes en zegt dat hij niet bang hoeft te zijn. Hij zegt ' *Wees niet bang, Ik ben de eerste en de laatste, ik ben dood geweest en ben nu levend tot in alle eeuwigheden en ik heb de dood en het dodenrijk overwonnen. Schrijf dan goed op wat ik laat zien over alles wat er nu is en wat er straks zal gebeuren* '

2 en 3. De brieven aan de zeven gemeenten in Asia

Elke brief geeft het oordeel van Jezus weer over het geestelijke leven van de gemeente. Het blijkt dat Jezus alles tot in detail volgt en stuurt. Er zijn twee gemeenten die lof verdienen. Twee zijn er die bedreigt worden met de ondergang omdat ze zich niet verweren tegen dwaalleer, onzedelijkheid, geestelijke luiheid en onverschilligheid. Drie zitten er ergens tussenin. Opmerkelijk is dat er heel negatief wordt gesproken over de orthodoxe Joden die Christus als Messias verwerpen. Er wordt gesproken over lasteraars en leugenaars die zeggen dat ze Joden zijn en het toch niet zijn maar een synagoge van de Satan (2: 9, 3: :9). Alle zeven gemeenten

worden opgeroepen om trouw te blijven en de duivel te overwinnen zodat ze eeuwig zullen leven met God en Jezus Christus.

4. Het beeld van de troon van God

Johannes krijgt in een tweede geestvervoering een beeld te zien van Gods troon. Het aanzien van God was als de aanblik van diamant en sardius. Er was een smaragdkleurige regenboog rond de troon. Rondom de troon waren 24 kleinere tronen waarop 24 ouderlingen gezeten waren, gekleed in witte kleren en met gouden kronen op hun hoofden. En van de troon gingen bliksemstralen en donderslagen uit en zeven vurige fakkels brandden voor de troon. Dit zijn de zeven geesten van God. De ouderlingen zijn de representanten van alle gelovigen uit het Oude en het Nieuwe Testament. Ook zijn er vier dieren, die de hele schepping vertegenwoordigen., die God voortdurend prijzen en danken. En de oudsten zeggen " *Here onze God, U bent alle lof, eer en macht waard, omdat U alles gemaakt hebt. Alles is ontstaan en gemaakt, omdat u het wilde.*"(4 :11)

5. Jezus Christus als uitvoerder van Gods plannen

De hoofdstukken 4 en 5 horen bij elkaar. Ze laten ons de wereldhistorie zien onder het aspect van de regering.. van de wereld door Jezus Christus. Johannes zag in de rechterhand van Hem die op de troon zat een boekrol, beschreven van binnen en van buiten en verzegeld met zeven zegels. Met het boek wordt het raadsplan van God bedoeld. Het gaat om een heel groot aantal besluiten, vandaar dat de rol van binnen en van buiten beschreven. En Johannes zag een lam staan als geslacht. Een van de oudsten zegt dat dit de leeuw uit de stam van Juda is (Gen 49: 9-10), de wortel uit de stam van David (Jes. 11:1,10). En de vier dieren en de vieren twintig ouderlingen, bogen zich voor het Lam neer, boden hem gouden schalen aan en zongen een nieuw lied waaruit blijkt dat alleen het Lam waardig is om de boekrol te openen. Dit betekent dat alleen Jezus Christus waardig is om als de grote uitvoerder van Gods plannen op te treden.

6. De eerste zes zegels geopend

Het Lam opent het ene zegel na het andere en Johannes ziet de volgende beelden.

1. Een wit paard en de ruiter die erop zat had een boog en hem werd een kroon gegeven en hij trok er op uit als overwinnaar naar zijn volgende overwinning.
2. Een rood paard. Er zat iemand op die een groot zwaard kreeg. Hij moest de vrede van de aarde wegnemen, zodat de mensen elkaar zouden afslachten.
3. Een zwart paard met iemand erop die een weegschaal in zijn hand hield. Er kwam een stem uit het midden van de vier levende wezens, die zei Een maat tarwe voor een dagloon en drie maten gerst voor een dagloon. En wees zuinig met olie en wijn.
4. Een grauw paard. De dood zat op zijn rug en het dodenrijk volgde hem op de voet. Die twee kregen de macht om een kwart van alle mensen te doden door het zwaard, de honger, de pest en de wilde dieren.
5. Onder het altaar bevinden zich de zielen van hen die vermoord waren omdat zij de boodschap van God geloofd hadden en daarvan hadden getuigd. Zij riepen : Hoelang duurt het nog voordat U wraak neemt voor wat zij ons hebben aangedaan ? Zij kregen allemaal een wit kleed en hun werd gezegd dat ze nog even moesten wachten. Eerst zou het aantal mededienaren dat ter wille van Christus gedood zou worden voltallig moeten zijn .
6. Een geweldige aardbeving . De zon werd zwart als een rouwkleed en de maan rood als bloed. De sterren vielen van de hemel op de aarde . De hemel verdween als een stuk papier dat opgerold wordt; en alle bergen en eilanden werden van hun plaats gerukt. Alle mensen verstopten zich in holen en tussen de rotsen. *'Zij schreeuwden naar de bergen en rotsen " Val op ons ! verberg ons*

voor de ogen van Hem die op de troon zit en voor de toorn van het Lam. De grote dag van hun oordeel is gekomen en niemand zal die overleven." (7 :17)

Toelichting : De eerste vier zegels geven in kort bestek de hele loop van de geschiedenis tussen Pinksteren en het laatste oordeel aan. Het witte paard is de triomftocht van het evangelie over de hele wereld. De pijlen van de boogschutter zijn gericht op het hart. Het rode paard duidt op grootschalige oorlogen, het zwarte op grote hongersnoden en het grauwe op sterfte onder de mensheid door een combinatie van oorzaken. Zegel vijf geeft aan dat God het getal van de vermoorde gelovigen in die periode is zorgvuldig laat bewaken. Zegel zes is het voorspel tot het laatste oordeel zelf.

De 144.000 en de schare die niemand tellen kan

Johannes ziet eerst een beeld van de 144.000 verzegelden uit de stammen van Israël uit iedere stam exact 12.000. Het getal is een symbolisch getal . Samengesteld uit 1000, het getal van de volkomenheid, en 3 het getal van God en 4 het getal van de wereld. Daarna krijgt hij een visioen van een schare die niemand tellen kan uit alle volksstammen en natiën ter wereld die voor Gods troon staan en God en het Lam toezingen. Toelichting : Evenals bij het vijfde zegel gaat het hier om de relatie tussen God en de gelovigen. Uit het getal 144.000 blijkt enerzijds dat God het aantal heel exact heeft bepaald . Uit het beeld van de schare die niemand tellen kan, volgt dat het een veel groter aantal zal zijn dan de 144.000, omdat de gelovigen uit de heidenen ingelijfd worden bij de stammen van Israël. Beide beelden slaan dus op de hele kerk vanaf Adam en Eva tot de laatste oordeelsdag.

8 en 9. Het zevende zegel wordt geopend

Nu komen er nog zwaardere rampen over de aarde achtereenvolgens aangekondigd door zeven engelen die op bazuinen blazen. Hoofdstuk 8 gaat over de rampen die de aarde vanuit de lucht treffen. Er werd iets als een brandende berg in de zee geworpen Het derde deel van de aarde verbrandde door een regen van hagel en vuur, een derde deel van de zee werd bloed, een derde deel van de levende dieren in zee stierven en een derde deel van de schepen verging. Er viel een brandende ster uit de lucht en het derde deel van het water werd vergiftigd en veel mensen stierven door het vergiftigde water. Het derde deel van de zon, de maan en de sterren werd getroffen en het derde deel van het licht bij dag en bij nacht werd verduisterd.

Hoofdstuk 9 gaat over de rampen die zich vanaf het aardoppervlak voltrekken. Er is een beschrijving van putten waaruit verschrikkelijke rook komt, van sprinkhanen die alleen mensen doden, en van paarden die vuur spuwen vanuit hun bek en hun staarten. Want de staarten zijn als slangen met koppen. Door deze "landstrijdkrachten" werd een derde deel van de wereldbevolking gedood. *" Maar de mensen die niet bij de rampen waren omgekomen, wilden hun oude manier van leven niet opgeven. Zij bleven doorgaan met het aanbidden van boze geesten en afgoden, goden die zij zelf van goud zilver, brons steen en hout hadden gemaakt, goden die niet konden zien, horen, of lopen. Zij wilden ook niet ophouden met hun moordpartijen, hun tovenarij, hun overspel en diefstallen" (9 ; 20,21).*

10. Nog meer rampen en nog meer haast

Johannes hoorde ook de stemmen van zeven donderslagen, hij wilde opschrijven wat ze zeiden maar dit werd hem verboden. Misschien zijn dit berichten die te gruwelijk zijn om op te schrijven. Een machtige engel zegt dat er nu geen uitstel meer zijn zal voor het oordeel.

11. De twee getuigen die gedood worden

Johannes zag het beeld van twee getuigen van God die de hele wereld rond gaan 1260 dagen lang. Nadat zij hun taak hebben volbracht zal de duivel hun de oorlog verklaren en hen zelfs doden. Maar nadat ze drie en een halve dag dood zijn geweest worden ze door God weer opgewekt, tot grote vrees van de toeschouwers. En zij werden naar de hemel opgenomen op een wolk en hun vijanden aanschouwden hen. Uitleg : 1260 dagen = ca 3.5 jaar= de halve wereldtijd vanaf de Hemelvaart tot de wederkomst van Christus . Daarbij wordt de wereldtijd gesteld op een werkweek van 7 jaren. De twee getuigen zijn de kerk van Christus en de Heilige Geest zie Openbaring 22 :17 ' En de Geest en de bruid zeggen kom " . De opname van alle gelovigen naar de hemel vlak voordat het oordeel begint staat ook al aangekondigd in 1 Thess. 4 : 16-18 " *Want als het bevel klinkt, als een van de voornaamste engelen zijn stem laat horen en de trompet van God schalt, zal de Here zelf uit de hemel neerdalen. Dan zullen de gestorven christenen eerst opstaan en daarna zullen wij die op dat moment nog leven, met hen in de wolken worden opgenomen om de Here in de lucht te ontmoeten en altijd bij hem te zijn.* " De korte tijd dat ze dood zijn betekent dat de duivel verhindert dat ze het evangelie verder in de wereld kan worden uitgedragen. Dit wijst op een periode van grote verdrukking die de Here Jezus zelf ook als aankondigde in Matth 24 : 21 en 22. " *Want er zal dan een onderdrukking zijn zoals de wereld nog nooit heeft gekend en zoals ook nooit meer zal terugkomen. Als de tijd niet wordt ingekort, zal iedereen omkomen.*"

12:1-6. De vrouw en de draak: de vervulling van Gen 3:15

Johannes ziet twee beelden : een vrouw met de zon bekleed, met de maan onder haar voeten en een krans van 12 sterren die op het punt staat een kind te baren. Tegenover haar staat een grote rossige draak, die met zijn staart een derde van de sterren des hemels had gesleept en op de aarde geworpen. De draak wilde het kind verslinden. De vrouw baarde een mannelijk kind dat alle heidenen zal hoeden met een ijzeren roede. Voordat de draak kan toeslaan wordt haar kind weggevoerd naar God en naar Zijn troon. En de vrouw vluchtte naar de woestijn, waar ze een plaats heeft, door God bereid, opdat zij daar 1260 dagen onderhouden zou worden. Uitleg : Met de vrouw wordt de kerk bedoeld vanaf Eva tot Maria . Het kind is Jezus Christus de in Gen 3 :15 beloofde nakomeling van Eva die uiteindelijk de kop van de slang zou vermorzelen. Vandaar dat Jezus Christus ook vaak als "de mensenzoon" wordt aangeduid. De draak is de duivel die in de begintijd al een derde van de engelen met zich meetrok in zijn opstand tegen God. De woestijn is het deel van de wereld dat buiten de grote wereldse machtscentra van de wereld ligt.

12:7-12. Michaël overwint de draak en gooit hem vanuit de hemel op de aarde

Er kwam oorlog in de hemel. Michaël en zijn engelen moesten oorlog voeren tegen de draak en zijn engelen. De draak, ook wel de oude slang of duivel en satan genoemd., die de hele wereld verleidt werd met zijn engelen op de aarde geworpen. En een luide stem in de hemel zei verheugd dat nu de macht van God en Zijn gezalfde was gebleken omdat de aanklager van onze broeders op de aarde was neergeworpen. De hemelen moeten zich verheugen, maar de aarde en de zee moeten op hun hoede zijn want de duivel is nu tot hen neergedaald met grote grimmigheid, wetende dat hij weinig tijd heeft.

Uitleg : na de Hemelvaart van Christus was er oorlog in de hemel. De duivel, die blijkens het boek Job en het boek Zacharia, tot op dat moment nog toegang had tot God om de gelovigen aan te klagen wordt uit de hemel geworpen omdat er niets meer aan te klagen valt. Jezus Christus had immers op Golgotha voor alle zonden van de gelovigen betaald.

12:13-18. De draak vervolgt de vrouw

Toen de draak zag dat hij op de aarde was geworpen vervolgde hij de vrouw die het kind gebarnd had. Maar de aarde kwam de vrouw te hulp. Uitleg : de duivel probeert bepaalde volkeren te verleiden om het christendom uit te roeien maar dat lukt niet omdat andere aardse machten dit verhinderen. Voorbeeld : het communistische Rusland hielp mee het heidense Nazi Duitsland te verslaan.

13. Het beest uit de zee en het beest uit de aarde

Er kwam een beest uit de zee op dat grote kracht ontving van de draak . Het beest lasterde God, het overwon de gelovigen en werd door alle heidenen ter wereld aanbeden. Daarna zag Johannes een ander beest opkomen uit de aarde. Het had twee horens als het Lam maar het sprak als de draak. Het deed grote tekenen en het maakte dat allen die hem niet aanbidden gedood worden. Het zorgt er ook voor dat alle wereldbewoners die het dienen een merkteken op hun voorhoofd of op hun rechterhand krijgen en dat niemand die het merkteken, de naam van het beest, of het getal van zijn naam kan kopen of verkopen. Het getal is het getal van een mens en het is 666. Uitleg : het gaat hier waarschijnlijk om de macht van de valse profetie. Het getal 666 levert in het Hebreeuwse alfabet de naam van keizer Nero op. Maar een meer symbolische uitleg wijst naar een bundeling van alle menselijke antichristelijke krachten op politiek en economisch gebied.

14. De aankondiging van het oordeel

Johannes zag een engel die een blijvende boodschap bij zich had die hij aan ieder op aarde bekend moest maken. Hij riep (7); *"Heb ontzag voor God; eer Hem want de tijd is gekomen dat Hij recht zal spreken. Aanbid Hem die de hemel, de aarde, de zee en de waterbronnen gemaakt heeft. "Een andere engel waarschuwt dat het slecht zal aflopen met de mensen die het beest aanbidden en zijn teken hebben ontvangen. Ze zullen uiteindelijk eeuwig gepijnigd worden en nooit meer rust hebben." Het is nu wel duidelijk waarom Gods volk niet mag ophouden Gods geboden te gehoorzamen en in Jezus te geloven."*

15. Het lied van de overwinnaars

Johannes zag de overwinnaars van het beest die een lied zongen ter ere van God. Daarna kwamen er zeven engelen met zeven schalen vervuld van Gods wraak in zicht.

16. De zeven plagen

In het boek Openbaring zien we de crisis als het ware escaleren ; eerst de rampen ('weeën ') die de natuur treffen, dan de aanval op de mensheid zelf. Eerst het vierde deel van de aarde gedood (6 :8), dan een derde, en straks 'de' aarde en 'de' mensen zoals in dit hoofdstuk. Johannes ziet dat het Lam het ene zegel na het andere opent. In totaal zeven.

1. De mensen die het merkteken van het beest hadden en zijn beeld aanbaden kregen lelijke kwaadaardige zweren.
2. Het zeewater veranderde in bloed als van een dode en alles wat in de zee leefde ging dood.
3. De rivieren en de waterbronnen en al het overige water werd bloed.
4. Het zonlicht werd zo sterk dat het de mensen verbrandde.
5. De vijfde engel goot zijn schaal uit over de troon van het beest waardoor het in zijn koninkrijk vreselijk donker werd. De mensen hadden zo'n pijn dat zij zich op de tong beten. Zij vervloekten de God van de hemel voor hun pijn en hun zweren in plaats van hun slechte leven vaarwel te zeggen en hun redding bij God te zoeken.

6. Het water van de Eufraat droogde op zodat de bedding een weg voor de koningen uit het oosten kon worden.

Het beest mobiliseerde alle koningen van de wereld om tegen God oorlog te voeren. De volken verzamelen zich op de plaats die in het Hebreeuws "Armageddon" heet.

7. De zevende engel goot zijn schaal in de lucht uit en een stem uit de troon in de tempel riep "*het is gebeurd.*" *Er kwam een aardbeving zoals er nog nooit geweest was. De grote stad Babylon scheurde in drie stukken en de andere steden van de aarde veranderden in puinhopen. Alle eilanden verdwenen en van de bergen was niets meer te zien. Daarna begon het vreselijk te hagelen. Er vielen ijsblokken van 30 kilo uit de lucht. Het was een verschrikkelijke ramp. En de mensen vervloekten God.*

17 en 18. De val van Babylon

In deze hoofdstukken wordt het beeld geschetst van de grote stad Babylon het welvarende deel van de wereld. Het is een stad van pracht en praal. Het is het centrum van de economische macht in de wereld. De zakenlui van Babylon waren de machthebbers van de aarde. Ze zijn rijk geworden door handel in alles wat maar waarde heeft. Inclusief de lichamen en zielen van hun medemensen (18 : 13). *Door hun tovenarij werden alle volken verleid en het bloed van de profeten en de gelovigen heeft in deze stad gevloeid. Zij is schuldig aan het bloed van alle mensen. (18 : 23,24)*

19. Christus overwint het beest

Johannes zag Jezus Christus op een wit paard zitten even schitterend als in hoofdstuk 1. De hemelse legers volgden hem op witte paarden. Tegenover Christus stond het beest samen met de koningen van de aarde. Het beest verloor de strijd, werd gevangen genomen en samen met de leugenprofeet in het brandende zwavelmeer gegooid. Heel hun aanhang werd gedood door het zwaard uit de mond van Jezus Christus.

20:1-6. Het duizendjarig rijk

Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de tijd waarin de gelovigen macht hebben op aarde. Gedurende een afgeronde tijd van 1000 jaar is de oude slang, dat is de duivel en de satan, gebonden zodat hij de volken niet kon verleiden. Daarna moest hij voor een korte tijd worden vrijgelaten. De gelovigen heersen als koningen op aarde en de zielen van de onthoofde gelovigen worden weer levend. Uitleg : sinds de tijd van keizer Constantijn de Grote is er sprake van aanzienlijke macht bij christelijke vorsten en politici. Met het weer levend worden van de zielen (dus niet de lichamen) van de onthoofde gelovigen wordt bedoeld op het gedachtegoed van gelovigen als Augustinus, Ambrosius, Luther, Calvijn, de Pilgrimfathers e.a. dat de politieke leiders van het moment inspireert om te handelen naar Gods geboden.

20:7-10. Opnieuw het beeld van oorlog tegen de gelovigen en de vernietiging van de satan

Wanneer de duizend jaren zijn afgelopen wordt de satan uit zijn gevangenis losgelaten en gaat hij alle volkeren verleiden tot oorlog tegen de gelovigen. Maar op het laatste moment daalt er vuur uit de hemel neer en vernietigt hen. De duivel wordt in het brandende zwavelmeer geworpen.

21:1-8. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde

" En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. De tegenwoordige hemel en de tegenwoordige aarde waren er niet meer; en ook de zee was verdwenen. Ik zag de heilige stad, een nieuw Jeruzalem, van God uit de hemel naar beneden komen. Zij zag er feestelijk uit, als een bruid die

op haar bruidegom wacht. Ik hoorde een luide stem uit de troon zeggen : Gods huis staat nu bij de mensen. Hij zal bij hen wonen. Zij zullen Zijn volk zijn en Hij zelf zal bij hem zijn. Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen en er zal geen dood meer zijn. Van verdriet, rouw en pijn zal geen spreke meer zijn. Dat hoorde allemaal bij de oude wereld en die is voorgoed voorbij. Hij die op de troon zat zei Ik maak alles nieuw. En Hij zei tegen mij schrijf het allemaal op want wat ik zeg is waar en betrouwbaar. Het is gebeurd. Ik ben de Alfa en de Omega, het begin en het einde. Wie dorst heeft zal ik water geven uit de bron van het leven, voor niets. Wie overwint krijgt het van Mij. Ik zal zijn God zijn en hij mijn kind.. Maar de lafaards .de ongelovigen, de mensen van wie ik walg, de moordenaars, de mensen die ontucht plegen, de tovenaars, de afgodendienaars en alle bedriegers staat wat anders te wachten : het brandende zwavelmeer, de tweede dood.

Uitleg : het verdwijnen van de zee betekent dat de scheidingen tussen de continenten weggefallen zijn. De nieuwe schepping wordt een groot machtig nieuw universum dat tot in alle hoeken toegankelijk is voor de hele mensheid.

21:9-22:5. Het nieuwe Jeruzalem

Johannes geeft een nauwkeurige beschrijving van het Nieuwe Jeruzalem. De stad ziet er uit als een machtige kubus, die met alle normale menselijke afmetingen spot. Met straten van goud en fonkelend als een machtige edelsteen. De inwoners van de stad hebben het licht van de zon niet meer nodig want God zelf zal hen verlichten. De troon van God en van het Lam staan midden in de stad . De inwoners zullen God voortdurend vereren en ze zullen als koningen heersen tot in alle eeuwigheid. Maar de stad heeft ook iets van het oude paradijs in zich, want er ontspringt een levensrivier uit de troon van God en van het Lam. En het geboomte des levens staat langs de rivier en brengt iedere maand zijn vruchten. Uitleg : de hof van Eden en de tot ontwikkeling gebrachte aarde zoals God die wilde komen bij elkaar in het nieuwe Jeruzalem. Adam en Eva en hun kinderen hadden vanuit het paradijs de aarde moeten ontwikkelen tot een grote vrije stad waarin men God de eer zou geven. Maar door de zondeval en de verleiding van de duivel komt de mensheid niet verder dan het heidense Babylon waar men de macht van het geld vereert .

22:6-21. Het slotwoord met een laatste belofte en de allerlaatste bedreiging

Jezus Christus zegt tegen Johannes : " *Ja, Ik kom gauw met mijn beloning. Ik geef ieder wat hij verdient. Ik ben de Alfa en de Omega, de eerste en de laatste, het begin en het einde.....Ik Jezus heb mijn engel gestuurd opdat u dit allemaal aan de gemeenten zult vertellen. Ik ben zowel de wortel als de nakomeling van David. Ik ben de schitterende morgenster".*

De Geest en de bruid zeggen Kom, en wie dat hoort, moet ook zeggen Kom. Wie dorst heeft, mag voor niets het levenswater komen drinken, als hij dat wil.

Uitleg : Alfa en Omega zijn de eerste en de laatste letters van het Griekse alfabet. Het betekent dat door Jezus Christus de oude hemel en aarde zijn geschapen en dat ook door Hem de schepping van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde plaats zal vinden. De bruid is de kerk, de gemeenschap van alle gelovigen.

Als je het nieuws goed volgt zie je dat een aantal profetieën nu al in vervulling gaat.

1. Hfst 6:2. De overwinningstocht van het witte paard

Het christendom verspreidt zich over de hele wereld, ook in landen waar geen vrijheid van godsdienst is, dankzij internet en het smokkelen van bijbels.

2. Hfst 6:3. De macht van het rosse paard dat de vrede van de aarde wegneemt

Dankzij de uitvinding van de ABC wapens is de kans op grootschalige oorlogsslachtoffers groter dan ooit. De wereld beschikt over voldoende wapen materiaal om zichzelf volledig uit te roeien. De afgelopen 100 jaar kenmerkte zich al door ongekend grote aantallen oorlogsslachtoffers. Maar er is geen enkele garantie dat die ellende zich niet op nog grotere schaal zal herhalen.

3. Hfst 6:5. Het zwarte paard dat honger brengt

De armoede in de wereld treft ca 3.5 miljard mensen, er sterven ca 30. miljoen mensen per jaar aan de honger. De belangrijkste oorzaak is wangedrag van corrupte politici waardoor het beschikbare voedsel niet goed wordt verdeeld. Maar de grootschalige verdroging van bepaalde delen van de aarde speelt ook een rol.

4. Hfst 6:7. Het vale paard doodt een kwart van de wereldbevolking

Als je deze tekst leest zie je dat het gaat om de combinatie van de krachten van het rosse en het zwarte paard vermeerderd met de krachten van ziekte en 'wilde dieren'. Door de wereldwijde klimaatstijging neemt de kans op ontwikkeling van besmettelijke ziekten weer toe. Dit nog afgezien van de mogelijkheid van het gebruik van biologische wapens door terroristen en 'schurkenstaten'.

5. Hfst 8:8. Het derde deel van de schepen verging

In de tweede wereldoorlog is reeds een derde deel van de schepen vergaan.

6. Hfst 8:11. Het derde deel van het rivierwater is vergiftigd

Volgens Greenpeace is momenteel al ca 50 % van alle rivierwater vergiftigd.

7. Hfst 9:20,21. Men vereert blinde afgoden

De afgodsbeelden van vroeger waren natuurlijk ook al blind, daar werd door de profeten bij herhaling opgewezen, maar de afgodspriesters ontkenden dit ten stelligste. Vandaag echter verkondigen de evolutie goeroes in alle openheid dat de aarde en al het complexe leven daarop, tot stand is gebracht door volkomen willekeurig werkende krachten. Men spreekt van de blinde kracht van het toeval. Een heel beroemd antichristelijk propagandaboek voor de evolutieleer waarin dit nog eens wordt uitgelegd heet dan ook niet voor niets " De blinde horlogemaker ". De auteur is Richard Dawkins.

8. Hfst 13:17. De grote wereldwijde boycot van de gelovigen

Tot voor kort schoot onze fantasie tekort om ons zoiets voor te stellen. Maar door de komst van de elektronische betalingscircuits kan het heel goed realiteit worden.

9. Hfst 17 en 18. De macht van Babylon

De macht van de internationale ondernemingen neemt nog voortdurend toe. Men geeft steekpenningen aan corrupte politici in onderontwikkelde landen waardoor men de handen vrij krijgt om de bevolking uit te buiten en de minerale voorraden tegen belachelijk lage prijzen op de

wereldmarkt te brengen. De internationale beursgoeroe George Soros schat dat de olie-en mijn industrie actief is in meer dan 50 ontwikkelingslanden met een gezamenlijke bevolking van 3,5 mld. mensen. Daarvan moeten 1.5 mld. het met minder dan 2 dollar per dag stellen.

10. Hfst 20:1-6. De macht van het christendom

Toen Johannes dit visioen kreeg werden de christenen door het hele Romeinse rijk vervolgd en ter dood gebracht. De positie van de christenen is echter drastisch verbeterd zoals in het boek Openbaring voorgezgd. Parallel daaraan worden ca 200 mln. christenen in bepaalde delen van de wereld vervolgd. Met name in China en in de door Moslims geregeerde landen. Het ziet er dus naar uit dat het duizendjarig rijk langzaam ten einde loopt.

Piet Akkerman 22 juni 2002.

Requim van Verdi (1813-1901)

Tuba mirum spargens sonum
Per sepulcra regionum
Coget omnes ante thronum
Mors stupebit et natura
Cum resurget creatura
Judicanti responsura

Luid zal de bazuin weerklinken
tot in de graven toe .
Allen worden verzameld voor de troon .
De doden en de levenden staan verschrikt
als de hele schepping herleeft
om rekenschap te geven aan zijn schepper

Rex tremendis majestatis
Qui salvandos salvas gratis
Salva me, fons pietatis.

Grote geduchte God,
U die alleen uit vrije genade redt,
Redt mij o bron van barmhartigheid.

Recordare, Jesu pie,
Quod sum causa tuae viae :
Ne me perdas illa die.
Querens me, sedisti lassus :
Redemisti Crucem passus ;
Tantus labor non sit lassus ?
Juste judex ultionis,
Danum fac remissionis
Ante diem rationis.

Gedenk mij barmhartige Jezus
want u bent ook voor mij op aarde gekomen.
Verlaat mij niet op de oordeelsdag.
U hebt mij met veel moeite gezocht,
Voor mij hebt u aan het kruis gehangen,
Zoveel moeite is toch niet voor niets geweest ?.
Rechtvaardige hoogste rechter
vergeef ons onze schulden
Voordat die grote oordeelsdag aanbreekt.